

book.icfi.ir

هفتمین

نمایشگاه مجازی کتاب تهران

کتاب، توسعه و ایستادگی ایران

امام شهید انقلاب اسلامی (قدس سره):
کتاب یک غذاست، یک غذای روح است،
یک نوشیدنی روح است، و چنانچه مقوی باشد،
روح را تقویت می کند.

نگاهی اجمالی به مجموعه فعالیت های مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری در
هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران، ۲۶ اردیبهشت ماه الی ۵ خردادماه ۱۴۰۵
تهیه و تنظیم: دفتر تدوین و نشر منابع علمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

نمایشگاه مجازی کتاب به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای فرهنگی کشور، بستری ارزشمند برای معرفی آثار علمی، پژوهشی و فرهنگی به طیف گسترده‌ای از مخاطبان فراهم می‌آورد. این رویداد با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فضای مجازی، امکان دسترسی آسان و گسترده به منابع علمی و فرهنگی را برای علاقه‌مندان در سراسر کشور مهیا ساخته و نقش مؤثری در ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی و گسترش دانش ایفا می‌کند.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیز با هدف معرفی دستاوردهای پژوهشی، ترویج فرهنگ مطالعه، افزایش دسترسی مخاطبان به آثار منتشرشده و توسعه تعاملات علمی و فرهنگی، در این رویداد حضور فعال داشت.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیز در راستای مأموریت‌های علمی و پژوهشی خود و با هدف معرفی تازه‌ترین آثار منتشرشده، گسترش تعامل با پژوهشگران، دانشجویان و علاقه‌مندان حوزه‌های توسعه و آینده‌پژوهی، معرفی دستاوردهای پژوهشی، ترویج فرهنگ مطالعه، افزایش دسترسی مخاطبان به آثار منتشرشده و توسعه تعاملات علمی و فرهنگی، در این رویداد فرهنگی حضور یافت.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب با عرضه ۲۱ عنوان کتاب در حوزه‌های تخصصی توسعه، برنامه‌ریزی، حکمرانی، آینده‌پژوهی و... حضور یافت. در راستای معرفی آثار و افزایش تعامل با مخاطبان، ۵ نشست کتاب‌محور با حضور نویسندگان، پژوهشگران و علاقه‌مندان برگزار شد که نقش مؤثری در معرفی محتوای آثار و تبیین مباحث علمی مرتبط ایفا کرد.

همچنین حضور فعال مرکز در این رویداد فرهنگی، فرصت مناسبی برای معرفی ظرفیت‌های علمی و انتشاراتی مرکز و گسترش ارتباط با مخاطبان و فعالان حوزه کتاب فراهم آورد.

گزارش حاضر به تشریح فعالیت‌ها، دستاوردها و نتایج حاصل از مشارکت مرکز در نمایشگاه مجازی کتاب می‌پردازد.

جمع‌بندی موجودی و سفارش چاپ کسری کتاب‌ها، لیبل‌گذاری قیمت کتاب‌ها

در راستای آمادگی برای حضور مؤثر در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، موجودی تمامی عناوین قابل عرضه مورد بررسی و جمع‌بندی قرار گرفت. پس از ارزیابی موجودی انبار و پیش‌بینی میزان تقاضا، برای برخی عناوین دارای کسری موجودی، هماهنگی‌های لازم جهت تجدید چاپ و تأمین نسخه‌های مورد نیاز انجام شد تا از بروز کمبود کتاب در طول برگزاری نمایشگاه جلوگیری شود.

همچنین به‌منظور یکسان‌سازی اطلاعات فروش و انطباق قیمت‌ها با آخرین مصوبات، فرآیند بازبینی قیمت کتاب‌ها انجام و لیبل‌گذاری قیمت بر روی کتاب‌های موجود صورت گرفت. این اقدامات ضمن تسهیل فرآیند عرضه و فروش، موجب به‌روزرسانی اطلاعات کتاب‌ها و آمادگی کامل آثار برای حضور در نمایشگاه شد.

برگزاری سلسله جلسات با حضور متصدیان و مدیران برگزاری نمایشگاه

به‌منظور برنامه‌ریزی و هماهنگی هرچه بهتر برای حضور در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، مجموعه‌ای از جلسات با حضور مدیران، کارشناسان و متصدیان برگزاری نمایشگاه برگزار شد. در این جلسات، ضمن بررسی اهداف و انتظارات مرکز از حضور در نمایشگاه، زمینه‌های ارتقای اثربخشی فعالیت‌ها مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

همچنین در جریان این نشست‌ها، فرآیند هم‌اندیشی و ایده‌پردازی برای معرفی بهتر آثار، افزایش تعامل با مخاطبان، برگزاری رویدادها و نشست‌های کتاب‌محور، بهره‌گیری از ظرفیت‌های تبلیغاتی نمایشگاه انجام شد. در ادامه، وظایف و مسئولیت‌های مرتبط با بخش‌های مختلف از جمله امور اجرایی، گروه‌های پژوهشی، روابط عمومی، پشتیبانی، آموزش، میان عوامل اجرایی تقسیم و زمان‌بندی لازم برای انجام امور تعیین شد.

برنامه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران

ردیف	برنامه‌های فرهنگی و جانبی نمایشگاه	اقدام کننده	واحد(های) همکار
۱	پیشنهاد شعار مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران و طراحی پوستر	روابط عمومی	دفتر نشر
۲	برگزاری نشست‌های رونمایی، معرفی و نقد کتاب ^۱	دفتر آموزش	دفتر نشر /
۳	تهیه و انتشار خبر و اطلاع‌رسانی حضور مرکز در نمایشگاه از طریق خبرگزاری‌ها، کانال‌ها، پیامک به مخاطبین مرکز، فصلنامه، نشست‌ها	روابط عمومی	دفتر نشر /
۴	برگزاری سلسله مصاحبه با اهالی کتاب ، صاحب‌نظران و پیشکسوتان ^۲	روابط عمومی	دفتر نشر /
۵	ایجاد پویش با نظرسنجی الکترونیکی برای مشارکت مخاطبین مرکز ^۳	دفتر نشر /	روابط عمومی
۶	معرفی دبیران تخصصی انتشارات، جهت تشریح محتوای فاخر ، نویسندگان و مترجمان بنام	دفتر نشر /	گروه‌های پژوهشی
۷	پوشش خبری ، مصاحبه‌های رادیویی و بصری	روابط عمومی	دفتر نشر /
۸	صرف بخشی از هزینه‌های صرفه‌جویی شده در برگزاری حضوری برای تبلیغات و بازاریابی ویژه کتاب‌های منتخب انتشارات ^۴	روابط عمومی	دفتر نشر /

۱. کتاب‌های پیشنهادی جهت برگزاری نشست‌های معرفی، نقد و بررسی:
- الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی - اقتصاد چرخشی - مدیریت مالیه عمومی
۲. با موضوعاتی مانند معرفی کتاب‌های تأثیرگذار، بررسی و پیش‌بینی وضعیت کتاب و کتاب‌خوانی با توجه به شرایط روز کشور
۳. با طرح پرسش‌هایی مانند پیشنهاد چاپ کتاب برای انتشار در سال پیش روی مرکز، آینده ایران از نگاه من و...
۴. کتاب‌های منتخب که مخاطبین بیشتری دارند، مانند هفتاد سال برنامه‌ریزی توسعه در ایران، متاورس، مدیریت مالیه عمومی، تاریخ توسعه، راه ناهموار توسعه

خروجی این جلسات در قالب گزارشی مشتمل بر اقدامات انجام‌شده در دوره‌های گذشته، برنامه جامع حضور مرکز در نمایشگاه و شرح تفصیلی وظایف و اقدامات واحدهای مسئول تدوین و طی نامه‌ای به اطلاع ریاست محترم مرکز رسید تا مبنای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های آتی قرار گیرد.

پیشنهاد شعار مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران

در راستای ایجاد انسجام محتوایی و هویت‌بخشی به حضور مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، موضوع انتخاب شعار محوری حضور مرکز در جلسات کارشناسی و هماهنگی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. با توجه به شعار اصلی نمایشگاه با عنوان «**بخوانیم برای ایران**»، پیشنهادهای مختلفی متناسب با مأموریت‌ها و اهداف مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری مورد ارزیابی قرار گرفت.

در نهایت، شعار «**کتاب، توسعه و ایستادگی ایران**» به‌عنوان شعار محوری حضور مرکز انتخاب شد. این شعار ضمن همسویی با شعار اصلی نمایشگاه، بر نقش کتاب و دانش در پیشبرد توسعه کشور و همچنین تبیین اهمیت ایستادگی و تاب‌آوری در شرایط کنونی کشور تأکید دارد. پس از نهایی شدن شعار، از آن به‌عنوان محور اصلی فعالیت‌های اطلاع‌رسانی، تبلیغاتی و فرهنگی مرکز در نمایشگاه استفاده شد و در تولید محتوای خبری، معرفی آثار و برنامه‌های جنبی مورد توجه قرار گرفت.

۹	فضاسازی تالار توسعه با حال‌وهوای نمایشگاه ^۵	روابط عمومی	دفتر نشر /
۱۰	تهیه و انتشار ویدئوهای کوتاه از شرکت مرکز در نمایشگاه، معرفی کتاب‌ها و نحوه خرید	روابط عمومی	دفتر نشر /
۱۱	تهیه بن خرید کتاب برای همکاران مرکز	پشتیبانی /	دفتر نشر /
۱۲	خرید کتاب برای تقویت مخزن کتابخانه در ایام نمایشگاه و برخورداری از تخفیف‌ها	پشتیبانی	دفتر نشر /
۱۳	تمرکز بر تولید کتاب الکترونیکی با توجه به افزایش قیمت‌ها	دفتر نشر /	دفتر نشر /
۱۴	برگزاری رویداد معرفی مجموعه کتاب‌های تاریخ مصور ایران	دفتر نشر /	روابط عمومی
۱۵	برگزاری رویداد کتاب برای خانواده / فرزندان همکاران مرکز	دفتر نشر /	دفتر نشر /
۱۶	امکان خرید اقساطی کتاب تاریخ مصور ایران / کسر از حقوق	امور مالی	دفتر نشر /
۱۷	استفاده از ابزار / دستیار هوش مصنوعی برای نمایشگاه کتاب	گروه فناوری‌ها	دفتر نشر /
۱۸	تعامل با دبیرخانه نمایشگاه کتاب تهران	دفتر نشر /	
۱۹	پشتیبانی فروش مجازی و صدور فاکتور فروش	دفتر نشر /	
۲۰	دریافت سفارش‌ها، بسته‌بندی و لیبل‌گذاری، پیگیری تحویل کتاب‌ها به خریداران	دفتر نشر /	پشتیبانی
۲۱	برنامه‌ریزی ارسال بسته‌ها به دفاتر پستی	پشتیبانی	دفتر نشر /
۲۲	تهیه گزارش دستاوردها و عملکرد نمایشگاه	دفتر نشر /	روابط عمومی
۲۳	نمایشگاه تازه‌های کتاب خریداری شده	دفتر نشر /	دفتر نشر /
۲۴	پیگیری تسویه حساب‌های مالی نمایشگاه	دفتر نشر /	امور مالی
۲۵	تهیه و انتشار فهرست کتاب‌های گلچین شده توسط مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری	دفتر نشر /	دفتر نشر /

۵. ایجاد غرفه کوچک نمایشگاه در تالار توسعه، دیوار پیشنهاد کتاب، استقرار میز کتاب‌های تازه خریداری شده، برگزاری نشست‌های نیم ساعته و معرفی روزانه یک کتاب در تالار توسعه (با شعار تالار توسعه در روزهای کتاب)

مركز پژوهش های توسعه و آینده نگری
Center for Research in Development and Foresight
www.cdrf.ir

بنیاد فرهنگ ایران
Iran Culture Foundation

کتاب، توسعه و ایستادگی ایران
Book, Development and Sustainability of Iran

هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران
The 7th Virtual Tehran Book Fair
شنبه ۲۶ اردیبهشت تا جمعه ۱ خرداد ۱۴۰۵
به صورت ۲۴ ساعته و آنلاین

www.cdrf.ir

جهت مشاهده صفحه مرکز در نمایشگاه مجازی کتاب تهران
و خرید کتاب تک پیرا یا دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید

جمهوری فعالیت انتشارات ایران
کتابخانه ملی ایران
Ministry of Education and Higher Education
www.sazim.ir

مجموعه های فعالیت انتشارات ایران
پودجه پیرا و ماهیه عمومی - برنامه های توسعه توسعه اجتماعی و فرهنگی، حکمرانی،
آمایش سوزین و توسعه منطقه ای، اقتصاد ملی، فناوری های نو، آینده نگری،
توسعه و پیشرفت ایران

اطلاع رسانی و خبر حضور مرکز در نمایشگاه

به منظور اطلاع رسانی حضور مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب و بهره گیری از ظرفیت های رسانه ای برای افزایش آگاهی مخاطبان، برنامه اطلاع رسانی جامعی در فضای مجازی اجرا شد. در این راستا، اخبار، اطلاعیه ها و محتوای تبلیغی مرتبط با حضور مرکز، کتاب های عرضه شده و نشست های کتاب محور از طریق پایگاه اطلاع رسانی مرکز و سایر خبرگزاری ها منتشر شد.

همچنین با تولید و انتشار محتوای خبری، معرفی آثار، پوسته های تبلیغاتی و اطلاع رسانی زمان و موضوع نشست های تخصصی، تلاش شد زمینه آشنایی هرچه بیشتر مخاطبان با فعالیت های انتشاراتی و پژوهشی مرکز فراهم شود. پوشش مستمر اخبار و رویدادهای مرتبط با نمایشگاه در طول برگزاری آن، موجب افزایش تعامل مخاطبان با آثار مرکز و ارتقای سطح معرفی دستاوردهای علمی و پژوهشی مرکز در فضای مجازی شد.

در راستای توسعه ارتباط با مخاطبان و افزایش اثربخشی برنامه های اطلاع رسانی نمایشگاه، با همکاری تمامی واحدهای مرکز، پژوهشگران و مدیران، اطلاعات تماس و شماره تلفن مخاطبان، همکاران علمی، پژوهشگران، صاحب نظران و علاقه مندان به حوزه های فعالیت مرکز گردآوری و به روزرسانی شد. در نتیجه این اقدام، بانک اطلاعاتی مشتمل بر حدود ۳۴۰۰ نفر از مخاطبان مرکز تهیه و مورد استفاده قرار گرفت.

بر پایه این بانک اطلاعاتی، پیامک های اطلاع رسانی حضور مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، معرفی آثار منتشر شده، اطلاع رسانی برنامه های فرهنگی و همچنین لینک دسترسی به فروشگاه انتشارات مرکز برای مخاطبان ارسال شد. در سری دوم پیامک ها، لینک دسترسی به دستیار هوشمند دفتر نشر مرکز با عنوان «رایا؛ راوی توسعه» ارسال شد تا ضمن تسهیل دسترسی مخاطبان به اطلاعات کتابها و فعالیت های انتشاراتی، زمینه تعامل مؤثرتر با علاقه مندان و مخاطبان مرکز را فراهم آورد.

رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری گفت: کتاب نظم بدون طراحی سومین برنامه رونمایی از کتاب است که با سخنران: ابوالحسن مدرس‌زاده مترجم کتاب و پژوهشگر مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و با مدیریت حمید محمدی عضو هیئت‌علمی و مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، روز سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت‌ماه ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۱:۰۰ برگزار می‌شود.

عنوان نشست	زمان برگزاری	سخنران و مدیر علمی
معرفی کتاب: الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی	شنبه ۲۴ اردیبهشت ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۰۰	سخنران: علیرضا شاهپری مدیر نشست: حبیب جباری
معرفی کتاب: تاریخ مصور ایران	دوشنبه ۲۸ اردیبهشت ساعت ۰۸:۰۰ الی ۰۹:۰۰	سخنران: احسان رضایی مدیر نشست: سعید غلامی نتاج امیری
معرفی کتاب: نظم بدون طراحی	سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۰۰	سخنران: ابوالحسن مدرس‌زاده مدیر نشست: حمید محمدی
معرفی و تحلیل کتاب: جهان امکان‌ها (نقدی بر جریان‌های توسعه در جهان)	دوشنبه ۴ خردادماه ساعت ۱۲:۰۰ الی ۱۳:۰۰	سخنران اول: نریمان انصاری مترجم کتاب سخنران کلیدی نشست: محمدباقر نوبخت

جهت مشاهده صفحه مرکز در نمایشگاه مجازی کتاب تهران و خرید کتاب کد زیر را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید

www.cdrf.ir

تشریح برنامه‌های مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران از زبان ریاست مرکز

به گزارش روابط عمومی مرکز، با نزدیک شدن به هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران، دکتر سید مهدی پاک‌ذات رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، به تشریح برنامه‌های مرکز در این نمایشگاه پرداخت.

دکتر سید مهدی پاک‌ذات رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، در ابتدا گفت به دلیل شرایط کشور در سال ۱۴۰۵ نمایشگاه کتاب تهران به صورت مجازی و از تاریخ ۲۶ اردیبهشت الی ۵ خردادماه ۱۴۰۵ در حال برگزاری است. این هفتمین دوره نمایشگاه مجازی کتاب است که در ادامه رویکرد حمایت از تاب‌آوری صنعت نشر در شرایط بحرانی برگزار می‌شود.

وی ادامه داد: در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران نیز انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، با شعار "توسعه، کتاب و ایستادگی" و با ۲۸ عنوان کتاب در موضوعاتی از جمله بودجه‌ریزی و مالیه عمومی، برنامه‌ریزی توسعه: توسعه اجتماعی و فرهنگی، حکمرانی: آمایش سرزمین و توسعه منطقه‌ای، اقتصاد منابع، فناوری‌های نو، آینده‌نگری، توسعه و پیشرفت ایران و با برگزاری برنامه‌های متنوع به صورت پنج نشست تخصصی رونمایی و تحلیل کتاب و یک نشست تخصصی حوزه کتاب میزبان همراهان و علاقه‌مندان به حوزه کتاب و کتاب‌خوانی خواهد بود.

وی تشریح کرد: اولین برنامه مرکز، رونمایی از کتاب با عنوان "الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی" است که روز شنبه ۲۶ اردیبهشت‌ماه، ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۰۰ با سخنرانی علیرضا شاهپری، مؤلف کتاب و با مدیریت حبیب جباری مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار خواهد شد.

سید مهدی پاک‌ذات افزود: دومین برنامه رونمایی از کتاب روز دوشنبه ۲۸ اردیبهشت‌ماه، ساعت ۰۸:۰۰ الی ۰۹:۰۰ صبح با رونمایی از کتاب "تاریخ مصور ایران" و با سخنرانی احسان رضایی نویسنده و منتقد کتاب و همچنین با مدیریت سعید غلامی نتاج امیری، مدیرکل دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار خواهد شد.

آماده‌سازی فضای تالار توسعه به‌عنوان مکان اصلی برگزاری نمایشگاه کتاب، رویدادها و نشست‌های مرتبط با نمایشگاه کتاب

به‌منظور فراهم‌سازی بستر مناسب برای برگزاری برنامه‌های مرتبط با هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، فضای تالار توسعه به‌عنوان محل اصلی برگزاری رویدادها، نشست‌های تخصصی و برنامه‌های فرهنگی نمایشگاه آماده‌سازی شد. این اقدامات با همکاری و تلاش همکاران محترم واحدهای روابط عمومی، فناوری اطلاعات، پشتیبانی و خدمات انجام گرفت.

در این راستا، تمهیدات لازم برای تجهیز و ساماندهی فضای تالار، استقرار امکانات مورد نیاز، آماده‌سازی زیرساخت‌های فنی و رسانه‌ای، سیستم‌های صوتی و تصویری و فراهم‌سازی شرایط مناسب برای حضور سخنرانان، کارشناسان و شرکت‌کنندگان در نشست‌ها و رویدادهای مجازی کتاب صورت پذیرفت. این اقدامات نقش مؤثری در برگزاری منظم و مطلوب برنامه‌های نمایشگاه و ارائه مناسب فعالیت‌های علمی و فرهنگی مرکز ایفا کرد.

وی در ادامه تشریح برنامه‌های مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در هفتمین نمایشگاه مجازی تهران گفت: در انتهای سلسله نشست‌های مرکز یک نشست معرفی و تحلیل کتاب با موضوع "جهان امکان‌ها (نقدی بر جریان‌های توسعه در جهان)" روز دوشنبه ۴ خردادماه ماه ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۲:۰۰ و با سخنرانی نریمان افشاری مترجم کتاب و سخنرانی کلیدی محمدباقر نوبخت، صاحب‌نظر و مؤلف کتاب الگوهای توسعه برگزار می‌گردد.

رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری عنوان کرد: در ادامه سلسله نشست‌های معرفی و تحلیل کتاب، نشست تخصصی دیگری با عنوان «ایران مانا با ملتی دانا و توانا» که به‌صورت دویست و چهل و سومین نشست علمی و تخصصی مرکز می‌باشد، روز چهارشنبه مورخ ۳۰ اردیبهشت‌ماه از ساعت ۹ الی ۱۱ برگزار می‌گردد. این نشست با سخنرانی ارزشمند دو صاحب‌نظر آقایان مهندس محمد بهشتی و دکتر مقصود فراستخواه و دبیری آقای دکتر حبیب جباری در سالن دکتر عظیمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌صورت حضوری محدود و همچنین به‌صورت مجازی برگزار می‌شود.

دکتر سید مهدی پاک‌ذات افزود: علاقه‌مندان به حوزه کتاب و کتاب‌خوانی جهت شرکت در نشست می‌توانند در زمان برگزاری نشست، با مراجعه به تالار مجازی مرکز به این نشانی در نشست موردنظر شرکت نمایند:

<https://nikan.iut.ac.ir/rooms8/oj1-el-gmk-pg8/join>

وی خاطرنشان کرد: رونمایی از دستیار هوش مصنوعی دفتر نشر منابع علمی با عنوان "رایا" راوی یاری‌گران توسعه ایران نیز از دیگر برنامه‌های این مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران خواهد بود.

شایان‌ذکر است، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، با شعار "توسعه، کتاب و ایستادگی" در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران که از تاریخ ۲۶ اردیبهشت‌ماه الی ۵ خردادماه ۱۴۰۵ برگزار خواهد شد، به‌صورت آنلاین حضور خواهد داشت و مخاطبان می‌توانند با مراجعه به صفحه مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران جهت مشاهده و خرید آثار و کتاب‌های انتشارات مرکز اقدام نمایند.

شماره: ۲۱۳۸
تاریخ: ۱۴۰۲-۰۵-۱۳
نوع سند: سایر

پستال

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری
www.atsa.ir

جناب آقای رضایی
مدیر محترم توسعه منابع انسانی و پشتیبانی مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

با درود و احترام

بدین وسیله به استحضار می‌رساند، در راستای برگزاری هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب سال ۱۴۰۲ و نشست‌های مرتبط با نمایشگاه کتاب مرکز در هفته آینده که در چندین روز متوالی در سالن دکتر حسین عطایی ۳ و هنرآلای توسعه برگزار خواهند شد، خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات و هماهنگی‌های لازم در خصوص موارد زیر معمول گردد:

- تأمین و هماهنگی خدمات پذیرایی مناسب با برنامه نشست‌ها
- آمادسازی و پشتیبانی فنی و تجهیزات مورد نیاز توسط تیم فناوری اطلاعات
- بررسی و اطمینان از آماده‌سازی بودن تجهیزات صوتی و تصویری، سلفه برگزاری مجازی و اینترنت
- همکاری و پشتیبانی اجرایی در طول زمان برگزاری نشست‌ها

خواهشمند است تمهیدات لازم به‌منوی اتخاذ گردد که فرایند برگزاری جلسات با کیفیت مطلوب انجام پذیرد. پیشاپیش از همکاری و مساعدت جنابعالی و همکاران محترم سپاسگزار می‌گردم.

ردیف	عنوان رویداد	سخنران - مدیر نشست	زمان و مکان
۱	معرفی کتاب: الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با جوش مصنوعی	سخنران: طهران شافعی مدیر نشست: حبیب جباری میزبان: دفتر آموزش و توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده نگری	شنبه ۲۶ اردیبهشت ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۲:۰۰ آلای توسعه
۲	معرفی کتاب: تاریخ مسور ایران	سخنران: مسعود و ستاد مدیر نشست: سعید افشاری، شایع افشاری میزبان: دفتر آموزش و توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده نگری	دوشنبه ۲۸ اردیبهشت ساعت ۱۸:۰۰ الی ۲۰:۰۰ آلای توسعه
۳	معرفی کتاب: نقشه بدون طرح	سخنران: پروانه‌هاشامی، توسعه و آینده نگری مدیر نشست: سعید افشاری میزبان: دفتر آموزش و توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده نگری	سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت ساعت ۱۸:۰۰ الی ۲۰:۰۰ آلای توسعه
۴	معرفی و تحلیل کتاب: جهان امکان‌ها (فلسفی بر جهان‌های توسعه در جهان)	سخنران: کیلی، سعید افشاری مدیر نشست: سعید افشاری میزبان: دفتر آموزش و توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده نگری	دوشنبه ۴ خردادماه ساعت ۱۸:۰۰ الی ۲۰:۰۰ سالن دکتر عطایی

* تمامی آلای مجازی نشست: <https://nikan.sut.ac.ir/rooms/0j-1e1-grnk-pg-1-join>

شماره تماس: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸ | آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۲ | وبسایت: www.atsa.ir

فعالیت‌های مرکز در طول نمایشگاه

فروش مجازی کتاب

در طول برگزاری هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، فرآیند ثبت، پردازش و ارسال سفارش‌های مخاطبان به صورت مستمر پیگیری شد. بر اساس آمار ثبت‌شده، بیش از ۵۰ نسخه کتاب از آثار مرکز به فروش رسید و مجموع فروش کتاب‌ها به بیش از ۲۰ میلیون تومان بالغ شد که نشان‌دهنده استقبال مخاطبان از آثار منتشرشده مرکز است.

همزمان با ثبت سفارش‌ها، با همکاری دفتر نشر، واحد پشتیبانی و خدمات، اقدامات لازم برای آماده‌سازی، بسته‌بندی و ارسال کتاب‌ها انجام شد. تمامی سفارش‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن پردازش و با بسته‌بندی مناسب و ایمن به نشانی خریداران ارسال شد. همچنین روند تحویل سفارش‌ها تا وصول به دست مخاطبان مورد پیگیری و پشتیبانی قرار گرفت و خوشبختانه تمامی کتاب‌های سفارش داده‌شده به موقع و در شرایط مطلوب به دست خریداران رسید. این همکاری و هماهنگی میان واحدهای مختلف، نقش مهمی در ارتقای رضایت مخاطبان و اجرای موفق فرآیند فروش و توزیع کتاب‌ها در طول نمایشگاه داشت.

رویدادهای کتاب‌محور

با همکاری واحد آموزش، پنج نشست و رویداد کتاب‌محور در حاشیه هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب برنامه‌ریزی و برگزار شد. این برنامه‌ها با هدف معرفی آثار منتشرشده مرکز و ایجاد فضای گفت‌وگو پیرامون موضوعات تخصصی کتاب‌ها اجرا شد.

در این چارچوب، نشست‌ها با حضور مؤلفان، مترجمان، صاحب‌نظران و علاقه‌مندان برگزار شد و فرصتی برای معرفی و بررسی آثار، تبادل دیدگاه‌ها و آشنایی بیشتر مخاطبان با دستاوردهای علمی و پژوهشی مرکز فراهم آورد.

نشست معرفی کتاب الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی

همزمان با آغاز هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران، نشست معرفی کتاب: «الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی» با مدیریت حبیب جباری، مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و با سخنرانی علیرضا شاهپری، مؤلف کتاب، برگزار شد.

در ابتدای نشست حبیب جباری، مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست، ضمن اشاره به برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تهران از ۲۶ اردیبهشت تا ۵ خردادماه ۱۴۰۵، گفت: مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیز امسال با شعار «کتاب، توسعه و ایستادگی ایران» در این نمایشگاه حضور دارد.

وی ادامه داد: نشست معرفی کتاب: «الزامات سیاست‌گذاری در مواجهه با هوش مصنوعی» اولین نشست معرفی و تحلیل کتاب است که مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار می‌کند.

در ادامه نشست علیرضا شاهپری، مؤلف کتاب ابتدای سخنان خود را به جمله‌ای از رهبر شهید انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای شروع کرد و گفت: رهبر شهید در دیدار با جمعی از نخبگان و استعداد‌های برتر علمی فرمودند در هوش مصنوعی حداقل باید به ده کشور اول دنیا برسیم.

وی در ادامه گفت: فناوری‌های نوظهور هوش مصنوعی و داده‌های بزرگ جهان را با سرعتی بی‌سابقه تغییر می‌دهند. بخش بزرگی از زندگی ما در آینده تحت تأثیر فناوری هوش مصنوعی قرار خواهد گرفت. با پیشرفت‌های اخیر در هوش مصنوعی ماشین‌ها توانایی یادگیری و تصمیم‌گیری را به روش‌هایی به دست می‌آورند که آنها را قادر به انجام وظایفی می‌کند که قبلاً تصور می‌شد به تجربه خلاقیت و نبوغ انسانی متکی است. هوش مصنوعی در حال تحول در همه بخش‌ها از جمله خودرو، مخابرات، خرده‌فروشی، بهداشت و درمان، آموزش عالی، خدمات کشاورزی و بسیاری موارد دیگر است.

وی در تعریف هوش مصنوعی گفت: ذی‌نفعان تعاریف مورداستفاده توسط سازمان‌های مختلف مانند کمیسیون اروپا را در قانون هوش مصنوعی OECD و سایر موارد را بررسی می‌کنند و نهایتاً مؤسسه ملی برای تحول هند Aayog ITI این تعریف را ارائه داده است که هوش مصنوعی به‌عنوان مجموعه‌ای از فناوری‌هایی است که ماشین‌ها را قادر می‌سازد تا با سطوح بالاتری از هوش عمل کنند و از توانایی‌های انسان در حس درک و عمل تقلید کنند.

خطرات در حال ظهور در استفاده از AML گفت: فناوری‌های جدید مانند ML/AI فرصت‌های جدید را فراهم می‌کنند، اما خطرات خاصی را نیز به ارمغان می‌آورند داده‌های با کیفیت، پایین سوگیری داده‌ها، امنیت داده‌ها، حریم خصوصی داده‌ها، الگوریتم نادرست یا مغرضانه و استفاده غیر اخلاقی از هوش مصنوعی برخی از خطرات مورد بحث در استفاده از AML است. چنین خطراتی تمام مراحل یک راه‌حل هوش مصنوعی را از مفهوم آن تا کاربردهای آن در بر می‌گیرد.

وی در خصوص هوش مصنوعی در ایران به بیان مهم‌ترین چالش‌ها و فرصت‌های هوش مصنوعی در کشور گفت: باید به این نکات توجه کنیم که آیا ساختارها و نهادهای موجود پاسخگوی همه کاربردهای هوش مصنوعی در تمامی بخش‌ها و برنامه‌ها هستند؟ متولی چارچوب قانونی، اخلاقی و تنظیم‌گری هوش مصنوعی در کشور چه نهاد یا نهادهایی هستند؟ الزامات و برنامه‌های آماده‌سازی آموزش عالی کارکنان دولت و بخش خصوصی برای مشاغل آینده چه برنامه‌هایی را در بر می‌گیرد؟

در ادامه، پژوهشگران، کارشناسان و صاحب‌نظران حاضر در نشست به بیان دیدگاه‌ها و طرح سؤالات خود پرداختند.

زمین‌شناسی فلات ایران از ۱۵۷ میلیون سال پیش شروع می‌شود و همچنین دو میلیون سال پیش که انسان خردمند وارد ایران شده، عصر یکجانشینی، عصر کشاورزی، عصر نوسنگی و عصر آهن و عصر تمدن ایران که این تمدن سه هزار سال به طول کشیده و پس از آن عصر ورود آریایی‌ها و مادها را توضیح می‌دهد. تا ۲۶۵۰ سال پیش ایران را در این جلد می‌توانیم مطالعه کنیم.

وی افزود: کتابی شبیه به این جلد در زبان فارسی وجود ندارد که بتوان برای هر دو صفحه آن یک کتاب در علم تاریخ پیدا کرد وجود ندارد و این جلد تمام این کتاب‌ها را در یک جلد در خود جای داده است.

وی ادامه داد: جلد دوم این اثر ایران هخامنشی است که به نوعی تاریخ ایران از دوره با شکوه هخامنشی شروع می‌شود و پادشاهانی همچون کوروش و داریوش را در بر می‌گیرد و این دوره با حمله اسکندر به پایان می‌رسد. پس از آن رومی‌ها و یونانی‌ها در ایران حکومت می‌کنند و حتی سعی دارند دین را تغییر دهند، ما در جلد سوم می‌بینیم که اشکانیان با آمدن خود به نوعی خط ایرانی و فرهنگ ایرانی را احیا می‌کنند. ما در مورد اشکانیان خیلی کم اطلاعات داریم و بیشتر اطلاعاتی که داریم از منابع رومی و اروپایی است.

نشست معرفی کتاب تاریخ مصور ایران

در ادامه سلسله رویدادهای کتاب، بیست و پنجمین رویداد کتاب مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با عنوان «معرفی کتاب تاریخ مصور ایران» برگزار شد.

در این نشست، سعید غلامی‌نتاج امیری؛ مدیرکل دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست و همچنین احسان رضایی، نویسنده و منتقد به‌عنوان سخنران نشست به ایراد نقطه‌نظرات خود پرداختند.

در ابتدای نشست، سعید غلامی‌نتاج امیری؛ مدیرکل دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست گفت: شعار امسال نمایشگاه کتاب بخوانیم برای ایران است و شعار امسال مرکز در نمایشگاه کتاب نیز کتاب، توسعه و ایستادگی ایران است و معرفی کتابی که در این نشست صورتی می‌گیرد مجموعه ۸ جلدی تاریخ مصور ایران است؛ گویی این ایران است که حلقه اتصال بین نمایشگاه مجازی کتاب تهران و این نشست معرفی کتاب می‌باشد.

وی ادامه داد: ما در برهه‌ای هستیم که جنگ رخ داده و در این برهه تعلقات و حس تعلق به میهن بیشتر می‌شود و این کتاب در زمانی وارد بازار نشر شد که مردم نیاز داشتند میهن خود را بیشتر و بهتر بشناسند.

در ادامه نشست احسان رضایی، نویسنده و منتقد به‌عنوان سخنران نشست گفت: ما برای تدوین ۸ جلد کتاب تاریخ مصور ایران با حدود ۲۰۰ مورخ و باستان‌شناس همکاری داشتیم که ۱۰۵ نفر از آنها در این کتاب مطلب دارند.

وی در ادامه بین مرز جغرافیایی ایران و مرز تاریخی و فرهنگی آن تفاوت قائل شد و گفت: اگر بخواهیم جغرافیای ایران را ببینیم ایران دارای یک مرز جغرافیایی است؛ اما به لحاظ تاریخی و فرهنگی ایران فراز مرزهای خود است و می‌توانیم آثار تاریخی و فرهنگی و علمی ایران را در کشورهای مختلف ببینیم؛ بنابراین برای ایران نه جغرافیای تاریخی و نه جغرافیای سیاسی ملاک نیست.

وی در معرفی اجمالی این اثر هشت‌جلدی گفت: جلد اول تاریخ مصور ایران که ایران در سینه‌دهم تاریخ نام دارد، از

می‌شود که هویت سیاسی ایران دوباره شکوفا بشود. پس از حمله مغول‌ها به ایران، اولین باری که پس از حمله مغول‌ها کشوری به نام ایران شکل می‌گیرد در دوره ایلخانان است و این باعث شد که ایران و ایرانی دوباره هویت سیاسی خود را احیا کند.

وی انگیزه خود را از تدوین این کتاب این‌گونه بیان کرد که: نسل جدید یک نسلی است که به جای خواندن محض کتاب تمایل دارد به صورت بصری نیز مطالب را درک کند و به همین دلیل سعی شده در این اثر علاوه بر تشریح تاریخ از تصاویر نیز استفاده شود تا هم دلیلی بر حقیقت مطالب گفته شده باشد و هم نسل جدید بتواند با آن ارتباط خوبی برقرار کنند.

در ادامه، پژوهشگران، کارشناسان و صاحب‌نظران حاضر در نشست به بیان دیدگاه‌ها و طرح سؤالات خود پرداختند. این نشست در تاریخ ۲۸ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، به صورت حضوری و مجازی در تالار توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار شد.

وی تشریح کرد: جلد چهارم این مجموعه به ایران دوره ساسانی می‌پردازد که ما بیشتر از همه ایران دوره ساسانی را می‌شناسیم و پادشاهانی چون انوشیروان، خسرو پرویز و بهرام گور از شناخته‌شده‌ترین پادشاهان این دوره به شمار می‌روند. ما در پایان دوره ساسانیان یک روند روبه‌رشد مسیحیت را داریم. در تاریخ ساسانی می‌بینیم که جامعه ایران یک جامعه چند فرهنگی است.

وی تأکید کرد: کتاب تاریخ مصور یک ویژگی دیگری که دارد این است که هر چیزی که می‌گوید یک تصویر به صورت مدرک ضمیمه آن در دل خود جای داده است.

وی خاطر نشان کرد: ما از دوره ساسانی به دوره پساساسانی یک تداوم فرهنگی داریم که هنر ایرانی همان هنر دوره ساسانی است و یک دوره‌ای ایران جزو جغرافیایی به نام خلافت اسلامی می‌شود و از مصر تا آسیای میانه یک جغرافیای واحدی می‌شود که تبادل فرهنگی در آن ساده‌تر می‌شود. در این میان حدود ۴ قرن زمان برد تا تغییر دین از اکثریت جامعه به مسلمان شدن صورت گیرد و حتی با از بین رفتن آیین زرتشتی، بکتاپرستی در ایران به وجود می‌آید.

در جلد بعدی یعنی ایران سلجوقی، ترک‌ها و قبایل ترک که در شمال شرقی ایران زندگی می‌کردند و اولین حکومت آنها غزنوی‌ها و بعد سلجوقی‌ها و سپس خوارزمشاهیان بر ایران حکومت می‌کنند و اینجاست که ما ورود زبان‌های ترکی به ایران را داریم. دوره سلجوقی یکی از دوره‌های مهم است که ما نوابغی مثل خیام و خواجه نظام‌الملک را درون آن داریم؛ اما این دوره را بسیار کم می‌شناسیم.

وی ادامه داد: در دوره اسلامی به دلیل اطلاعاتی که در حوزه شیمی به دست آمده بود تحولات شگرفی در حوزه سفال به وجود آمد و آنها می‌دانستند که چه آلیاژی را در سفال به کار ببرند که آن سفال رنگ متفاوت و جنس دلخواه را به خود بگیرد. بنابراین آنها از سفال به‌عنوان بوم نقاشی استفاده می‌کنند و زیباترین سفال‌ها به نام سفال مینایی در دوره سلجوقی تولید می‌شد.

وی در ادامه سخنان خود ضمن اشاره به شعار مرکز در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب با عنوان کتاب، توسعه و ایستادگی ایران گفت: ایرانی‌ها یک ملتی هستند که در ویرانگرترین حمله‌ای که توسط مغول‌ها به ایران می‌شود منجر

نشست معرفی کتاب نظم بدون طراحی

در چهارمین روز از هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران بیست و ششمین رویداد کتاب مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با عنوان «معرفی کتاب نظم بدون طراحی» برگزار شد.

در این نشست، حمید محمدی، عضو هیئت علمی و مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست و همچنین ابوالحسن مدرس زاده، مترجم کتاب و پژوهشگر مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان سخنران نشست به ایراد نقطه‌نظرات خود پرداختند.

در ابتدای نشست، حمید محمدی، عضو هیئت علمی و مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست ضمن اشاره به‌عنوان کتاب «نظم بدون طراحی؛ چگونه بازارها شهرها را شکل می‌دهد» گفت: این کتاب حرف بسیاری برای گفتن دارد و شاید گزاره اصلی این کتاب در عنوان آن نهفته است. ویژگی خاص این کتاب این است که خود نویسنده این کتاب آقای آلن برتو یک شهرساز است که ده‌ها سال در شهرسازی مشغول بوده است و به این نتیجه رسیده که یک خلاء وجود دارد و از این جهت این کتاب یک کتاب بسیار مهم در زمینه شهرسازی، برنامه‌ریزی شهری و حتی برای اقتصاددانان است.

حمید محمدی در ادامه به دو خلاء رابطه بین برنامه‌ریزی شهری و اقتصاد و همچنین رابطه بین برنامه‌ریزی شهری و جامعه‌شناسی به‌عنوان دو خلاء مهم در برنامه‌ریزی شهری یاد کرد و گفت: بیش از بیست سال است که این دو نیاز در دنیا در حوزه برنامه‌ریزی شهری وجود دارد.

مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری افزود: نکته اول در مورد این کتاب این است که این کتاب در مقیاس شهر نوشته شده است نه مقیاس ملی و فراملی و نکته دوم این است که این کتاب بیشتر به برنامه‌ریزی شهری می‌پردازد. همچنین این کتاب به توسعه شهری به لحاظ فیزیکی می‌پردازد و چراهای توسعه شهرها به لحاظ فیزیکی را توضیح می‌دهد.

وی در ادامه ضمن اشاره به نقش بی‌بدیل اقتصاددانان شهری در برنامه‌ریزی شهری افزود: از زمانی که کار شهرسازی شروع شد،

همواره شخص شهرساز به‌عنوان مدیر در بالای هرم قرار داشته و کار شهرسازی را مدیریت می‌کرد؛ نویسنده در این کتاب اشاره می‌کند که اگر می‌خواهیم شهرسازی درست داشته باشیم و هدایت درستی بکنیم باید بین برنامه‌ریز شهری و اقتصاددان شهری یک تعامل و ارتباط درست وجود داشته باشد. گزاره اصلی کتاب این است که اقتصاددان شهری در کنار جامعه‌شناسان شهری، باید نقش برجسته‌تری در فرایند هدایت و برنامه‌ریزی توسعه شهری در دنیا ایفا کنند.

در ادامه نشست ابوالحسن مدرس زاده، مترجم کتاب و پژوهشگر مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان سخنران نشست گفت: این کتاب بسیار روی اقتصاد بازار آزاد تکیه دارد و این نگاه افراطی به بازار آزاد یکی از دلایل منتقدان به این کتاب است.

ابوالحسن مدرس زاده ادامه داد: نویسنده سه شرط اساسی را به‌عنوان شروط مهم در توسعه شهری و شهرسازی اشاره کرده است که این سه شرط این است که اول اینکه بنگاه‌های اقتصادی و خانوارها بتوانند در شهرها مهاجرت کنند و در محل سکونت خود بمانند، شرط دوم اینکه جابه‌جایی و رفت‌وآمد در شهر باید سریع و ارزان باشد و شرط سوم نیز این است که مردم باید زمین و املاک به اندازه کافی و مقرون به صرفه داشته باشند.

نشست ایران مانا، با ملتی دانا و توانا

دویست و چهل و دومین نشست علمی - تخصصی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با عنوان «ایران مانا، با ملتی دانا و توانا» هم‌زمان با هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران، برگزار شد.

در این نشست، حبیب جباری؛ مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست و همچنین سیدمحمد بهشتی؛ رئیس سابق و هیئت‌علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و مقصود فراستخواه؛ استاد برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به‌عنوان سخنران نشست به ایراد نقطه‌نظرات خود پرداختند.

در ابتدای نشست، حبیب جباری؛ مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان مدیر علمی نشست ضمن خوشامدگویی به حضار سخنان خود را با این پرسش آغاز کرد که چرا با این که عمده تمدن‌ها در موزه‌ها دیده می‌شوند، اما تمدن ایرانی هنوز زنده است و نفس می‌کشد؟ جواب این سخن در مانایی ایران نهفته است و نه پایداری ساکن؛ راز این مانایی در توانایی ملت ایران در بازتولید معنای خود در مسیر تاریخ و آینده نهفته است.

وی ادامه داد: همین مانایی که قرن‌ها به‌عنوان جان ایران بوده است، امروزه در حال فرسایشی خاموش و ناخواسته سیستماتیک است که نه از جانب مداخلات دشمنان خارجی بلکه از طرف برخی اقدامات توسعه‌ای که نام توسعه را یدک می‌کشند، اما به تعبیر دغدغه‌مندان این سرزمین، حاصل آنها بیشتر تخریب بوده است تا توسعه. البته باید اشاره کرد که مانایی ایران در این روزهای سخت به دغدغه جدی ایرانیان تبدیل شده است و این که چگونه از این روزهای سخت عبور کنیم و ایران و ایرانی با همه تنوعش مانا بماند.

در ادامه نشست سیدمحمد بهشتی، رئیس سابق و هیئت‌علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی به‌عنوان سخنران نشست گفت: یکی از مشکلات بزرگ تاریخ معاصر ما این است که در رشته‌های مختلف پریشی از ایران نداریم، در حالی که باید در همه مقولات پرسش اصلی ما ایران باشد.

وی ایران را «سرزمین بی‌قرار» توصیف کرد و گفت: ایران سرزمینی سرشار از بحران‌های تاریخی و طبیعی در دوران‌های

وی افزود: در فصل پنجم این کتاب به موضوع تحرک‌پذیری بسیار تأکید شده که به معنی دسترسی راحت از محل سکونت به محل کار است که این شاخص هرچقدر کمتر باشد نشان‌دهنده بازار کار مولدتر در آن شهر است.

این پژوهشگر مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در ادامه گفت: توان‌پذیری و استطاعت‌پذیری از دیگر شاخص‌هایی است که در این کتاب مورد اشاره قرار گرفته است. در این کتاب آمده است که اگر عدد این شاخص زیر ۳ باشد امکان خرید مسکن برای عموم افراد وجود دارد و اگر عدد بالای ۵.۱ باشد، یعنی قیمت مسکن بالاست و توان‌پذیری برای خرید مسکن پایین است.

در ادامه، پژوهشگران، کارشناسان و صاحب‌نظران حاضر در نشست به بیان دیدگاه‌ها و طرح سؤالات خود پرداختند.

این نشست در تاریخ ۲۹ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، به‌صورت حضوری و مجازی در تالار توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار شد.

مختلف بوده است. در طول تاریخ طبق پژوهش‌های علمی ۱۲۰۰ مورد جنگ گزارش شده است. تصور نمی‌کنم کشور دیگری تا این مقدار شاهد جنگ بوده باشد. همچنین ایران صحنه بروز دین‌ها و آئین‌های مختلف بوده و قرائت‌های مختلف نیز در ایران با یکدیگر تعامل داشته‌اند.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی با بیان این که «جامعه ایران همواره از بحران استقبال کرده است»، ادامه داد: در روان‌پزشکی صحبت از «تروما» می‌شود در صورتی که به نظر می‌رسد ایرانیان با بحران خو گرفته‌اند. برای مثال؛ امروز اطلس نقاط زلزله‌خیز و سیل‌خیز وجود دارد. بررسی که می‌کنیم شاهد این هستیم که هر جا زلزله‌خیزتر است، سیل‌خیزتر نیز هست و هر جا مخاطرات بیشتر است، جمعیت بیشتری در آن زندگی می‌کنند. به نظر می‌رسد ایرانیان اصرار داشتند در آن منطقه زندگی کنند. به همین دلیل است که عنوان می‌کنیم جامعه ما از بی‌قراری استقبال کرده است. در این زمینه تروما چه معنایی دارد؟ بنابراین باید در همه رشته‌ها پرسش از ایران را مد نظر قرار دهیم.

وی با تأکید بر مفهوم «زمینه» گفت: در ۷۰ سال اخیر نوعی احساس استغنا و بی‌نیازی از پرسش از ایران به‌عنوان «زمینه» داشته‌ایم. در حالی که امروز شناخت ما از جزئیات فنی طبیعت بیشتر شده، اما فهم ما از زمینه کاهش یافته است. از دستاوردهای تمدن بشری از جمله هوش مصنوعی استفاده می‌کنیم ولی به زمینه بی‌توجه بوده‌ایم.

بهشتی با بیان این که ما به امتناع از زمینه مبتلا شدیم، ادامه داد: میزان شناختی که نسبت به زمینه هر موضوع داریم هزاران برابر ۷۰ سال قبل است ولی در مورد این زمینه چیزی نمی‌دانیم.

وی با ذکر مثالی از زیست در شهر تهران گفت: ما در گذشته قبل از ایجاد سازمان زمین‌شناسی و ... گسل‌های شهر تهران را نمی‌شناختیم ولی الان اطلاعات دقیق داریم، قبل از ایجاد سازمان هواشناسی اطلاعی از ۷ رود دره تهران نداشتیم ولی الان روز به روز در مورد زمان طغیان، حجم آب و ... می‌دانیم. الان ۲ تهدید بزرگ تهران، که گسل شمال تهران و رود دره‌های تهران است را خوب می‌شناسیم ولی در این ۷۰ سال، شهر تهران را دقیقاً روی همین گسل‌ها در منطقه نیاوران و در پیشانی ۷ رود دره گسترش دادیم!

رئیس سابق پژوهشگاه میراث فرهنگی با اشاره به تاریخچه شهر شدن تهران گفت: در زمان شاه طهماسب تصمیم می‌گیرند که یکی از ۳۰۰ روستای دشت تهران را شهر کنند، آن منطقه و تهران زمان شاه طهماسب، دورترین محل

نسبت به گسل‌ها و امن‌ترین جا نسبت به مسیل‌ها بود. بزرگ‌ترین زلزله تهران در زمان مظفرالدین شاه اتفاق افتاد، ولی بررسی‌ها نشان می‌دهد که هیچ نشانه‌ای از تخریب در تهران آن زمان وجود ندارد و نمونه آن کاخ گلستان است که آسیبی ندیده است. ما این سال‌ها منتظر رخداد لرزه‌ای مانند همان زلزله هستیم ولی پیش‌بینی خسارات بیشتری داریم. وی تأکید کرد: ما امروز در مورد زمین دشت تهران خوب می‌دانیم ولی زمینه آن را نمی‌شناسیم. این سؤال است که زمان شاه طهماسب چطور بهترین مکان را برای شهر تهران تشخیص دادند ولی ما با دانش و اطلاعات فراوان تشخیص درستی ندادیم در حالی که تهران را با طرح‌های توسعه‌ای گسترش داده‌ایم!؟

بهشتی اظهار کرد: ما چند هزار سال فرصت داشتیم پیدا کنیم کدام مناطق قابل زیست هستند ولی امروز به اتکالی تکنولوژی می‌خواهیم مناطق را قابل زیست کنیم. این کار شدنی است ولی هزینه آن بسیار زیاد می‌شود. در همه ایران همین کار را انجام داده‌ایم.

وی با اشاره به موضوع انتقال پایتخت گفت: بررسی که می‌کنیم، می‌بینیم که در طول تاریخ در سواحل خلیج فارس شهرهای زیادی نبوده است ولی ما هیچ وقت این پرسش را نداشتیم که چرا در سواحل خلیج فارس رونق زیست وجود نداشته است؟ این نبوده که قدیمی‌ها چیزی نفهمند ولی ما چنین سؤالی نمی‌پرسیم.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی با تأکید بر اینکه باید به تجربه زیسته ایرانیان در این سرزمین اعتماد داشت، گفت: ۸۰ درصد مسیرها در کشور مبتنی بر مسیرهای تاریخی است و ۲۰ درصد مسیرها جدید است. مسیرهای تاریخی همواره کوتاه‌تر، امن‌تر و هموارتر بودند. برای مثال؛ مسیر ساسانی تهران - کاشان ۲۰ کیلومتر کوتاه‌تر است، مسیر تاریخی شوش به همدان ۱۳۵ کیلومتر کوتاه‌تر است. مسیر تاریخی تهران به مازندران از مسیر فیروزکوه بوده است. مقایسه کنیم با جاده هراز تفاوت آن از نظر امنیت مشخص است. در جاده هراز احتمال ریزش کوه بیشتر است. چگونه ما با اطلاعات بیشتر، مسیرهایی می‌سازیم که طولانی‌تر، ناامن‌تر و ناهموارتراند؟

وی تأکید کرد: ما اگر زمینه را می‌شناختیم به راحتی صحبت از انتقال پایتخت نمی‌کردیم. تهران در یک جستجوی هزار ساله به‌عنوان پایتخت انتخاب شده است. در هر امری با اصول و فروع مواجه هستیم، اصول از ثبات برخوردار هستند ولی فروع تغییر می‌کنند ولی در ۷۰ سال اخیر فقط فروع برای ما مهم بوده است. ما در سرزمینی بی‌قرار زندگی

Context ایران و شناخت عمیق آن اتکا کنیم. ایران سرزمین بیقراری است ولی در تمام مسائل توسعه‌ای، ما ایران را یک کشور پایدار و Stable دیده‌ایم. بنابراین ما اول باید نگاه خودمان را درست کنیم تا بتوانیم ایران را درست کنیم. در ادامه این نشست، مقصود فراستخواه؛ استاد برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به‌عنوان دیگر سخنران نشست گفت: توسعه در ایران بوروکراتیک و تکنوکراتیک بوده و با نگاه مهندسی انجام شده است، بدون اینکه قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و زمینه‌های واقعی جامعه ایرانی دیده شود. به گفته وی؛ توسعه ۷۰ سال اخیر بر اساس متن و بستر اجتماعی ایران شکل نگرفته و همین مسئله باعث شده توسعه در ایران به نوعی «توسعه خودستیز» تبدیل شود.

می‌کنیم که مملو از ناآرامی است باید به این مسائل توجه داشته باشیم. بهشتی با اشاره به تجربه قنات‌سازی ایرانیان گفت: ما آثار ۱۴۰ هزار رشته قنات را در ایران داریم که به اندازه چندین بار رفت و برگشت به کره ماه است؛ از این تعداد حتی ۴۰ قنات نیز اشتباه نشده است که به آب نرسد. در آن دوران با چه تمهیداتی می‌توانستند این اقدام را انجام دهند؟ حفر قنات اردکان سه نسل طول کشیده است مردمان تمام ثروت و دارایی خود را برای آن صرف می‌کردند و اگر اشتباه می‌کردند تمام دارایی و ثروت خود را هدر می‌دادند. این کار بدون اندیشه نبوده است.

وی خاطر نشان کرد: وقتی زمینه را می‌شناختیم همواره متوجه بودیم که باید «مسئله» حل کنیم نه اینکه «مشکل» برطرف کنیم و می‌دانستیم که در هر زیستگاه برای زیست‌پذیر شدن باید معادله چندمجهولی حل کنیم. در حالی که در طول ۷۰ سال اخیر فقط مشکل حل کردیم.

بهشتی به دشت خوزستان اشاره کرد و گفت: دشت خوزستان یک صخره عظیم است که چند رودخانه در آن جریان دارد. در اثر طغیان رودخانه‌ها خاک‌ها رسوب کرده و زمین حاصلخیز ایجاد شده است. این خاک کمی نیز نمک دارد که اگر این خاک از بالا آبیاری نشود، تبدیل به نمکزار می‌شود. طغیان سالانه رودخانه‌ها سبب می‌شد رطوبت نمک را پایین ببرد و یک لایه خاک جدید روی زمین بیابد. این مکانیزم طغیان رودخانه‌ها چرخ این منطقه را می‌چرخانده است.

وی ادامه داد: در دشت خوزستان هیچ محل مسکونی نداریم و تا دوره ناصری در این جلگه هیچ اثری از شهر دیده نمی‌شود اهواز شهری است که در دوره ناصرالدین شاه ساخته شده است. در آن منطقه آب دریا جذر و مد می‌کند، آب شور پایین می‌رود آب شیرین بالا می‌ماند، از طریق کانال‌هایی در زمان جذر و مد آب شیرین را به نخلستان‌ها می‌رساندند و بزرگ‌ترین نخلستان‌ها را ایجاد کردند. از زمانی که رودخانه را تهدید دیدند و روی رودخانه‌ها سد زدند، امروز در خوزستان دیگر سیل نمی‌آید. آب دریا به خشکی نفوذ کرد و تا کیلومترها آب شیرین در دریا نداریم. این‌گونه نخلستان‌ها با آب شور دریا خشک شدند و امروز استانی که یک‌ششم آب شیرین کشور در آن جریان داشت، تبدیل به استانی شد که مردم آن مشکل آب دارند.

عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی خاطر نشان کرد: مانایی ایران زمانی محقق می‌شود که ما به «زمینه»

کشور. اگر «جامعه‌گی» جامعه، همدلی‌ها و پیوندهای اجتماعی فرسوده شوند، ایران نیز آسیب خواهد دید. ایران را عقل کل‌ها نمی‌سازند بلکه فهم، مشارکت، هوش زمینه‌ای و عاملیت تک‌تک انسان‌های ایرانی است که می‌تواند ایران را حفظ کند.

فراستخواه با اشاره به پرسش قدیمی گفت: من سال‌ها این پرسش را داشتم که چرا نهادهای ما پایدار نبودند؟ و به این نتیجه رسیدم که «انسان ایرانی» خود به‌مثابه یک «نهاد» عمل کرده و توانسته دوام داشته باشد. نهاد، ساختاری بادوام است که جهان را قابل پیش‌بینی می‌کند و قواعد با دوام دارد؛ اما در قحطی نهادی ایران، این انسان ایرانی بوده که قواعد را ساخته و حلقه اتصال میان دوران‌های مختلف شده است. در تاریخ این کشور بارها دولت‌ها نابود شده‌اند ولی ایران ادامه پیدا کرده است. چراکه نوعی فلسفه زندگی، حس تاریخی و پدیدارشناسی خاص در انسان ایرانی وجود داشته است.

این جامعه‌شناس هشدار داد: امروز انسان ایرانی در معرض فرسایش قرار گرفته است. اگر ذهن انسان فرتوت شود، سوژه انتقادی نباشد و بی‌قراری اجتماعی خود را از دست بدهد، جامعه نیز دچار بحران خواهد شد. در صورتی که ما در این چند دهه به انسان ایرانی توجه نداشتیم، ما هم انسان‌زدایی کرده‌ایم و هم جامعه‌زدایی و عاملیت را از انسان گرفته‌ایم، در حالی که باید به انسان و جامعه بازگردیم.

وی با اشاره به تحولات اجتماعی ایران گفت: با وجود همه مشکلات، جامعه ایران همچنان جامعه‌ای در حال ظهور است. با وجود این که جامعه در حال حرکت به میان‌سالی است ولی هنوز حدود یک‌پنجم جامعه در نظام آموزشی حضور دارند و نزدیک به یک‌چهارم جامعه دارای تحصیلات عالی هستند. همچنین گروه‌های جدید اجتماعی، از جمله زنان، به عرصه آمده‌اند و بر اساس پژوهش‌ها به یک نیروی اجتماعی فعال تبدیل شده‌اند. بنابراین باید کمک کرد این جامعه خود را عیان و بیان کند.

فراستخواه با بیان این که جامعه ایرانی یک جامعه در راه است و باید برای آن تسهیل‌گری انجام داد، گفت: مطالعات من نشان می‌دهد ما جامعه‌زدایی و انسان‌زدایی کرده‌ایم، در حالی که جامعه ایرانی، «جامعه‌ای در راه» است و باید

این جامعه‌شناس با تأکید بر این که توسعه باید مبتنی بر اجتماع باشد، گفت: توسعه واقعی به معنای ارتقای ظرفیت‌ها و زمینه‌های خود جامعه است. بی‌توجهی به همین موضوع بود که سبب «خودستیزی» شدن توسعه در ایران شد. از دل توسعه، ستیز بیرون آمد و چند ۱۰ سال توسعه را به هم ریخت. ما هزار پاسخ ساده به مشکلات پیچیده دادیم که همگی این پاسخ‌ها غلط بودند و همین سبب شد که مشکلات ماندند و بدخیم شدند.

فراستخواه تأکید کرد: مشکل باید به مسئله تبدیل شود و صورت‌بندی عینی پیدا کند تا بتوان آن را حل کرد؛ در غیر این صورت به بحرانی پیچیده و مزمن تبدیل خواهد شد.

عضو هیئت‌علمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با اشاره به عنوان نشست «ایران مانا، با ملتی دانا و توانا» گفت: من احساس می‌کنم در پشت این عنوان نوعی نگرانی و دلالت ضمنی وجود دارد که انگار ایران در معرض تهدید و فرسایش قرار گرفته است.

وی گفت: ما در تاریخ به تراژدی توجه نکرده‌ایم و بیشتر به حماسه پرداخته‌ایم، در حالی که توجه به تراژدی از بین رفتن ملت‌ها نیز باید توجه داشته باشیم. باید از خود بپرسیم حد تاب‌آوری ما کجاست؟ ممکن است ما نیز روزی فرو بریزیم.

وی با بیان این که یکی از اصلی‌ترین سرمایه‌های ایران سرمایه انسانی است، گفت: مردم باید به ملت تبدیل شوند؛ ملتی که دانا و توانا باشد. زبان، سرزمین و تاریخ مشترک برای ملت‌سازی لازم‌اند؛ اما کافی نیستند و تنها مواد اولیه به شمار می‌روند. آنچه مردم را به ملت تبدیل می‌کند، صورت‌بندی حقوقی و قرارداد اجتماعی است؛ یعنی جامعه‌ای که در آن حق اظهار نظر، عدالت، حقوق شهروندی و پاسخگویی وجود داشته باشد.

به گفته این جامعه‌شناس؛ برای مانایی ایران، جامعه باید مبنای توسعه قرار گیرد و برای تحقق این موضوع باید به سمت جامعه برویم و از آن دفاع کنیم.

وی ادامه داد: چیزی که می‌تواند ایران را حفظ کند، جامعه ایران است؛ یعنی سرمایه‌های انسانی، اجتماعی و نمادین

وی با اشاره به «کنش‌گری مرزی» به‌عنوان یکی از حوزه‌های فعالیت پژوهشی خود اظهار کرد: کنش‌گران مرزی در سازمان‌های دولتی نیز وجود دارند؛ کسانی که میان ایوان جامعه و دیوان دولت در رفت‌وآمد هستند تا جامعه بتواند مجال ظهور پیدا کند. باید اجازه داد مردم فضای زندگی خود را توسعه دهند و روایت زندگی خود را بسازند.

فراستخواه در پایان تأکید کرد: ملت از یک صورت‌بندی حقوقی شکل می‌گیرد و باید کنش‌گری، عاملیت مردم و جامعه‌گی جامعه را به رسمیت شناخت و اجازه داد مردم روایت‌های کوچک خود را رقم بزنند.

در ادامه، کارشناسان و صاحب‌نظران حاضر در نشست به بیان دیدگاه‌ها و طرح سؤالات خود پرداختند.

این نشست در تاریخ ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵، به‌صورت حضوری و مجازی و با مشارکت دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و اندیشکده‌ها، در سالن دکتر حسین عظیمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار شد.

تسهیل‌گری کنیم و بستر ظهور ظرفیت‌های آن را فراهم آوریم. در صورتی که در ابلاغ بیشتر دستورالعمل‌ها به نهادهای بومی و اجتماعی توجهی نشده است؛ به همین دلیل بسیاری از برنامه‌ها شکست خورده‌اند و مردم هم‌آغوش مخاطرات رها شده‌اند.

این استاد دانشگاه با تأکید بر این که باید برای جامعه ظرفیت‌سازی انجام داد، به چگونگی ایجاد زمینه‌های دلبستگی میهنی پرداخت و گفت: باید زمینه را برای مردم فراهم کنیم، اگر زمینه فراهم باشد و مردم ببینند که یک دعوت صمیمانه وجود دارد، مردم "ملت" می‌شوند.

وی ادامه داد: جامعه ما در حال حاضر سازمان اجتماعی مشخص ندارد، جامعه باید بتواند خودش باشد، در صورتی که ما بیشتر خواسته‌ایم جامعه همان چیزی باشد که ما می‌خواهیم، نه آنچه خودش هست. این خود بودن جامعه را از بین برده‌ایم. در گذشته مردم یک محل، می‌توانستند محله را اداره کنند و بدون اتکای کامل به دولت، امور زندگی را پیش می‌بردند. باید اجازه دهیم این اتفاقات بیفتد.

به گفته فراستخواه؛ در طول تاریخ ایران از روایت‌های بزرگ ساخته نشده بلکه از روایت‌های کوچک مردمان در شهرها و روستاها شکل گرفته است و باید اجازه داد این روایت‌های کوچک ادامه پیدا کنند تا روایت بزرگ ایران ساخته شود.

عضو هیئت‌علمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با انتقاد از وضعیت آموزش و دانشگاه‌ها گفت: ما حدود ۱۷ میلیون دانش‌آموز داریم اما امروز چه بر سر زندگی کودکان در مدرسه آورده‌ایم؟ با کنکور، تعطیلی پی‌درپی و ... زندگی مدرسه و دانشگاه را نابود کرده‌ایم. من در حال حاضر چهار کلاس با دانشجویان دکتری دارم اما هیچ‌یک از دانشجویانم را ندیده‌ام و نمی‌شناسم؛ چون همه ارتباطات از طریق سامانه مجازی انجام می‌شود.

این استاد جامعه‌شناسی تأکید کرد: برای حل این مشکلات باید اجازه دهیم مردم «تیک‌آف» و «استارت‌آپ» کنند؛ یعنی برخیزند و دست به عمل بزنند. استارت‌آپ فقط یک مفهوم اقتصادی نیست بلکه یک مفهوم معرفتی و اجتماعی است.

نشست معرفی کتاب جهان امکان ها

دوبست و چهل و سومین نشست علمی - تخصصی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با عنوان تحلیلی بر جریان‌های قالب توسعه در جهان به بهانه معرفی و نقد کتاب: جهان امکان‌ها، هم‌زمان با هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران برگزار شد. در این نشست، حبیب جباری؛ مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان دبیر علمی نشست و همچنین محمدباقر نوبخت؛ عضو هیئت‌علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و مؤلف کتاب الگوهای توسعه و نریمان افشاری؛ مترجم کتاب به‌عنوان سخنرانان نشست به ایراد نقطه‌نظرات خود پرداختند.

در این نشست، حبیب جباری؛ مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به‌عنوان دبیر علمی نشست در معرفی کتاب: جهان امکان‌ها گفت: این کتاب در سال ۲۰۱۹ منتشر شد و حالا پس از سال‌ها انتظار به ترجمه روان نریمان افشاری و به همت انتشارات آگاه در دست فارسی‌زبانان قرار گرفته است.

وی ادامه داد: این کتاب نقطه عطفی در اندیشه پساتوسعه است و اگر می‌خواهید بدانید که چرا پس از سه دهه از انتشار این کتاب هنوز در مورد توسعه صحبت می‌کنیم، این است که این کتاب باب جهانی توسعه است.

حبیب جباری افزود: مزیت رقابتی این کتاب در مقایسه با همه آثار مشابه در سه ویژگی تنوع؛ زیست‌مندی و صداقت روش‌شناختی خلاصه می‌شود. تنوع یعنی حضور واقعی بیش از ۱۰۰ صدا در ۵ قاره و زیست‌مندی یعنی پر نبودن از نظریه‌های انتظامی و انباشته بودن از تجربه‌های زیستی مردم و در آخر صداقت روش‌شناختی یعنی این که ما نسخه نهایی نداریم و باید از یکدیگر بیاموزیم.

مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در آخر ادامه داد: همان‌گونه که منتقدان کتاب می‌گویند، این کتاب بدون نقض نیست. تضاد میان محلی‌گرایی رادیکال و شبکه‌سازی جهانی ابهام در مواجهه با دولت و فناوری و در مقابل رمانتیک کردن جوامع سنتی بدون نقد درونی آنها از جمله چالش‌های این کتاب است که بحث امروز ما را ضروری می‌کند.

در ادامه نشست نریمان افشاری؛ مترجم کتاب به‌عنوان سخنران نشست گفت: همان‌طور که می‌دانید توسعه ترجمه کلمه Development است که این کلمه در زبان انگلیسی در دو وجه لازم و متعدی معنا دارد. وجه لازم توسعه در توجیه و دفاع از توسعه به کار می‌رود و در واقع توسعه در وجه لازم خود چیزی به‌جز بالیدن و شکوفاشدن نیست؛ اما در وجه متعدی ما به یک

مفعول نیاز داریم که باید توسعه داده بشود و در این وجه نگاه کلی این است که ما باید یک مسیر واحد داشته باشیم که همه کسانی که در تمام کشورهایی که می‌خواهند توسعه داده بشوند باید این مسیر را طی کنند. در واقع وقتی ما از توسعه صحبت می‌کنیم همین وجه متعدی مدنظر ماست.

این مترجم کتاب گفت: اگر به ریشه‌های فکری مفهوم توسعه در قرن بیستم برگردیم، می‌بینیم که این مفهوم چندان هم جدید نیست. در دوران پس از جنگ جهانی دوم که بعضی‌ها سخنرانی ترومن را نقطه آغاز مفهوم توسعه می‌دانند که جهان را به دو نقطه توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته تقسیم کرد، و همه این تقسیم‌بندی‌ها ریشه در پیشرفت جوامع دارد که مفهوم اصلی دوران روشنگری است.

نریمان افشاری افزود: این کتاب در سه بخش تهیه شده است که در بخش اول در قسمت کوتاهی توسعه و بحران‌های آن را اشاره کرده است. در بخش دوم به راه‌حل‌های اصلاح‌طلبانه پرداخته می‌شود که برای حل این بحران‌ها پیشنهاد شده است و عمده این راه‌حل‌ها به نقد مفاهیمی مثل توسعه سبز و توسعه پایدار ... می‌پردازد که با وجود بار معنایی مثبتی که دارند؛ اما تغییر چندان‌ی ایجاد نکرده‌اند.

و کنشگرانی از تمام قاره‌ها به جز قطب جنوب بهره می‌برد. این نوشته‌ها صداهای افرادی چون آن تیمو بسی از افریقا، واندانا شیوا از آسیا، خوزه ماریا تورتوزا از اروپا، فیل مک مایکل از امریکای شمالی، کرک هافمن از اقیانوسیه و ماریستلا سوامپا از امریکای جنوبی هستند.

محمدباقر نوبخت افزود: مفهوم توسعه صرفاً یک مفهوم جعلی توسط آمریکا و یا کشورهای صنعتی برای استثمار و استعمار نوین کشورهای فقیر نبوده و به موضوعی مهم علوم اقتصادی و علوم اجتماعی برای رهائی از فقر و جبران عقب‌ماندگی‌ها از اواسط قرن بیستم تبدیل شده بود. البته باید گفت که «توسعه» صرفاً محدود به رشد در حوزه اقتصاد نیست و از ابعاد دیگر، اجتماعی، سیاسی، آموزشی... که از ملزومات هر جامعه انسانی است برخوردار می‌شود:

در ادامه، کارشناسان و صاحب‌نظران حاضر در نشست به بیان دیدگاه‌ها و طرح سؤالات خود پرداختند.

این نشست در تاریخ ۴ خردادماه ۱۴۰۵، به صورت حضوری و مجازی و با مشارکت دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و اندیشکده‌ها، در سالن دکتر حسین عظیمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری برگزار شد.

در بخش سوم کتاب که مهم‌ترین بخش این کتاب است به نوآوری‌ها و شکل‌هایی می‌پردازد که عمده این نوآوری‌ها با تجربه موفق انجام شده‌اند و در حال گسترش هستند. این نمونه‌های موفق الگوسازی که در ۵ قاره جهان اتفاق افتاده و مردمان مشخصی در دنیا در حال اجرای این برنامه‌ها هستند از نمونه افق‌های امیدبخش است که باید به آنها توجه شود.

وی در پایان خاطرنشان کرد: ما نیز باید در گستره جغرافیایی خودمان، افق‌های امیدبخش خودمان را با غنای فرهنگی خود و روش‌هایی که برای مواجهه با مشکلات زیستی داشتیم شکل بدهیم و احیا کنیم و به جای توسعه‌های بدیل به بدیل‌هایی برای توسعه ایران برسیم و همواره به آینده نگاه کنیم.

در ادامه این نشست محمدباقر نوبخت: عضو هیئت‌علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و مؤلف کتاب الگوهای توسعه به‌عنوان سخنران کلیدی نشست در ابتدای سخنان خود در معرفی اجمالی کتاب جهان امکان‌ها گفت: کتاب مذکور، پس از مقدمه‌ای کوتاه از مؤلفین دیدگاه‌های بیش از ۱۲۷ صاحب‌نظر پیرامون توسعه در سه بخش با سرفصل‌های بخش یکم توسعه و بحران‌های آن تجارب جهانی، بخش دوم جهان‌شمول‌سازی زمین راه‌حل‌های اصلاح‌طلبانه و بخش سوم جهان امکان‌های مردم ابتکارات دگرگون‌کننده را در خود جای داده است.

عضو هیئت‌علمی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری تشریح کرد: دهه‌ها پس از آن که مفهوم توسعه در سراسر جهان گسترش یافت، تنها برخی از کشورهایی که توسعه‌نیافته یا در حال توسعه یا جهان سوم نامیده می‌شدند، واقعاً در مقام توسعه‌یافته قلمداد می‌شوند. کشورهای دیگر همچنان تقلا می‌کنند تا الگوی اقتصادی شمال را سرمشق خود قرار دهند که بهای سنگین اکولوژیکی و اجتماعی برایشان در بر دارد. این مشکل نه در عدم اجرای درست برنامه‌ها بلکه در مفهوم توسعه به‌مثابه رشد، اقتصادی، مادی تک‌سویه و خطی است که برگرفته از کالایی‌سازی و بازارهای سرمایه‌داری است.

مؤلف کتاب الگوهای توسعه افزود: به‌رغم تلاش‌های بسیار برای بازتعریف توسعه، این مفهوم همچنان چیزی است که کارشناسان آن را برای رسیدن به رشد اقتصادی مدیریت می‌کنند و با تولید ناخالص ملی سنجیده می‌شود که شاخصی ضعیف و گمراه‌کننده از پیشرفت به‌منظور بهزیستی است. حقیقت این است که سراسر جهان سوء «توسعه» را تجربه کرده است، حتی در آن کشورهای بسیار صنعتی که سبک زندگی‌شان قرار بود فانونوسی در یابی برای کشورهای «عقب‌مانده» باشد.

وی خاطرنشان کرد: بدین ترتیب، کتاب حاضر با تأملاتی در باب ایده توسعه آغاز می‌شود و در این کار از تجربیات پژوهشگران

مجموعه گفت‌وگوهای اختصاصی هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب

هم‌زمان با برگزاری هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، مجموعه‌ای از گفت‌وگوها و مصاحبه‌های اختصاصی با اندیشمندان و صاحب‌نظران حوزه توسعه و آینده‌پژوهی، برنامه‌ریزی و اجرا شد. این گفت‌وگوها با هدف بهره‌گیری از ظرفیت نمایشگاه کتاب برای طرح مباحث روز توسعه، ترویج اندیشه‌ورزی و گسترش ارتباط میان جامعه علمی و مخاطبان مرکز انجام گرفت.

در این مصاحبه‌ها، موضوعات متنوعی در حوزه توسعه، حکمرانی، آینده‌نگری، سیاست‌گذاری عمومی و نقش کتاب و دانش در پیشرفت کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت. محتوای تولیدشده از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی و رسانه‌های اجتماعی مرکز منتشر شد و ضمن غنابخشی به برنامه‌های فرهنگی نمایشگاه، زمینه‌آشنایی بیشتر مخاطبان با دیدگاه‌ها و تجربیات صاحب‌نظران این حوزه را فراهم آورد.

مصاحبه با دکتر محمدباقر نوبخت

نخستین گفت‌وگو از مجموعه «گفت‌وگوهای اختصاصی هفتمین نمایشگاه کتاب» با حضور دکتر محمدباقر نوبخت، رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور، عضو هیئت علمی و سردبیر فصلنامه پژوهش‌های برنامه و توسعه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، برگزار شد.

در این گفت‌وگو که با هدف بررسی نسبت کتاب، پژوهش، برنامه‌ریزی توسعه، تصمیم‌سازی و آینده ایران برگزار شد، دکتر نوبخت ضمن تبیین جایگاه مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در پشتیبانی فکری و پژوهشی از نظام برنامه‌ریزی کشور، بر ضرورت پیوند مؤثر میان پژوهش، اجرا و تصمیم‌گیری تأکید کرد.

در ابتدای این گفت‌وگو، محمدباقر نوبخت با اشاره به جایگاه و مأموریت مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، اظهار کرد: خرسندم فرصتی فراهم شد تا با توجه به مأموریت این مرکز، به‌ویژه در ارتباط با نمایشگاه مجازی کتاب، درباره افزایش بهره‌وری فعالیت‌های مرکز گفت‌وگو کنیم.

رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور تأکید کرد که نهاد برنامه‌ریز کشور برای دستیابی به اهداف توسعه، ناگزیر از

داشتن پشتوانه فکری و پژوهشی است. اگر نهاد برنامه‌ریز کشور، آن هم برای هدفی پویا و متعالی مانند توسعه، فاقد پشتوانه و اتاق فکر باشد، قطعاً نمی‌تواند برنامه‌ای شایسته و بایسته برای دستیابی به اهداف توسعه داشته باشد.

دکتر نوبخت با اشاره به فلسفه وجودی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری افزود: این مرکز به‌عنوان اتاق فکر، مرکز تولید اندیشه و پشتیبان سازمان برنامه و بودجه در مسیر برنامه‌ریزی توسعه تعریف شده است و باید تولیدات لازم را برای مصرف نظام برنامه‌ریزی کشور فراهم کند.

وی با اشاره به انواع تولیدات مرکز توضیح داد که این تولیدات می‌تواند در قالب گزارش‌های ویژه برای کارشناسان سازمان برنامه و بودجه، اسناد فرادست برای نظام برنامه‌ریزی و همچنین کتاب‌ها و آثار علمی برای جامعه دانشگاهی و دستگاه‌های اجرایی منتشر شود.

محمدباقر نوبخت در همین زمینه به تجربه تدوین سند ملی آمایش سرزمین اشاره کرد و گفت: ایران سال‌ها نیازمند چنین سندی بود و کاری که بیش از پنجاه سال متوقف مانده بود، با تلاش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری به سرانجام رسید.

او همچنین از فصلنامه «پژوهش‌های برنامه و توسعه» به‌عنوان یکی از ابزارهای ارتباطی مرکز با جامعه علمی کشور یاد کرد و افزود: این فصلنامه به‌صورت منظم و با رتبه «الف» منتشر می‌شود و زمینه بین‌المللی شدن آن نیز در حال فراهم شدن است.

دکتر نوبخت در بخش دیگری از این گفت‌وگو، درباره اهمیت برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تهران در شرایط خاص کشور گفت: فعالیتی که مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری انجام می‌دهد، قابل تسری به سایر مراکز علمی و پژوهشی کشور نیز هست؛ همه این مراکز باید در کنار انجام مأموریت‌های خود، امکان تبادل دانش و عرضه تولیدات مکتوب خود را داشته باشند.

وی نمایشگاه کتاب را فرصتی سالانه برای عرضه، مشاهده و انتخاب آثار علمی کشور دانست و تصریح کرد: نمایشگاه سالانه کتاب فرصتی مغتنم است تا آثار علمی مراکز، مؤسسات، شخصیت‌ها و محققان مستقل عرضه شود و جامعه

در بخش دیگری از گفت‌وگو، دکتر نوبخت در پاسخ به پرسشی درباره تجربه حضور در سازمان برنامه و بودجه و درس‌های آن برای نسل جدید مدیران، بر ضرورت شناخت محیط متغیر و استفاده از فناوری‌های نوین تأکید کرد. مدیران باید بدانند در شرایطی کاملاً متموج و در محیطی پویا مدیریت می‌کنند. در چنین فضایی باید با فاصله‌های زمانی کوتاه تصمیم‌های اقتضایی بگیرند تا بتوانند کشتی مدیریت را در دریای مواج به‌درستی هدایت کنند.

دکتر نوبخت با اشاره به تحولات سریع دانش و فناوری افزود: مدیر امروز با مدیر ده یا بیست سال پیش متفاوت است. امروز بسیاری از نیازهای مدیریتی از طریق ابزارهایی مانند هوش مصنوعی قابل تأمین است و مدیران نباید خود را از این امکانات محروم کنند.

وی در توضیح این موضوع به تجربه شخصی خود در استفاده از هوش مصنوعی برای آماده‌سازی یک سخنرانی اشاره کرد و گفت که این ابزار توانسته در زمانی بسیار کوتاه، متنی متناسب با جایگاه سخنران، مخاطب و موضوع ارائه دهد.

علمی کشور و علاقه‌مندان به ارتقای علم و دانش بتوانند از این تولیدات آگاه شوند.

دکتر نوبخت با تأکید بر ضرورت استمرار نمایشگاه کتاب گفت: با این مأموریت، ما نمی‌توانیم به هیچ عذری نمایشگاه کتاب را تعطیل یا تعلیق کنیم.

او افزود: با وجود فشارهای سنگین دشمنان، به دلیل اقتدار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و پشتیبانی مردم، امنیت عمومی در کشور برقرار است و در سایه این امنیت، نمایشگاه کتاب باید بدون وقفه ادامه یابد.

رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور برگزاری نمایشگاه به‌صورت مجازی را متناسب با شرایط کنونی دانست و اظهار کرد: با توجه به امکانات تکنولوژیک امروز، الزاماً نیازی به حضور فیزیکی نیست و برگزاری نمایشگاه، اقدامی سنجیده و قابل استفاده است.

دکتر نوبخت در ادامه تأکید کرد: دستگاه‌های اجرایی، به‌ویژه دستگاه‌های اثرگذار در سطح ملی، برای انجام مأموریت‌های خود به اتاق فکر و پژوهش‌های کاربردی نیاز دارند. سازمان برنامه و بودجه نیز متولی و متصدی توسعه کشور است و هم‌عملکرد توسعه را رصد می‌کند؛ بنابراین چنین سازمانی بی‌نیاز از مطالعات پژوهشی نیست و مأموریت خود را باید بر پایه آن مطالعات انجام دهد.

دکتر نوبخت با این حال، بخش مهمی از فاصله میان پژوهش و اجرا را ناشی از ضعف اثربخشی برخی پژوهش‌ها دانست و افزود: پیش از آنکه این مسئله را به بی‌توجهی مدیران نسبت دهیم، باید به نوع اثربخشی پژوهش‌ها توجه کنیم. گاهی پژوهش‌ها متناسب با نیاز دستگاه‌ها انجام نمی‌شود و کارایی اجرایی ندارد.

وی با بیان اینکه پژوهش‌های صرفاً محض یا فاقد تعیین عملی نمی‌توانند در تصمیم‌گیری اثرگذار باشند، تأکید کرد: مراکز پژوهشی باید نسخه و داروهایی داشته باشند که دستگاه‌ها برای استفاده از آن‌ها صف بکشند. اگر با وجود درد و نیاز، صفی شکل نمی‌گیرد، نشان می‌دهد که داروی تولیدشده اثربخش نیست.

نوبخت تصریح کرد: مراکز پژوهشی باید کارهای خود را بر محور نتیجه و اجرا تولید کنند و در اختیار نظام تصمیم‌گیری قرار دهند.

او تأکید کرد: برنامه‌ریزی برای آینده بدون توجه به برنامه‌ریزی‌ها و آثار برنامه‌های پیشین ممکن نیست. تجربه‌های گذشته می‌تواند برای مدیران امروز و آینده، فونداسیونی قوی برای معماری آینده باشد.

نوبخت با تقدیر از انتشار مجموعه مطالعات هفتاد سال برنامه‌ریزی توسعه در ایران افزود: این مطالعات نباید در بایگانی مرکز منزوی و مکتوم باقی بماند، بلکه باید عرضه شود. نمایشگاه کتاب فرصتی ملی است تا چنین دستاوردهایی در معرض دید جامعه علمی و مدیریتی کشور قرار گیرد.

وی همچنین با اشاره به نقش گروه‌های پژوهشی مرکز گفت: مرکز دارای گروه‌های پژوهشی متعددی است که هر یک متناسب با مأموریت خود مطالعاتی انجام می‌دهند و نتایج این مطالعات می‌تواند در قالب کتاب، مقاله، میزگرد و فصلنامه در اختیار جامعه علمی و اجرایی کشور قرار گیرد.

دکتر نوبخت در پیام پایانی خود به مخاطبان نمایشگاه کتاب، به‌ویژه مدیران کشور، گفت: آثاری که در نمایشگاه کتاب عرضه می‌شوند، از فیلترهای مختلف عبور کرده‌اند و از کیفیت لازم برای انتشار برخوردارند؛ بنابراین نمایشگاه کتاب فرصتی استثنایی و کم‌تکرار برای بهره‌گیری از آخرین رهاوردهای علمی و مطالعاتی کشور است.

او تأکید کرد: مدیران باید از این فرصت استفاده کنند و خود را از آخرین دستاوردهایی که حاصل صرف سرمایه ملی، زمان و تلاش علمی کشور است محروم نکنند.

رئیس پیشین سازمان برنامه و بودجه کشور افزود: هر مدیری باید در حوزه کاری خود با دقت و مداقه آثاری را که تولید شده‌اند انتخاب کند و از آن‌ها در محیط کار و تصمیم‌گیری خود بهره بگیرد.

این گفت‌وگو بخشی از مجموعه «گفت‌وگوهای اختصاصی هفتمین نمایشگاه کتاب مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری» است که با هدف ترویج کتاب‌خوانی تخصصی، معرفی آثار انتشارات مرکز، تقویت گفت‌وگوی علمی و ایجاد پیوند میان پژوهش، سیاست‌گذاری و آینده ایران، به بهانه برگزاری مجازی نمایشگاه کتاب، منتشر می‌شود.

نوبخت خطاب به نسل جدید مدیران و پژوهشگران توصیه کرد: مدیران جوان و جدید باید خود را بی‌ارتباط با دانش بشری و فناوری‌هایی مانند هوش مصنوعی قرار ندهند و به‌طور مستمر از این امکانات استفاده کنند؛ در غیر این صورت، هم خود و هم جامعه‌ای که باید از خدمات آن‌ها بهره‌مند شود، محروم خواهند شد.

در ادامه گفت‌وگو، دکتر نوبخت درباره کتابی در دست تدوین با موضوع روایت مستند رخدادهای اقتصادی و برنامه‌ریزی کشور در دهه ۱۳۹۰ توضیح داد و با اشاره به همکاری خود با سعید غلامی‌نتاج امیری در تدوین این اثر گفت: دهه ۱۳۹۰ یکی از دهه‌های پرفراز و فرود در تاریخ معاصر ایران بود و اگر روایت مستندی از آن منتشر نشود، ممکن است نوعی تحریف تاریخی درباره آن تثبیت شود.

محمدباقر نوبخت افزود: که در این دهه، کشور هم با شاخص‌های بسیار منفی مانند رشد اقتصادی منفی، تورم بالا، کاهش ارزش پول ملی و کاهش سطح اشتغال مواجه بوده و هم در مقاطعی شاخص‌های ممتاز و مثبتی مانند رشد اقتصادی بالا، کاهش نرخ تورم، تورم یک‌رقمی، افزایش فرصت‌های شغلی و تثبیت نسبی نرخ ارز را تجربه کرده است.

او با نقد نگاه‌هایی که دهه ۱۳۹۰ را صرفاً «دهه از دست‌رفته» می‌نامند، افزود: اگر صرفاً میانگین بگیریم، ممکن است به عدد کوچکی برسیم و از کنار این دهه عبور کنیم؛ اما وظیفه ما این است که برای آیندگان توضیح دهیم چه رخدادهای سیاست‌هایی باعث شاخص‌های مثبت و چه مجموعه سیاست‌ها و شرایطی باعث شاخص‌های منفی شد.

دکتر نوبخت هدف از تدوین این کتاب را انتقال تجربه به نسل‌های آینده دانست و گفت: ما برای نسل‌هایی که هنوز نیامده‌اند میراث باقی می‌گذاریم تا بدانند اگر قرار است توسعه پیدا کنند، چه سیاست‌هایی را نباید تکرار کنند و کدام تجربه‌های مثبت را باید پیش روی خود قرار دهند.

دکتر نوبخت در بخش پایانی گفت‌وگو درباره اهمیت مجموعه مطالعات «هفتاد سال برنامه‌ریزی توسعه در ایران» که از سوی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری منتشر شده است، گفت: حرکت تاریخی هر ملت یک پیوستار است و اگر در این مسیر گسل و گسست ایجاد شود، انسجام حرکت تاریخی مخدوش خواهد شد.

مصاحبه با دکتر غلامرضا گرائی نژاد

دومین گفت‌وگو از مجموعه «گفت‌وگوهای اختصاصی هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب» با حضور دکتر غلامرضا گرائی‌نژاد، رئیس اسبق امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه کشور، عضو هیئت علمی دانشگاه و مدیر گروه پژوهشی حکمرانی و مالیه عمومی مرکز و با هدف بررسی نسبت کتاب، حکمرانی، مالیه عمومی، سیاست‌گذاری و آینده ایران برگزار شد.

دکتر گرائی‌نژاد در این نشست ضمن تبیین جایگاه کتاب و پژوهش در ارتقای کیفیت حکمرانی، بر اهمیت تصمیم‌سازی مبتنی بر شواهد، شفافیت مالی، نقش بودجه در زندگی روزمره مردم و ضرورت تقویت فرهنگ خواندن و نوشتن در جامعه ایرانی تأکید کرد.

دکتر گرائی‌نژاد در ابتدای این گفت‌وگو با اشاره به نسبت کتاب، پژوهش و حکمرانی گفت: حکمرانی و تصمیم‌سازی عمومی با یکدیگر پیوند دارند، اما از نظر مفهومی دو حوزه متمایز محسوب می‌شوند. به گفته او، کیفیت حکمرانی به عواملی مانند حاکمیت قانون، شفافیت، گردش آزاد اطلاعات، پاسخگویی، کنترل فساد و کارآمدی نظام اداری وابسته است.

وی با تأکید بر رابطه دوسویه کتاب و حکمرانی افزود: هرچه کشوری قانونمندتر، شفاف‌تر و پاسخگوتر باشد، فضای فرهنگی برای تولید، نشر و خوانده‌شدن کتاب بازر می‌شود؛ از سوی دیگر، کتاب نیز می‌تواند در ارتقای فرهنگ جامعه، پاسخگوتر شدن حکمرانی و تقویت گفت‌وگوی عمومی اثرگذار باشد.

مدیر گروه پژوهشی حکمرانی و مالیه عمومی مرکز تصریح کرد: منظور از کتاب، صرفاً شکل فیزیکی آن نیست، بلکه فرهنگ کتاب، کتابخانه، خواندن، نوشتن و تبادل اندیشه است. اگر مدیران و نظام حکمرانی به کتاب‌خوانی و بهره‌گیری از اندیشه‌های متنوع و تخصصی روی بیاورند، تصمیم‌سازی عمومی نیز از کیفیت بالاتری برخوردار خواهد شد.

غلامرضا گرائی‌نژاد در ادامه، پژوهش را یکی از پایه‌های اصلی تصمیم‌سازی عمومی دانست و گفت: تصمیم‌سازی

با کیفیت باید مبتنی بر شواهد باشد. تصمیم‌های عمومی، به‌ویژه تصمیم‌هایی که سرنوشت گروه‌ها، طبقات و بخش‌های مختلف جامعه را تغییر می‌دهند، نباید صرفاً بر برداشت‌های کلی یا آمارهای خام متکی باشند.

وی توضیح داد: داده‌ها و اطلاعات مورد استفاده در تصمیم‌گیری باید پیش‌تر مراحل تحلیل، تفسیر و ارزیابی پیامد را طی کرده باشند. در چنین شرایطی، پژوهش می‌تواند به تصمیم‌گیران نشان دهد که یک سیاست یا تصمیم چه گروه‌هایی را منتفع یا متضرر می‌کند، چه پیامدهایی در کوتاه‌مدت و بلندمدت دارد و در مجموع وضعیت جامعه را بهتر می‌کند یا بدتر.

به گفته او، پژوهش باید سناریوهای مختلف را پیش‌روی تصمیم‌گیران قرار دهد و نشان دهد هر مسیر سیاستی، کشور و جامعه را به کدام نقطه می‌رساند. از این منظر، پژوهش نه امری تزئینی، بلکه بخشی از فرآیند تصمیم‌سازی عمومی است.

دکتر گرائی‌نژاد در بخش دیگری از این گفت‌وگو با اشاره به اهمیت مالیه عمومی گفت: مالیه عمومی و مدیریت مالیه عمومی حوزه‌ای تخصصی است و فهم آن نیازمند دانش، مهارت و تجربه است؛ اما در عین حال، آثار آن مستقیماً در زندگی روزمره همه مردم دیده می‌شود. وی افزود: شهروندان از لحظه آغاز روز تا پایان آن با تصمیم‌ها، خدمات و سیاست‌های دولت و نهادهای عمومی مواجه‌اند؛ از برق، آب، حمل‌ونقل، مدرسه و بیمارستان گرفته تا مالیات، حقوق، یارانه، کالابریک، قیمت سوخت و خدمات عمومی.

او تأکید کرد: مردم ممکن است مالیه عمومی یا بودجه را به‌صورت تخصصی نشناسند، اما تصمیم‌های مالی دولت از صبح تا شب و حتی در زندگی نسل‌های بعدی آنان اثر می‌گذارد. بنابراین هیچ‌کس نمی‌تواند خود را بیرون از آثار تصمیم‌های مالی و بودجه‌ای دولت تصور کند.

مدیر گروه پژوهشی حکمرانی و مالیه عمومی مرکز در ادامه، بودجه را یکی از ابزارهای اصلی توسعه دانست و گفت: یکی از پیامدهای مهم توسعه، ارتقای کیفیت زندگی انسان‌هاست و بودجه و مالیه عمومی در این زمینه نقشی اساسی دارند.

این عضو هیئت علمی دانشگاه تأکید کرد: مطالعه گذشته الزاماً به معنای گرفتن نسخه مستقیم برای امروز نیست، اما می‌تواند نشان دهد که وضعیت کنونی ما تا چه اندازه از پدیده‌ها، ساختارها و تصمیم‌های تاریخی اثر پذیرفته است. وی همچنین با قدردانی از پیگیری و تلاش‌های سعید غلامی‌نتاج امیری در شکل‌گیری و استمرار این جلسات، از علاقه‌مندان دعوت کرد با هماهنگی دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز، به جلسات کتاب‌خوانی و گفت‌وگوهای مرتبط با بودجه‌ریزی کهن بپیوندند شایان ذکر است انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری تاکنون چند کتاب از سری کتاب‌های بودجه‌ریزی کهن را منتشر نموده که در نمایشگاه کتاب امسال نیز در دستر علاقه‌مندان قرار گرفته است.

دکتر گرائی‌نژاد در بخش دیگری از سخنان خود، با اشاره به برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب تهران در شرایط خاص کشور گفت: برخی گزارش‌های رسمی درباره میزان مطالعه در ایران ممکن است تصویر دقیقی از وضعیت کتاب‌خوانی ارائه نکنند و لازم است درباره اعتبار این شاخص‌ها تأمل شود.

وی افزود: اگر بودجه به‌درستی طراحی نشود، می‌تواند شکاف‌های منطقه‌ای و اجتماعی را تشدید کند. تفاوت وضعیت توسعه‌یافتگی در استان‌ها و مناطق مختلف کشور تا حد زیادی تحت تأثیر سیاست‌های بودجه‌ای، نحوه تخصیص منابع و کیفیت خدمات عمومی است.

گرائی‌نژاد آموزش، سلامت، کاهش فقر، عدالت اجتماعی و توسعه منطقه‌ای را از جمله حوزه‌هایی دانست که با بودجه و مالیه عمومی پیوند جدی دارند و تصریح کرد: بودجه می‌تواند در کاهش فاصله طبقاتی، حمایت از گروه‌های کم‌درآمد، تأمین خدمات عمومی و ارتقای کیفیت زندگی مردم نقش تعیین‌کننده داشته باشد؛ مشروط بر آنکه تخصیص منابع مبتنی بر نقشه‌ای روشن و مسیر توسعه‌ای مشخص باشد.

دکتر گرائی‌نژاد با اشاره به سوابق اجرایی خود در حوزه بودجه‌ریزی و تولید دانش مالیه عمومی، از کتاب «شفافیت مالی» یاد کرد که توسط انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری منتشر شده است و گفت: شفافیت مالی از موضوعات مهمی است که بسیاری از کشورها در نظام مالیه عمومی خود به آن توجه کرده‌اند. بر اساس استانداردهای بین‌المللی، کشورها پذیرفته‌اند مالیه عمومی خود را به سمت شفافیت بیشتر ببرند؛ اما در ایران، اگرچه برخی مؤلفه‌های شفافیت در بودجه‌ریزی رعایت می‌شود، به دلیل نبود گزارشگری منظم، مشخص نیست بودجه کشور تا چه اندازه به استانداردهای شفافیت نزدیک یا از آن دور است. وی هدف از ترجمه و انتشار این کتاب را ایجاد تلنگری برای پژوهشگران و نهادهای مسئول دانست تا وضعیت بودجه کشور را بر اساس معیارهای شفافیت ارزیابی و فاصله‌ها و کاستی‌ها را شناسایی کنند.

رئیس اسبق امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه کشور در بخش دیگری از گفت‌وگو، درباره تجربه حضور خود در جلسات «میز بودجه‌ریزی کهن» سخن گفت و آن را تجربه‌ای ارزشمند و مبتنی بر کتاب‌خوانی، سندخوانی و بازخوانی تاریخ مالیه ایران دانست. وی توضیح داد که در سال‌های اخیر، درگیر مطالعه مداوم درباره بودجه‌ریزی و مالیه ایران پیش از دوران مدرن بوده و در این مسیر صدها کتاب، رساله، سند و گزارش تاریخی را بررسی کرده است. به گفته او، نظام بودجه‌ریزی کشور معمولاً وقتی به گذشته رجوع می‌کند، تاریخ خود را از دوران بودجه‌ریزی مدرن و شخصیت‌هایی مانند صنیع‌الدوله آغاز می‌کند؛ در حالی که فهم دقیق‌تر مالیه ایران نیازمند بازگشت به لایه‌های عمیق‌تر تاریخی است.

وی با اشاره به افزایش میانگین سال‌های تحصیل در ایران طی دهه‌های اخیر افزود: جامعه ایرانی از نظر میانگین سال‌های تحصیل جایگاه قابل توجهی دارد. این رشد فقط نتیجه گسترش امکانات آموزشی نیست، بلکه نشان‌دهنده تقاضای خانواده‌های ایرانی برای آموزش، رشد فرزندان و بهبود آینده آنان است. به گفته او، خانواده ایرانی کیفیت زندگی و آینده فرزند را در آموزش می‌بیند و این ویژگی، سرمایه‌ای ارزشمند برای جامعه ایران است. این میل به آموزش باید با تقویت فرهنگ کتاب‌خوانی، خواندن و نوشتن همراه شود.

غلامرضا گرابی نژاد نمایشگاه کتاب را تبلور تقاضای فرهنگی جامعه ایرانی دانست و گفت: حضور خانواده‌ها، گروه‌های دانشجویی، اعضای هیئت‌علمی، پژوهشگران و علاقه‌مندان در نمایشگاه کتاب نشان می‌دهد که برخلاف برخی شاخص‌های رسمی، فرهنگ کتاب‌خوانی در ایران همچنان پرنسب است. گرائی نژاد تأکید کرد: نمایشگاه کتاب فقط ویتربینی برای عرضه کتاب نیست؛ بلکه پاسخی به تقاضای اجتماعی ناشران، پژوهشگران، دانشجویان، استادان و علاقه‌مندان است که با کتاب زندگی می‌کنند.

دکتر گرائی نژاد در پیام پایانی خود به مخاطبان نمایشگاه کتاب و علاقه‌مندان به آینده ایران گفت: آینده ایران در گرو خواندن، نوشتن، خوانا شدن و نویسا شدن است.

وی با اشاره به توصیه دکتر علی شریعتی درباره ضرورت خواندن افزود: اگر بخواهیم آینده بهتری را رقم بزنیم، باید بخوانیم و بخوانیم و بخوانیم. این توصیه فقط در عرصه سیاسی معنا ندارد، بلکه برای ساختن آینده‌ای بهتر در همه عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، علمی و حکمرانی نیز ضروری است.

این گفت‌وگو بخشی از مجموعه «گفت‌وگوهای هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران» است که با هدف ترویج کتاب‌خوانی تخصصی، معرفی آثار انتشارات مرکز، تقویت گفت‌وگوی علمی و ایجاد پیوند میان پژوهش، سیاست‌گذاری و آینده ایران برگزار می‌شود.

مصاحبه با دکتر کهن هوش نژاد

هم‌زمان با برگزاری هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران و حضور انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در این رویداد فرهنگی، گفت‌وگویی از مجموعه «گفت‌وگوهای دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز» با حضور روح‌الله کهن هوش نژاد، پژوهشگر، نویسنده و مترجم حوزه اقتصاد توسعه، انرژی و مطالعات جهش اقتصادی برگزار شد.

کهن هوش نژاد که پیش‌تر با مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در انتشار کتاب «خیزش فناوریانه و جهش اقتصادی چین» همکاری داشته است، در این گفت‌وگو به اهمیت تجربه چین برای ایران، نقش فناوری در جهش اقتصادی و ضرورت بازخوانی مسیرهای متفاوت توسعه پرداخت.

وی با اشاره به مسئله اصلی این کتاب گفت: توسعه اقتصادی یکی از پرسش‌های مهم و پیچیده علم اقتصاد است و مکاتب مختلف تلاش کرده‌اند توضیح دهند چرا برخی کشورها توسعه پیدا می‌کنند و برخی دیگر از این مسیر بازمی‌مانند. به گفته او، کتاب «خیزش فناوریانه و جهش اقتصادی چین» تجربه چین را از منظر مکتب شومپیتری، نوآوری، تخریب خلاق و نظریه جهش اقتصادی بررسی می‌کند.

کهن هوش نژاد تأکید کرد: اهمیت این کتاب برای ایران در آن است که نشان می‌دهد توسعه فقط با تکرار نسخه‌های آماده و توصیه‌های رایج ممکن نیست. او با اشاره به نقد کتاب نسبت به «اجماع واشنگتن» افزود: چین بسیاری از سیاست‌های رایج توسعه‌ای را به صورت گزینشی پذیرفت و مسیر خاص خود را طراحی کرد؛ مسیری که گاه از آن با عنوان «اجماع پکن» یاد می‌شود.

وی یکی از مفاهیم کلیدی کتاب را «تله درآمد متوسط» دانست و توضیح داد: بسیاری از کشورها پس از رسیدن به سطحی از درآمد متوسط، در همان نقطه متوقف می‌شوند. تجربه چین نشان می‌دهد عبور از این وضعیت نیازمند جهش فناوریانه، سیاست صنعتی و توان یادگیری نهادی است.

این پژوهشگر حوزه اقتصاد توسعه، یکی از مهم‌ترین درس‌های چین برای ایران را پیوند واقعی صنعت و دانشگاه عنوان

مسیر توسعه بازمی‌مانند. کهن هوش نژاد توضیح داد که نویسندگان این کتاب که توسط اسپرینگر در سال ۲۰۲۲ منتر شده، اهل رومانی هستند و بخشی از کتاب نیز به تجربه رومانی اختصاص دارد و اشارات مستقیمی هم در کتاب به ایران به‌عنوان کشور اوراسیایی صورت گرفته است؛ تجربه‌ای که از نظر او انطباق با وضعیت ایران دارد و می‌تواند برای مخاطب ایرانی قابل تأمل باشد.

کرد و گفت: در بسیاری از کشورها، دانشگاه‌ها بیشتر به مقاله‌نویسی و شاخص‌های رسمی علمی توجه کرده‌اند، اما در تجربه چین و کره جنوبی، صنعت به سفارش‌دهنده اصلی دانشگاه تبدیل شد. به گفته او، ایران نیز برای جهش توسعه‌ای باید مسیر ارتباط دانشگاه و صنعت را معکوس کند؛ به این معنا که دانشگاه در خدمت حل مسائل واقعی تولید، صنعت و فناوری قرار گیرد.

کهن هوش نژاد همچنین بر ضرورت تدوین سیاست صنعتی منسجم برای ایران تأکید کرد و گفت: یکی از درس‌های مهم کتاب، اهمیت انتخاب هوشمندانه فناوری است. چین در بسیاری از حوزه‌ها به سراغ فناوری‌هایی رفت که چرخه عمر کوتاه‌تری داشتند و همین موضوع به این کشور امکان داد در بزنگاه‌های تغییر فناوری، خود را به کشورهای پیشرفته نزدیک کند.

وی با اشاره به شرایط تحریم و محدودیت‌های خارجی گفت: تجربه چین از این جهت برای ایران آموزنده است که این کشور نیز در مقطعی با محدودیت‌های بین‌المللی روبه‌رو بود، اما با راهبردهایی مانند «بازار در برابر فناوری» توانست فناوری جذب کند و مسیر بومی‌سازی و یادگیری را پیش ببرد.

او همچنین پیوستن هوشمندانه به زنجیره جهانی ارزش را یکی دیگر از محورهای مهم کتاب دانست و افزود: کشورها باید ابتدا برای یادگیری وارد زنجیره جهانی ارزش شوند، سپس با تقویت توان داخلی و ارتقای فناوری، جایگاه خود را در این زنجیره بالا ببرند. به گفته او، تجربه پتروشیمی ایران نشان می‌دهد حتی در شرایط تحریم نیز می‌توان در برخی حوزه‌ها به زنجیره جهانی ارزش متصل شد و از این مسیر، موقعیت اقتصادی کشور را تقویت کرد.

کهن هوش نژاد در بخش پایانی گفت‌وگو با اشاره به نقش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری گفت: یکی از نقاط قوت مرکز، توجه به مکاتب مختلف فکری و مسیرهای متنوع توسعه است. انتشار آثاری مانند «خیزش فناورانه و جهش اقتصادی چین» می‌تواند زمینه گفت‌وگو درباره راه‌های تازه توسعه ایران را فراهم کند.

وی همچنین از آغاز ترجمه کتاب جدیدی با عنوان «عصر نوین توسعه» برای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری خبر داد و گفت: این کتاب نیز با رویکردی متفاوت به این پرسش می‌پردازد که کشورها چگونه توسعه پیدا می‌کنند یا از

رایا به‌عنوان دستیار هوشمند تالار توسعه طراحی شده است تا همراهی دانا، دقیق و در دسترس برای مخاطبان مرکز باشد؛ دستياری که می‌تواند در معرفی کتاب‌ها و منابع انتشارات مرکز، راهنمایی پژوهشی، پاسخ‌گویی به پرسش‌های تخصصی، معرفی برنامه‌های توسعه، آشنایی با فعالیت‌های تالار توسعه و ارائه تجربه‌ای نو از گفت‌وگو با دانش توسعه نقش آفرینی کند. نام «رایا» با الهام از مفهوم روایت، راهنمایی و دانایی انتخاب شده و شخصیت بصری آن نیز با الهام از هدهدِ راهبر در منطق الطیر عطار طراحی شده است؛ نمادی از راهنمایی، جست‌وجو، دانایی و حرکت جمعی به سوی افق‌های روشن‌تر. رونمایی از رایا، گامی تازه در مسیر پیوند میان کتاب، پژوهش، فناوری و آینده‌نگری در مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری است؛ گامی برای آنکه تالار توسعه، علاوه بر فضایی برای مطالعه و گفت‌وگو، به بستری هوشمند برای تجربه، پرسش و یادگیری تبدیل شود.

علاقه‌مندان می‌توانند برای استفاده از این دستیار هوشمند به نشانی زیر مراجعه کنند:

<https://:raya.cdrf.ir/>

رونمایی از «رایا؛ راوی توسعه»

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در راستای بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوین هوش مصنوعی در ترویج دانش توسعه، معرفی منابع علمی و ارتقای تجربه مخاطبان، از دستیار هوشمند تالار توسعه با نام «رایا؛ راوی توسعه» رونمایی کرد.

لیست کتاب‌های خریداری شده:

اعتماد	تجربه مدرنیته	آینده‌پژوهی، فراتر از روش
لیبرالیسم و ناراضیان	انقلاب آرام ایران	روش‌های آینده‌پژوهی: چالش‌ها و کاربردها
لیبرالیسم و انتقادات وارد بر آن	کودتای ۱۳۳۲	نگاهی به انتهای جاده: یک روش نظام‌مند جهت آینده‌پژوهی
چالش‌های نوین لیبرالیسم	مقالاتی در جامعه‌شناسی سیاسی	آینده‌نگاری راهبردی مبتنی بر رویکرد سناریونویسی؛ از نظریه تا عمل
بر لبه تنهایی	نظم و زوال سیاسی	درآمدی بر کاربردهای روش‌های آینده‌پژوهی
دموکراسی یا حقیقت	جهان امکان‌ها	پاسخی نهادی به چالش‌های توسعه ایران: سیر تحول و نظریه‌های نهادی
کشف ایران	رد پای آب	روش پژوهش و نگارش علمی: راهنمای عملی
روشنگری و بیم و امیدهای روشنفکری در ایران	محاسبه و ارزیابی رد پای آب	مقدمه‌ای بر آینده‌نگاری
مسجد ایرانی	فرهنگ یاریگری در ایران	روایت در پژوهش‌های علوم اجتماعی: معرفی روش‌های کیفی
کوچه پس‌کوچه‌های روزمرگی	مشروطه‌ی ایرانی	فرهنگ، توسعه و تمدن: نگاهی اجمالی به فرهنگ و مدیریت آن در عصر مدرن
دلگردی‌ها	بالادست: حل مشکلات پیش...	تحلیل بنیادین بازار ارزش‌ها
ایران‌شناسی ایرانی	اندیشه بی‌خانمان	چالش‌های صنعتی شدن ایران
پرسه در عرصه روزمرگی	تنهایی استراتژیک ایران	تکنوکراسی و سیاستگذاری اقتصادی در ایران
حکمرانی سبز، حکمرانی سیاه	خواب آشفته نفت (ج ۱-۳)	ثروت ملل
اخلاق هوش مصنوعی	مدرسه‌ستیزی	دست نامرئی
ما چگونه ما نشدیم؟	سرمایه‌داری و مدرنیته	سرمایه - نقد اقتصاد سیاسی (جلد اول)
ما کلان داده ایم	نظام جهانی مدرن	سرمایه - نقد اقتصاد سیاسی (جلد دوم)

تأمین و توسعه منابع علمی کتابخانه مرکز

در حاشیه هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران و با هدف تکمیل و غنابخشی به منابع علمی و تخصصی کتابخانه مرکز، دفتر نشر منابع علمی مرکز اقدام به نیازسنجی و جمع‌آوری پیشنهادهای خرید کتاب از واحدهای مختلف، پژوهشگران و همکاران کرد. در این راستا، از پژوهشگران و کارشناسان درخواست شد فهرست کتاب‌های مورد نیاز خود را متناسب با حوزه‌های تخصصی و پژوهشی مرکز ارائه کنند.

پس از بررسی و تجمیع درخواست‌ها و بهره‌گیری از فرصت عرضه گسترده منابع در نمایشگاه، تعداد ۱۸۴ عنوان کتاب مورد نیاز در حوزه‌های مختلف علمی و پژوهشی خریداری شد. این اقدام ضمن تقویت پشتوانه علمی و مطالعاتی مرکز، زمینه دسترسی پژوهشگران به منابع روزآمد و مورد نیاز برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی و کارشناسی را فراهم کرد.

دیروز و امروز یک ملت	اقتصاد ایران به کدام سو می رود؟	محصول خوب محصول بد
زمان و پول	اقتصاد کشاورزی ایران	تحولات پولی و مالی ایران از ۱۸۷۵ تا ۱۹۳۲
اعتماد کارساز است!	سقوط بازار سهام در ۱۹۲۹	تجمل و سرمایه داری
هوش اجتماعی	دولت های توسعه گرا	تاریخ اقتصاد مارکسی
ازادسازی و عملکرد اقتصادی	تاملاتی در توسعه انسانی	سرمایه گذاری در کدام بازار؟
اقتصاد و دولت در ایران	عدالت اقتصادی و حقوق طبیعی	انقلاب و نفت
آفرینش نوآوری فناورانه	معرفت شناسی مکتب اتریش و کارآمدی نظام بازار	بودجه ریزی شرکتی
برندسازی	دست های آلوده	روش پژوهش در اقتصاد
پول راستین دیجیتال	آزمون اندیشه های انتقادی معاصر	سیاست اقتصادی
پایان عصر کیمیاگری	رهایی از نفرین منابع	اقتصاد فقیر
بردن ایده ها به بازار	کارل مارکس در ترازو	درآمدی بر چین مدرن
اقتصاد مالی	فراسوی کاپیتالیسم و سوسیالیسم	اقتصاد در دو درس
در دفاع از سرمایه داری	عدالت اجتماعی از منظر لیبرالیسم	موازنه
ایده ی ایران	اقتصاد سیاسی حقوق بشر	هدف گذاری تورم و ثبات اقتصاد
اقتصاد سیاسی ایران	نفت بی خطر	اینترنت اشیا
نظریه های دموکراسی	مبانی سرمایه داری	انقلاب پلت فرم
زبان و اقتصاد	تولد تمدن در خاور نزدیک	سنت و مدرنیته
دیدگاه های پولی میزس	فرجام عقل	سرنوشت پول های جهانی پس از بحران
نابهنجاری وحشی	موانع رشد برند	چین: مرد کوچک با گام های بزرگ
فروپاشی بزرگ طلا	اقتصاد به روایت دیگر	سنگاپور
پیکتی: مغالطه قرن بیست و یکم	قدرت و بازار	مقدمه ای بر پژوهش سیاسی
مالزی	بیماری هلندی در اقتصاد ایران	آیا قرن آمریکا به پایان رسیده است؟
چرا اقتصاد فرو می ریزد	اندیشه آزادی	

هویت	تجدد و قانون گرایی	سرمایه - نقد اقتصاد سیاسی (جلد سوم)
دکترین شوک	فلسفه و سیاست، فیلسوف سیاست (۲ جلدی)	تفکر استراتژیک
روایت ۵۰۶ روز خدمت در وزارت آموزش و پرورش	بازخوانی ایده ایرانشهری	روحیات حیوانی
مدرنیته و دیگری آن	نظریه عام اصلاح دینی	توماس هابز
آینده پژوهی در برنامه ریزی توسعه فضایی شهر و منطقه	روش علم	اندیشه های اقتصادی و سیاسی فردریش هایک
انسان در مقابل دولت	بنگاه چگونه رشد می کند	جزایر ایرانی خلیج فارس
اگزستانسیالیسم	برندها و برندسازی	منفعت
اقتصاد پوتین	معمای هابرماس	سرمایه و ساختار آن
پایان رشد	ادبیات و اقتصاد آزادی	تحلیل داده های اقتصادی
اقتصاد سیاسی، جنگ و انقلاب	سوسیالیسم و سرمایه داری	اقتصاد سیاسی مهاجرت نخبگان ایران
اقتصاد خوب برای روزهای سخت	حکمت مالیه	دموکراسی
بهره وری صنعت ایران	ادغام در حقوق رقابت	مقدمه ای بر تفکرات اقتصادی پساکینزی
تایوان: فرزند ژنرال	امنیت انرژی	مزایا و مشکلات جامعه تجاری
برنامه ریزی سناریو برای دگردیسی	اگزستانسیالیسم غربی از نگاه دیگری	حقوق هسته ای
اقتصاد خرد عمومی	اقتصاد آزمایشگاهی	شهروندی فرهنگی
دو دهه با اقتصاد ایران	شاهد جنگ و اقتصاد	تفاوت
نظریه اقتصاد دموکراسی	اخلاق تولید پول	هنر کارآفرینی
دانشگاه تا بازار	منافع سهامدار	نبرد تفسیرها و غنی سازی اورانیوم
الگوی حکمرانی مناطق آزاد ایران	سرمایه مالی	قدرت و اقتصاد نئوکلاسیک
مدل سیلیکون ولی	ظهور ژاپن مدرن	اقتصاد انرژی
مردم، قدرت و منافع	پیش رفتن با جمع	القبای مذاکره

آغاز تدوین کتاب‌شناسی توسعه و طراحی سیر مطالعاتی حوزه توسعه

یکی از برنامه‌های دفتر نشر منابع علمی مرکز، تدوین مجموعه «کتاب‌شناسی توسعه» و طراحی «سیر مطالعاتی توسعه» با هدف راهنمایی پژوهشگران، دانشجویان و علاقه‌مندان به این حوزه و تسهیل دسترسی آنان به منابع معتبر و اثرگذار است. هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران فرصت مناسبی برای آغاز و معرفی این طرح فراهم آورد و مقدمات اجرایی آن در این ایام پیگیری شد.

در این راستا، فهرست اولیه‌ای از کتاب‌های فارسی (اعم از تألیف و ترجمه) در حوزه توسعه گردآوری و دسته‌بندی شده است. این مجموعه در دو بخش آثار صاحب‌نظران خارجی و صاحب‌نظران داخلی توسعه و در زیربخش‌هایی شامل مطالعات پایه و مبانی توسعه، مطالعات حوزه‌های گوناگون توسعه، مطالعات انتقادی توسعه و رویکردهای پساتوسعه تنظیم شده است.

پیش‌بینی می‌شود پس از تکمیل بررسی‌ها، ارزیابی منابع و نهایی‌سازی ساختار پیشنهادی، این مجموعه به‌عنوان راهنمای مطالعاتی حوزه توسعه در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار گیرد و زمینه بهره‌مندی بهتر از منابع علمی

۱. مکاتب، مبانی نظری توسعه و توسعه اقتصادی

۱. توسعه اقتصادی در جهان سوم، مایکل تودارو، ترجمه غلامعلی فرجادی، انتشارات بازتاب، کوهسار
۲. اقتصاد توسعه از فقر تا ثروت ملل یوجیرو هایامی، ترجمه غلامرضا آزاد (ارمکی)، انتشارات نی
۳. اقتصاد توسعه گیلیس، پرکینز، رومر، استودگراس، ترجمه غلامرضا آزاد (ارمکی)، انتشارات نی
۴. نظریه‌های اقتصادی توسعه دایانا هانت، ترجمه غلامرضا آزاد ارمکی انتشارات نی
۵. راهبردهای توسعه اقتصادی، کیت گریفین، ترجمه حسین راغفر و محمدحسین هاشمی، انتشارات نی
۶. توسعه اقتصادی، ای واین نافزایگر، ترجمه غلامرضا آزاد (ارمکی)، امیر آزاد (ارمکی)
۷. تغییر اجتماعی و توسعه (مروری بر نظریات نوسازی، وابستگی و نظام جهانی)، آلین سو، ترجمه محمود حبیبی، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی
۸. استراتژی توسعه اقتصادی آلبرت هیرشمن، ترجمه حسین حیدری رمی، انتشارات شرکت چاپ و نشر بازرگانی
۹. نظریه‌پردازان رشد اقتصاد، والت روستو، ترجمه مرتضی قره باغیان، انتشارات دانشگاه شهیدبهبشتی
۱۰. اصول جامعه‌شناسی اقتصادی، سوئدبرگ، سمیرا کاظم‌پوریان، انتشارات دنیای اقتصاد
۱۱. توسعه اقتصادی، تودارو و اسمیت، ترجمه وحید محمودی، انتشارات دانشگاه تهران
۱۲. دگرگونی بزرگ: خاستگاه‌های سیاسی و اقتصادی روزگار ما، کارل پولانی، ترجمه محمد مالجو، انتشارات شیرازه
۱۳. پیشگامان اقتصاد توسعه، جرالدمیر، جوزف استیگلیتز، ترجمه غلامرضا آزاد (ارمکی)، انتشارات نی
۱۴. مباحث اساسی اقتصاد توسعه، جرالدمیر، ترجمه غلامرضا آزاد (ارمکی)، انتشارات نی
۱۵. پیشگامان توسعه جرالدمایر، دادلی سیرز، ترجمه علی اصغر هدایتی و علی یاسری، انتشارات سمت
۱۶. پنجاه متفکر کلیدی توسعه، دیوید سایمون، ترجمه مهدی فرهنگ‌نژاد، انتشارات ثالث
۱۷. توسعه به مثابه آزادی آمارتیا سن، ترجمه وحید محمودی، انتشارات دانشگاه تهران
۱۸. تفکر در باب توسعه، بیورن هتنه، ترجمه محمد مهدی دهدار، انتشارات پگاه روزگار نو
۱۹. نظریه توسعه (فرهنگ، اقتصاد، جامعه)، جان ندروین پیترز، ترجمه انور محمدی، انتشارات گل آذین
۲۰. مرزهای دانش توسعه، فرشاد مؤمنی، انتشارات نهادگرا
۲۱. حق توسعه، فریده شایگان، دانشکده حقوق دانشگاه تهران
۲۲. نظریه‌های توسعه (مناقشات، استدلال‌ها و گزینه‌های بدیل)، ریچارد بیت، گروه مترجمان، انتشارات لویه

۲۳. نظریه‌های توسعه‌نیافتگی، یان روکس برو، ترجمه مصطفی ازکیا، انتشارات اندیشه احسان
۲۴. مطالعات توسعه، جفری هینز، ترجمه رضا شیرزادی و جواد قبادی، انتشارات آگه
۲۵. هنر جهش اقتصادی، لی، کتون، ترجمه حمید پاداش و روح‌الله کهن‌هوش‌نژاد، انتشارات نهادگرا
۲۶. قدرت و پیشرفت، دارون عجم اوغلو و سایمون جانسون، ترجمه میرجواد سیدحسینی، انتشارات پارسه
۲۷. تغییرات اجتماعی، گی، روشه، ترجمه منصور وثوقی، انتشارات نی.
۲۸. بازار آری کاپیتالیسم نه، گری چارتیه، چارلز جانسون، ترجمه مهرداد ملایی، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۹. نظریه‌ها و تجربه‌های توسعه، کتی ویلیس، ترجمه حسین ایمانی جاجرمی، انتشارات پژواک
۳۰. سرمایه - نقد اقتصاد سیاسی، کارل مارکس، ترجمه حسن مرتضوی، انتشارات لاهیتا
۳۱. دست نامرئی، آدام اسمیت، ترجمه مرضیه خسروی، انتشارات روزگار نو
۳۲. ثروت ملل، آدام اسمیت، ترجمه سیروس ابراهیم‌زاده، انتشارات پیام
۳۳. سرمایه در سده بیست و یکم، توماس پیکتی، ترجمه ناصر زرافشان، انتشارات نگاه
۳۴. اقتصاد ملی و اقتصاد جهانی، فردریک لیست، ترجمه ناصر معتمدی، انتشارات سهامی انتشار
۳۵. مبانی سرمایه‌داری، دیوید کوتس، ترجمه محمدحسین بیرامی، انتشارات دنیای اقتصاد
۳۶. سرمایه و ساختار آن، لودویگ لاکمان، ترجمه محمد جواد، انتشارات دنیای اقتصاد
۳۷. سرمایه‌داری و آزادی، میلتون فریدمن، ترجمه غلامرضا رشیدی، انتشارات نی
۳۸. تمدن و سرمایه‌داری (ج ۱-۳)، فرنان برودل، ترجمه فرهنگ رجایی، انتشارات علمی و فرهنگی
۳۹. تجمل و سرمایه‌داری، ورنر سومبارت، ترجمه امیرحسین مجتهدزاده، انتشارات دنیای اقتصاد
۴۰. مدرنیته و مدرنیسم: مجموعه مقالات، ترجمه و تدوین حسینعلی نوذری، انتشارات نقش جهان.
۴۱. نوسازی، مجموعه مقالات، انتشارات ارغنون
۴۲. جامعه‌شناسی مدرنیته، پیتر واگنر، ترجمه سعید حاجی ناصری، انتشارات اختران
۴۳. معنای مدرنیته: گفتگو با آنتونی گیدنز، پیرسون، کریستوفر، ترجمه علی اصغر سعیدی، انتشارات کویر
۴۴. نوسازی، تغییر فرهنگی و دموکراسی، رونالد اینگلهارت و کریستین ولزل، ترجمه یعقوب احمدی، انتشارات کویر
۴۵. اقتصاد سیاسی حکمرانی فراملی، هونگ لیو، ترجمه علیرضا گرشاسبی، انتشارات نهادگرا
۴۶. از اقتصاد سیاسی تا علم اقتصاد، دیمیتریس میلوناکس و بن فاین، ترجمه حسین اقبال طالقانی، انتشارات شیرازه
۴۷. سرمایه‌داری و مدرنیته، درک سایر، ترجمه محمود مقدس، انتشارات پيله

۴۸. سوسیالیسم و سرمایه‌داری، هانس هرمان هوپ، ترجمه متین پدرام، انتشارات دنیای اقتصاد
۴۹. فراسوی کاپیتالیسم و سوسیالیسم، توبیاس جی لانز، ترجمه وحید شربتی، انتشارات دنیای اقتصاد
۵۰. سنت و مدرنیته، محمدعابد الجابری، ترجمه محمد آل مهدی، انتشارات دنیای اقتصاد
۵۱. و ...

۲. تاریخ توسعه و نگاه کلان (چرا جهان این‌گونه شکل گرفت؟)

۱. اخلاق پروتستانی و روح سرمایه‌داری، ماکس وبر، ترجمه مرتضی ثاقب‌فر، انتشارات جامی
۲. زایش سرمایه‌داری، هنری هلر، ترجمه حسن مرتضوی، انتشارات ثالث
۳. سرمایه‌داری و مدرنیته، (تأملاتی بر آراء کارل مارکس و ماکس وبر)، درک سایر، ترجمه محمود مقدس، انتشارات پيله
۴. خاستگاه‌های جهان مدرن، رابرت مارکس، ترجمه سعید مقدم، انتشارات مرکز
۵. ثروت و فقر ملل، دیوید لندز، ترجمه ناصر موقیان، مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
۶. معمای توسعه (درآمدی بسیار کوتاه بر تاریخ اقتصادی جهانی)، رابرت آلن، ترجمه محمدامیر ریزوندی، انتشارات نهادگرا
۷. سرگذشت انسان، خاستگاه‌های ثروت و نابرابری، ادد گلر، ترجمه علیرضا شفیعی‌نسب، انتشارات ترجمان
۸. در سایه آینده (تاریخ اندیشه مدرنیته)، سون اریک لیدمن، ترجمه سعید مقدم، انتشارات اختران
۹. اسلحه، میکروب و فولاد، جرد داباموند، ترجمه حسن مرتضوی، انتشارات بازنگار
- ...

۳. نهادگرایی، نقش نهادها، دولت با ظرفیت

۱. نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی، داگلاس نورث، محمدرضا معینی، انتشارات سازمان برنامه و بودجه
۲. فهم فرایند تحول اقتصادی، داگلاس نورث، ترجمه میرسعید مهاجرانی، زهرا فرضی زاده میاندھی انتشارات نهادگرا
۳. خشونت و نظام‌های اجتماعی، داگلاس نورث و همکاران، ترجمه جعفر خیرخواهان، انتشارات روزنه
۴. در سایه خشونت، داگلاس نورث و همکاران، ترجمه محسن میردامادی و محمدحسین نعیمی‌پور، انتشارات روزنه
۵. چرا ملت‌ها شکست می‌خورند؟، دارون عجم‌اوغلو، جیمز رایبسون، ترجمه محسن میردامادی و محمدحسین نعیمی‌پور، انتشارات روزنه
۶. ریشه‌های اقتصادی دیکتاتوری و دموکراسی، عجم‌اوغلو و رایبسون، ترجمه جعفر خیرخواهان، انتشارات کویر
۷. ریشه‌های اجتماعی دیکتاتوری و دموکراسی، برینگتون مور، ترجمه حسین بشیریه، مرکز نشر دانشگاهی
۸. راه باریک آزادی، دارون عجم‌اوغلو، جیمز رایبسون، ترجمه سیدعلیرضا بهشتی شیرازی
۹. نظم و زوال سیاسی (جلد ۱ و ۲)، فرانسیس فوکویاما، ترجمه رحمان قهرمان‌پور، انتشارات روزنه
۱۰. توسعه به مثابه توانمندسازی حکومت، مت اندروز، لت پریجت، مایکل وولکاک، ترجمه جعفر خیرخواهان و مسعود درودی، انتشارات روزنه

۱۱. ظرفیت حکومت و توسعه اقتصادی، مارک دینچکو، ترجمه سعادت فرهیخته، انتشارات نهادگرا
۱۲. راز سرمایه (چرا سرمایه‌داری در غرب موفق و در جهان سوم ناکام شد؟)، هرناندو دوسوتو، ترجمه فریدون تقضلی، انتشارات نی
۱۳. دولت‌های توسعه‌گرا، آدریان لفت‌ویچ، ترجمه جواد افشارکهن، انتشارات نی‌نگار
۱۴. دولت‌های توسعه‌گرا، استفان هاگارد، ترجمه محسن محمدی ایوانکی، انتشارات دنیای اقتصاد
۱۵. فراسوی دولت‌های توسعه‌گرا، سید رحیم تیموری، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی ریاست جمهوری
۱۶. فراز و فرود ملت‌ها، منسر اولسون، ترجمه محمد فاضلی، جعفر خیرخواهان، انتشارات روزنه
۱۷. و...

۴. توسعه و حوزه‌های مرتبط، تجربه ملت‌ها

۱. گزارش توسعه انسانی ۲۰۲۰، مرزهای آینده توسعه انسانی و آنتروپوسن، ترجمه علی رستمیان، پیروز ایزدی، رضوان استادعلی، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۲. نظم بدون طراحی: چگونه بازارها شهرها را شکل می‌دهند؟، الین برتود، ترجمه ابوالحسن مدرس‌زاده، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۳. جریان‌سازی ملاحظات محیط زیستی و اقلیمی در برنامه‌های کاهش فقر و توسعه پایدار، فوریز، ای‌یر، استیل، ترجمه علی رستمیان، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۴. خیزش فناوریانه و جهش اقتصادی چین: رویکرد شومپیتری، کتون لی، ترجمه روح‌الله کهن هوش‌نژاد، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۵. مدیریت مالیه عمومی و معماری نوظهور آن، ترجمه سیدحمید پورمحمدی و محمد نقش‌گر، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۶. راهنمای شفافیت مالی، ترجمه غلامرضا گرانی‌نژاد، یداله ابراهیمی‌فر و حمزه میرزایی، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۷. توسعه اجتماعی نظر و اقدام، جیمز میجلی، ترجمه سیداحمد فیروزآبادی و حمید دباغی، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۸. توسعه روستایی، آدام پین و شل هسنس، ترجمه محمدرضا رضوانی و همکاران، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

۹. توسعه روستایی، رابرت چمبرز، ترجمه مصطفی ازکیا، انتشارات دانشگاه تهران
۱۰. اقتصاد در میدان عمل (دگرگونی اقتصادی و اصلاح دولت در گرجستان ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۲) نیکا گیلاووری، ترجمه امیرحسین چیت‌ساززاده، مهدی نادری، میثم یوسفی، انتشارات امین‌الضرب
۱۱. تجربه توسعه آسیای شرقی، ها جون چانگ، ترجمه لیلاسادات فاطمی‌نسب، انتشارات ثالث
۱۲. وقتی چین بر جهان حکم می‌راند، مارتین ژاک، ترجمه رحیم تیموری، انتشارات اختران
۱۳. آدام اسمیت در پکن (نیازهای قرن بیست و یکم)، جووانی اریگی، ترجمه رحیم تیموری، انتشارات اختران
۱۴. الگوی توسعه اقتصادی چین: بررسی روند گذار از اقتصاد متمرکز به اقتصاد آزاد، ۱۳۸۵، احمد معصومی‌فر، انتشارات سروش
۱۵. چین چگونه سرمایه‌داری شد؟، رونالد کوزی، ترجمه پیمان اسدی، انتشارات دنیای اقتصاد
۱۶. آیا قرن بیست و یکم به چین تعلق دارد؟ ترجمه مسعود یوسف حصیرچین، انتشارات علم
۱۷. توسعه اقتصادی ژاپن: نظریه و عمل، فرانکس، پنلپ، ترجمه اکرم ورشوچی‌فرد، انتشارات لوح فکر
۱۸. تجربه شیلی، سباستین ادواردز، ترجمه محمدرضا فرهادی‌پور، انتشارات شیرازه
۱۹. استراتژی‌های توسعه ویتنام، پی بترو ماسینا، ترجمه حسین عبداللهی، انتشارات اختران
۲۰. خاستگاه‌های سرمایه‌داری غیر لیبرال (مقایسه آلمان و ژاپن)، ولفگانگ اشتریک، ترجمه زهرا عبدالمحدی، انتشارات نهادگرا
۲۱. اقتصاد پوتین، کریس میلر، ترجمه محمدجواد قربانی، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۲. تایوان: فرزند ژنرال، جی تایلور ترجمه داود حیدری، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۳. درآمدی بر چین مدرن، رانا میتر، ترجمه وحید قربانی، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۴. مالزی، باری وین، ترجمه جواد قربانی آتانی، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۵. سنگاپور، دیان موزی، ترجمه داود حیدری، انتشارات دنیای اقتصاد
۲۶. ظهور ژاپن مدرن، ویلیام جی بیزلی، ترجمه شهریار خواجهیان، انتشارات ققنوس
۲۷. معمای فراوانی: دولت‌های نفتی و رونق‌های نفتی، نوشته تری لین کارل، ترجمه جعفر خیرخواهان، انتشارات نی
۲۸. دام‌های اجتماعی و مسئله اعتماد، بو روشن‌تاین، ترجمه لادن رهبری و همکاران، انتشارات آگه
۲۹. راه ابریشم نوین: اکنون و آینده جهان، پیتر فرانکوین، ترجمه حسن افشار، انتشارات مرکز.
۳۰. مسائل جهان سوم: مطالعه سیاست در جهان در حال توسعه، پیتر برنل و ویکی رندال، ترجمه احمد ساعی و سعید میرترابی، انتشارات قومس
۳۱. تاریخ مختصر برابری، توماس پیکتی، ترجمه جلال علوی‌نیا، انتشارات نی

۳۲. اندیشه عدالت، آمارتیا سن، ترجمه احمد عزیزی، انتشارات نی
۳۳. عدالت، مایکل سندل، ترجمه حسن افشار، انتشارات مرکز
۳۴. آنچه با پول نمی‌توان خرید، مایکل سندل، ترجمه حسن افشار، انتشارات مرکز
۳۵. برابری و آزادی، آمارتیا سن، ترجمه حسن فشارکی، انتشارات شیرازه
۳۶. تاوان نابرابری: چرا برابری به سود همگان است؟ نوشته ریچارد ویلکینسون و کیت پیکت، ترجمه سارا افراز، انتشارات میم.
۳۷. گفتاری درباره نابرابری، ژان ژاک روسو، ترجمه احسان انصاری، انتشارات نگاه معاصر
۳۸. نابرابری با ما چه می‌کند؟، ریچارد ویلکینسون، ترجمه مزدک دانشور، انتشارات ثالث
۳۹. چرا نابرابری معضل آفرین است؟ تی. ام. اسکنلن، ترجمه نرگس سلحشور، انتشارات سروش مولانا
۴۰. اقتصاد نابرابری، توماس پیکتی، علی صباغی و محمدرضا فرهادی‌پور، مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
۴۱. بهای نابرابری جامعه دو قطبی و نابرابر چگونه آینده ما را به خطر می‌افکند؟ جوزف استیگلیتز، ترجمه محمدرضا فرزین و یکتا اشرفی، دانشگاه علامه طباطبایی
۴۲. عقلانیت و آزادی، آمارتیا سن، ترجمه علیرضا بهشتی و وحید محمودی، انتشارات نی
۴۳. دموکراسی و توسعه، آدریان لفت ویچ، ترجمه احد علیقلیان، افشین خاکباز، انتشارات طرح نو

۴۴. فرهنگ، هنر و توسعه، آمارتیا سن، ترجمه کاظم فرهادی، انتشارات چرخ
۴۵. دگرگونی ساختاری حوزه عمومی، هابرماس، ترجمه جمال محمدی، انتشارات افکار
۴۶. به سوی جامعه‌ای عقلانی، هابرماس، ترجمه ابراهیم اسکافی، انتشارات شیرازه
۴۷. نظریه کنش ارتباطی، یورگن هابرماس، ترجمه کمال پولادی، انتشارات مرکزراه بردگی، فریدریش فون هایک، ترجمه فریدون تفضلی، انتشارات نگاه معاصر
۴۸. راه بردگی، فریدریش فون هایک، ترجمه فریدون تفضلی، انتشارات نگاه معاصر
۴۹. خروج اعتراض و وفاداری، آلبرت هیرشمن، ترجمه محمد مالجو، انتشارات شیرازه
۵۰. ارتباطات و سلطه فرهنگی، هربرت شیلر، ترجمه کاظم معتمدنژاد، انتشارات علم
۵۱. دموکراسی و محدودیت های خودگردانی، آدام پشوورسکی، ترجمه محمد زهدی گهرپور، انتشارات ثالث
۵۲. هویت و خشونت، آمارتیا سن، ترجمه فریدون مجلسی، انتشارات پایان
۵۳. خرد در سه حوزه، آمارتیا سن، ترجمه حسن فشارکی، انتشارات نگاه
۵۴. اخلاق و اقتصاد، آمارتیا سن، ترجمه حسن فشارکی، انتشارات شیرازه
۵۵. فرهنگ و توسعه، مایکل پورتر، ترجمه فرشاد مؤمنی و فریبا مؤمنی، انتشارات نهادگرا
۵۶. فرهنگ به مثابه توسعه، دیوید رز، ترجمه محمدرضا فرهادی پور، انتشارات پارسه
۵۷. کیفیت زندگی، مارتا نوسبام و آمارتیا سن، ترجمه حسن فشارکی، انتشارات شیرازه
۵۸. شادکامی (درس هایی از یک علم جدید)، ریچارد لیارد، ترجمه گیتی پورزکی، انتشارات کرگدن
۵۹. ذهن و بازار (جایگاه سرمایه‌داری در تفکر اروپای مدرن)، جری مولر، ترجمه مهدی نصرالله زاده، انتشارات بیدگل
۶۰. اقتصاد فقیر، آبهیجیت بانرجی و استر دوفلو، ترجمه صبا نوروزی، انتشارات پارسه
۶۱. اقتصاد خوب برای دوران سخت، آبهیجیت بانرجی، ترجمه صبا نوروزی، انتشارات پارسه
۶۲. توسعه روستایی، آدام پین و شل هسن، ترجمه محمدرضا رضوانی و سمیرا جولایی و فاطمه جمشیدی، انتشارات مرکز پژوهش های توسعه و آینده‌نگری
۶۳. گذرراه‌های بدیل سوسیالیستی، اریک الین رایت، ترجمه کمال اطهری، انتشارات گام نو
۶۴. سیاست زمین، (گفتمان‌های محیط زیستی)، جان درایزک، ترجمه مهدی رفعتی‌پناه مهرآبادی، انتشارات شیرازه
۶۵. نزاع هزار ساله ما بر سر فناوری و بهروزی، دارون عجم اوغلو و سایمون جانسون، ترجمه محمدرضا فرهادی پور، انتشارات روزنه
۶۶. پایان تهیدستی و امکانات اقتصادی در دوران ما، جفری ساکس، ترجمه احمدعلی رجایی و مهین سروری، انتشارات قلم

۶۷. قوی سیاه، نسیم طالب، ترجمه محمدابراهیم محجوب، انتشارات آریانا قلم
۶۸. نظریه‌های توسعه منطقه‌ای بنجامین هیگینز، دونالد ساویه ترجمه فاطمه بزازان انتشارات نی
۶۹. توسعه درون‌زای منطقه‌ای، رابرت استیمسون، ترجمه بهزاد ملک‌پور، انتشارات نی
۷۰. اقتصاد سیاسی، ارنست مندل، ترجمه کمال خالقی‌پناه، انتشارات گل‌آذین
۷۱. اعتماد، فرانسیس فوکویاما، ترجمه سید علیرضا بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه
۷۲. در باب مدارا، مایکل والزر، ترجمه صالح نجفی، انتشارات شیرازه
۷۳. آزادی و خیانت به آزادی، آیزایا برلین، ترجمه عزت‌الله فولادوند، انتشارات ماهی
۷۴. سیاست شاد کامی، درک باک، ترجمه نرگس سلحشور، انتشارات فرهنگ انتشارات نو
۷۵. فساد در نظام سرمایه‌سالار، گای استندینگ، ترجمه فرزانه چهاربند، انتشارات نهادگرا
۷۶. کاخ‌هایی برای مردم، اریک کلاینبرگ، ترجمه حسین ایمانی جاجرمی، انتشارات شیرازه
۷۷. حکمرانی سبز، حکمرانی سیاه، جرمی ریف کین، ترجمه محسن عسکری جهقی، انتشارات ثالث
۷۸. تأملاتی در توسعه انسانی، محبوب‌الحق، ترجمه احسان پشت مشهدی، انتشارات دنیای اقتصاد
۷۹. توسعه و ما زنان خاورمیانه، سمیه سادات شفیعی، انتشارات ثالث
- و ...

۵. نقد توسعه، نقد مدرنیته، پساتوسعه (دیدگاه‌های انتقادی)

۱. تاریخ توسعه: از خاستگاه‌های غربی تا افول جهان، ژیلبرت ریست، ترجمه رحیم تیموری، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۲. از مدرنیسم تا پست مدرنیسم، لارنس کهن، ترجمه عبدالکریم رشیدیان، انتشارات نی
۳. شرق‌شناسی، ادوارد سعید، ترجمه لطفعلی خنجی، انتشارات امیرکبیر
۴. فرهنگ و امپریالیسم (بررسی فرهنگی سیاست امپراطوری)، ادوارد سعید، ترجمه اکبر افسری، انتشارات توس، مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی تمدن‌ها
۵. سرمایه‌داری و دیگر هیچ، برانکو میلانکوویچ، ترجمه رحیم تیموری، انتشارات افکار
۶. سیاست پست مدرنیته: درآمدی بر فرهنگ و سیاست معاصر، جان گیبینز، ترجمه مسعود انصاری، تهران: انتشارات گام نو
۷. پست‌مدرنیته و پست‌مدرنیسم: تعاریف، نظریه‌ها و کاربردها، حسینعلی نودری، انتشارات نقش جهان

۸. جهان امکان‌ها (نقدی بر جریان‌های توسعه در جهان)، جمعی از نویسندگان، ترجمه نریمان افشاری، انتشارات آگاه
۹. مواجهه با توسعه (ساخت و تخریب جهان سوم)، آرتورو اسکوبار، ترجمه مهدی اکبری گلزار، انتشارات گل‌آذین
۱۰. مدرنیته (مفاهیم انتقادی جامعه سنتی و جامعه مدرن)، مالکوم، واترز ترجمه منصور انصاری، انتشارات نقش جهان
۱۱. پیامدهای کاپیتالیسم، نوام چامسکی، ترجمه شیما طاهری، انتشارات فرهنگان
۱۲. خوش‌بینی ورای نومیدی، نوام چامسکی، ترجمه نرگس حسن‌لی، انتشارات یان
۱۳. چه کسی بر جهان حکومت می‌کند؟، نوام چامسکی، ترجمه محسن عسگری جهقی، انتشارات ثالث
۱۴. نظام‌های سلطه، نوام چامسکی، ترجمه امیرحسین مدبرنیا، انتشارات دنیای نو
۱۵. بحران آب و هوایی و طرح نوین سبز جهانی، نوام چامسکی، ترجمه بهزاد ملک‌پور اصل، انتشارات لگا
۱۶. نیکوکاران نابکار (افسانه تجارت خارجی آزاد و تاریخچه پنهان سرمایه‌داری)، ها جون چانگ، ترجمه میرمحمود نبوی، انتشارات اختران
۱۷. انسان تک‌ساحتی، هربرت مارکوزه، وحید اسلام‌زاده، انتشارات اندیشه احسان
۱۸. دیالکتیک روشنگری، تئودور آدورنو و ماکس هورکهایمر، ترجمه مراد فرهادپور، انتشارات هرمس
۱۹. مغضوبین زمین، فرانتس فانون، ترجمه ف باقری، انتشارات مولی
۲۰. اسطوره سفید (غرب و نوشتن تاریخ)، رابرت یانگ، ترجمه جلیل کریمی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

۲۱. درآمدی اجمالی بر پسااستعمارگری، رابرت یانگ، ترجمه فاطمه مدرسی و فرح قادری، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۲۲. آموزش ستم‌دیدگان، پائولو فریره، ترجمه احمد بیرشک، انتشارات خوارزمی
۲۳. افسانه توسعه، اسوالدو دی‌ریورا، ترجمه محمود عبدالله‌زاده، انتشارات اختران
۲۴. کمتر، بیشتر است (چگونه مهار رشد، جهان را نجات می‌دهد)، جیسون هیگل، ترجمه سیمین میرعلایی، انتشارات مینیاتور
۲۵. معمای سرمایه، دیوید هاروی، ترجمه مجید امینی، انتشارات کلاغ
۲۶. امپریالیسم جدید، دیوید هاروی، ترجمه حسین رحمتی، انتشارات اختران
۲۷. فضا‌های نولیبرال‌سازی، دیوید هاروی، ترجمه مهدی داودی، انتشارات ثالث
۲۸. تاریخ مختصر نو لیبرالیسم، دیوید هاروی، ترجمه محمود عبدالله‌زاده، انتشارات اختران
۲۹. فضا‌های امید، دیوید هاروی، ترجمه علیرضا جباری، انتشارات افکار
۳۰. از سقوط مالی تا رکود اقتصادی (ریشه‌های بحران بزرگ مالی)، هاروی، فاستر، اریگی، ترجمه پرویز صداقت، انتشارات پژواک
۳۱. مارکس، سرمایه و جنون عقل اقتصادی، دیوید هاروی، ترجمه حسین رحمتی، انتشارات افکار
۳۲. راه و رسم جهان، دیوید هاروی، ترجمه تعارف اقوامی مقدم، انتشارات آشیان
۳۳. ماریپیج سرمایه، هاروی، اریگی، ترجمه پرویز صداقت، انتشارات آزادمهر
۳۴. مدرنیته، کثرت‌گرایی و بحران معنا، پیتر برگر، ترجمه ابوالفضل مرشدی، انتشارات ثالث
۳۵. ذهن بی‌خانمان، پیتر برگر، بریجت برگر، هانسفرید کلنر، ترجمه محمد ساوجی، انتشارات نی
۳۶. قبله‌گاه‌های مدرنیته (به سوی پارادایمی برای دین در دوران کثرت‌گرا)، پیتر برگر، ترجمه علی مرتضویان، انتشارات سوفیا
۳۷. تجربه مدرنیته (هر آنچه سخت و استوار است دود می‌شود و به هوا می‌رود)، مارشال برمن، ترجمه مراد فرهادپور، انتشارات طرح نقد
۳۸. پیامدهای مدرنیته، آنتونی گیدنز، ترجمه محسن ثلاثی، انتشارات مرکز
۳۹. تجدد و تشخص (جامعه و هویت شخصی در عصر جدید)، آنتونی گیدنز، ترجمه ناصر موفقیان، انتشارات نی
۴۰. تعریف پسامدرن، ژان فرانسوا لیوتار، ترجمه کتابون شهپرراد، انتشارات کتاب آبان
۴۱. نا انسانی، ژان فرانسوا لیوتار، ترجمه محمدعلی جعفری، انتشارات مولی
۴۲. معمای مدرنیته، بابک احمدی، انتشارات مرکز،
۴۳. مدرنیته و اندیشه انتقادی، بابک احمدی، انتشارات مرکز.

۶. جهانی شدن، نظام جهانی و نظریه وابستگی (نظریات کلان ساختاری)

۱. نظام جهانی مدرن، ایمانوئل والرشتاین، ترجمه سنالدین سراجی جهرمی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
۲. جهانی شدن، مجموعه مقالات، انتشارات ارغنون
۳. جهانی شدن، رونالد رابرتسون، ترجمه کمال پولادی، انتشارات ثالث
۴. جهانی شدن، مالکوم واترز، ترجمه اسماعیل مردانی گیوی و سیاوش مریدی، تهران: انتشارات سازمان مدیریت صنعتی
۵. جهانی شدن و آینده دموکراسی: منظومه پساملی، هابرماس، ترجمه کمال پولادی، انتشارات مرکز
۶. جهان رهاشده: گفتارهایی درباره پدیده یکپارچگی جهانی، آنتونی گیدنز، ترجمه علی اصغر سعیدی و یوسف حاجی عبدالوهاب، تهران: انتشارات علم و ادب.
۷. چشم اندازه‌های جهانی، ترجمه محمدرضا جلائی پور، تهران: انتشارات
۸. چند جهانی شدن، پیتر برگر، ساموئل هانتینگتون، ترجمه علی کمالی و لادن کیانمهر، انتشارات روزنه
۹. جهانی‌سازی و مسائل آن، جوزف استیگلیتز، ترجمه حسن گلریز، انتشارات نی
۱۰. نگاهی نو به جهانی شدن، استیگلیتز، ترجمه مسعود کرباسیان، انتشارات چشمه
۱۱. جهانی شدن منصفانه (ایجاد فرصت برای همه)، مجموعه نویسندگان، ترجمه احد علیقلیان، انتشارات علمی و فرهنگی
۱۲. فرهنگ، جهانی شدن و نظام جهانی، آنتونی دی کینگ، ترجمه مسعود نیازمند، انتشارات چشمه
۱۳. عصر جهانی: جامعه‌شناسی پدیده جهانی شدن، مارتین آلبرو، ترجمه نادر سالارزاده امیری، مؤسسه آزاداندیشان

۴۴. مسائل مدرنیسم و پست مدرنیسم، مجموعه مقالات، انتشارات ارغنون
۴۵. خاطرات ظلمت: درباره سه اندیشه‌گر مکتب فرانکفورت، والتر بنیامین، ماکس هورکه‌هایمر، تئودور آدورنو، ترجمه بابک احمدی، انتشارات مرکز
۴۶. خیابان یک طرفه، والتر بنیامین، ترجمه حمید فرازنده، انتشارات مرکز
۴۷. مدرنیته سیال، زیگمونت باومن، ترجمه حمیده محمدزاده، انتشارات نقد فرهنگ
۴۸. اشارت‌های پست مدرنیته، زیگمونت باومن، ترجمه حسن چاوشیان، انتشارات ققنوس
۴۹. سیاست پست مدرنیته، گیبینز و بوریمر، ترجمه منصور انصاری، انتشارات گام نو
۵۰. بازپس‌گیری توسعه، هاجون چانگ، برزین جعفرتاش، لوح فکر
۵۱. انداختن نردبان، هاجون چانگ، زهرا کریمی موعاری، جهاد دانشگاهی مشهد
۵۲. امپریالیسم بالاترین مرحله سرمایه داری، ولادیمیر ایلچ لنین، ترجمه مسعود صابری، انتشارات طلایه پرسو
۵۳. سرمایه‌داری و رانه مرگ، بیونگ چول هان، ترجمه مصطفی انصافی
۵۴. مینوتار جهانی (امریکا، اروپا و آینده اقتصاد جهان)، یانیس وارو فاکیس، ترجمه حسین تیموری
۵۵. مانیفست ضد سرمایه‌داری، آکس کالینیکوس، انتشارات آگاه
۵۶. طبقه، سیاست و نظریه اجتماعی، آصف بیات، ترجمه کیهان صفری، انتشارات شیرازه
۵۷. سیاست‌های خیابانی، آصف بیات، سیداسدالله نبوی چاشمی، انتشارات شیرازه
۵۸. مقاومت در برابر خصوصی‌سازی و تلاش برای نجات مدارس دولتی، دایان زویچ، ترجمه آرمان و مهدی بهلولی، محمدرضا نیک‌نژاد، انتشارات شیرازه
۵۹. فقر احمق می‌کند، الدار شفیر، ترجمه امیرحسین میرابوطالبی، انتشارات ترجمان
۶۰. علم اقتصاد و جامعه خوب، جوزف استیگلیتز، ترجمه سید علیرضا بهشتی شیرازی
۶۱. مردم، قدرت و منافع، جوزف استیگلیتز، ترجمه ایمان رحمانی، انتشارات دنیای اقتصاد
۶۲. دکترین شوک، نائومی کلاین، ترجمه میرمحمد نبوی، انتشارات اختران

۱۱. توسعه اقتصادی ایران، محمدباقر بهشتی، انتشارات دانشگاه تبریز
۱۲. توسعه و نابرابری، محمدجواد زاهدی، انتشارات مازیار
۱۳. توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، محمد لشکری، انتشارات دانشگاه پیام نور
۱۴. پساتوسعه (نظریه، عمل، مسائل و چشم‌اندازها)، آرام ضیایی، ترجمه موسی عنبری، ابوذر قاسمی‌نژاد، میلاد رستمی، انتشارات علم
۱۵. صدایی که شنیده نشد: نگرش‌های اجتماعی و فرهنگی و توسعه نامتوازن در ایران، عباس عبدی، علی اسدی، مجید تهرانیان، محسن گودرزی، انتشارات نی
۱۶. تأملی بر اندیشه پیشرفت، عبدالرسول دیوسالار، انتشارات روزنه
۱۷. اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن، احمد بهکیش، انتشارات نی
۱۸. جهانی شدن و دموکراسی در ایران، امیرمسعود شهرام‌نیا، انتشارات نگاه معاصر
۱۹. جهانی شدن و استعمار دوباره، علی محمدی، انتشارات نی
۲۰. توسعه و کشورهای توسعه‌نیافته، یوسف نراقی، شرکت سهامی انتشار
۲۱. توسعه و تخریب، مهدی رفعتی پناه مهرآبادی، انتشارات شیرازه
۲۲. توسعه متزلزل، فراز و فرود توسعه فراگیر در ایران، حسین رجب‌پور، انتشارات نهادگرا

۱۴. نگاهی موشکافانه به پدیده جهانی شدن، یان آرت شولت، ترجمه مسعود کرباسیان، انتشارات علمی فرهنگی
۱۵. جهانی شدن و مخالفان آن، دیوید هلد و آنتونی مک‌گرو، ترجمه مسعود کرباسیان، انتشارات علمی و فرهنگی
۱۶. دین، جهانی شدن و فرهنگ سیاسی در جهان سوم، جف هینس، ترجمه داوود کیانی، پژوهشکده مطالعات راهبردی
۱۷. جهانی شدن و فرهنگ، جان تاملینسون، ترجمه محسن حکیمی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی
۱۸. جهانی شدن و تنوع فرهنگی، پپیا نوریس و رونالد اینگلهارت، ترجمه عبدالله فاضلی و ساجده علامه، انتشارات کویر
۱۹. جهان شبکه‌ای، شبکه جهانی، بوری مکی، تری تامپسون، ترجمه شهرام گیل‌آبادی و سیدرحیم تیموری، انتشارات سیمای شرق
۲۰. دنیا مسطح است (جهانی شدن در قرن بیست و یکم)، توماس فریدمن، ترجمه رضا امیررحیمی، انتشارات ماهی
۲۱. جهانی شدن منصفانه، مجموعه نویسندگان، ترجمه احمد علیقلیان، انتشارات علمی و فرهنگی

۷. ایران، توسعه و صاحب‌نظران ایرانی

۱-۷ میانی و نظریه‌ها

۱. راه ناهموار توسعه، روایتی از فرایند تدوین برنامه هفتم توسعه کشور، سیدحمید پورمحمدی و مرتضی مهرعلی تبار فیروزجایی، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۲. بن‌مایه‌های توسعه یافتگی و توسعه‌نیافتگی (۳ جلد)، محمد ستاری‌فر، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی
۳. پژوهشی پیرامون الگوهای توسعه (مقدمه‌ای بر الگوی مطلوب توسعه ایرانی - اسلامی)، محمدباقر نوبخت، انتشارات سازمان برنامه و بودجه
۴. جامعه‌شناسی توسعه، غلامرضا غفاری و مصطفی ازکیا، انتشارات اندیشه احسان
۵. جامعه‌شناسی توسعه، موسی عنبری، انتشارات سمت
۶. توسعه اقتصادی، محمود متوسلی، انتشارات سمت
۷. توسعه اقتصادی و جایگاه ایران، علی قنبری، انتشارات چالش
۸. توسعه اقتصادی در ایران، علی باقرزاده، انتشارات آراد
۹. آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران، عباس مصلی‌نژاد، انتشارات اختران
۱۰. دولت و توسعه اقتصادی: اقتصاد سیاسی توسعه در ایران و دولت‌های توسعه‌گرا، محمدتقی دلفروز، انتشارات آگاه

۲۳. مدیریت توسعه، محمد حریری اکبری انتشارات نی
۲۴. کیفیت زندگی غلامرضا غفاری و رضا امیدی، انتشارات شیرازه
۲۵. فلسفه و توسعه، محمدجواد صافیان، محسن رنایی، عبدالحمید معرفی محمدی، سیداحمد موسوی، نریمان محمدی، رضا مجیدزاده، انتشارات فرهنگ مردم
۲۶. گذار از مدرنیته؟ نیچه، فوکو، لیوتار، دریدا، شاهرخ حقیقی، انتشارات آگاه.
۲۷. چشم‌اندازهای فرهنگ معاصر ایران (۳ جلد)، نعمت‌الله فاضلی و مانی کلانی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
۲۸. بادهای غربی، مراد فرهادپور، انتشارات هرمس
۲۹. حکمرانی و توسعه مهدی مقدری، انتشارات نگاه معاصر
۳۰. کتاب توسعه: مرور تلفیقی بر جایگاه ایران در شاخص‌های جهانی توسعه، محسن رنایی و همکاران. انتشارات فرهنگ مردم.
۳۱. کتاب توسعه (۱۴۰۰)، گزارش صفر، پویش فکری توسعه، انتشارات فرهنگ مردم
۳۲. کتاب توسعه (۱۴۰۱)، کتاب یک، پویش فکری توسعه، انتشارات فرهنگ مردم
۳۳. کتاب توسعه (۱۴۰۲)، کتاب دوم، پویش فکری توسعه، انتشارات فرهنگ مردم
۳۴. کتاب توسعه (۱۴۰۳)، کتاب سوم، مرتضی درخشان، نریمان محمدی و رضا مجیدزاده، انتشارات فرهنگ مردم
۳۵. سبب‌شناسی توسعه‌نیافتگی در ایران، احمد آل یاسین، پژواک کیان
۳۶. داستان توسعه در ایران (۲۰۱)، گروه مهدسی خرد، انتشارات لوح فکر
۳۷. موانع تاریخی توسعه نیافتگی در ایران، مصطفی وطن‌خواه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۳۸. استراتژی‌های توسعه اقتصادی: مقایسه روش‌های توسعه ایران با کره جنوبی، امیرباقر مدنی، انتشارات آذر.
۳۹. جامعه‌شناسی توسعه: بررسی تطبیقی - تاریخی ایران و ژاپن، احمد رجب‌زاده، انتشارات سلمان.
۴۰. الگویی برای توسعه اقتصادی ایران، ابراهیم رزاقی، انتشارات توسعه
۴۱. آشنایی با اقتصاد ایران، ابراهیم رزاقی، انتشارات نی
۴۲. خاستگاه تاریخی اندیشه توسعه، رضا مجیدزاده، انتشارات فرهنگ مردم
۴۳. مبانی مفهومی و نظری سرمایه اجتماعی، پرویز پیران، انتشارات علم
۴۴. ایران و مسئله پایداری، سجاد فتاحی، انتشارات مهراندیش
۴۵. پیش از آینده، سجاد فتاحی، انتشارات مهراندیش
۴۶. استراتژی توسعه ایران، مجتبی لشکر بلوکی، انتشارات فرهنگ صبا

۴۷. تاریخ ایران مدرن، عباس امانت، انتشارات پارسه
۴۸. توسعه همه جانبه و برابری طلبانه، علیرضا علوی‌تبار، انتشارات نگاه معاصر
۴۹. اقتصاد سیاسی و خط‌مشی‌گذاری عمومی، علیرضا علوی‌تبار، انتشارات نی
۵۰. عقل سکون و حکمرانی، علی لاریجانی، انتشارات دانشگاه تهران
۵۱. من‌های ایرانی، محمدرضا تاجیک، انتشارات تمدن علمی
۵۲. نخبگان ایرانی در دوره گذار، جلال توکلیان، انتشارات نگاه معاصر
۵۳. نواندیشان ایرانی، سید علی محمودی، انتشارات نی
۵۴. هم شرقی هم غربی (تاریخ روشنفکری مدرنیته ایرانی)، افشین متین، ترجمه حسن فشارکی، انتشارات شیرازه
۵۵. اقتصاد و عدالت اجتماعی، مسعود نیلی، موسی غنی نژاد، محمد طیبیان، غلامعلی فرجادی، انتشارات نی
۵۶. روایت کلان راهبرد امنیت ملی ایران، بر لبه تنهایی، ولی نصر، ترجمه وحید عابدینی و فاطمه‌سادات موسوی کریمی، انتشارات روزنه
۵۷. تنهایی استراتژیک ایران، محی‌الدین مصباحی، ترجمه علی نعمت‌پور، انتشارات پيله
۵۸. در جستجوی مسیر توسعه، مرتضی درخشان، محمد حیدری، انتشارات کتاب شرق
۵۹. مدرنیته و دیگری آن، حسین مصباحیان، انتشارات آگه
۶۰. ما چگونه ما نشدیم؟، امیرمحمد گمینی، انتشارات کرگدن
۶۱. دو دهه با اقتصاد ایران، علیرضا بختیاری، انتشارات دنیای اقتصاد
۶۲. نگاهی با دوربین به اقتصاد ایران، احمد سیف، انتشارات کرگدن
۶۳. تکنوکراسی و سیاستگذاری اقتصادی در ایران. رضا نیازمند، انتشارات لوح فکر
۶۴. تاریخ مفهوم عدالت اجتماعی در دوران مشروطه، سمیه توحیدلو، انتشارات نگاه معاصر
۶۵. عدالت اجتماعی از منظر لیبرالیسم، بهمن فرقانی، انتشارات دنیای اقتصاد
۶۶. معرفت‌شناسی مکتب اتریش و کارآمدی نظام بازار، امیرحسین شکرآبی، انتشارات دنیای اقتصاد
۶۷. فرهنگ، توسعه و تمدن: نگاهی اجمالی به فرهنگ و مدیریت آن در عصر مدرن، حسن شفیعی و مریم علویچه، انتشارات سروشگان
۶۸. مثلث توسعه اقتصادی (فرهنگ، شفافیت و برنامه‌ریزی)، حامد کریمی، انتشارات اندیشه رشد
۶۹. اقتصاد ایران در تنگنای توسعه، حمید زمان‌زاده و محمدصادق الحسینی، انتشارات مرکز

۲-۷ تجربیات برنامه‌ریزی توسعه در ایران

۱. برنامه‌ریزی و توسعه در ایران، جورج بندیکت بالدوین. ترجمه میکائیل عظیمی. انتشارات علم
۲. برنامه‌ریزی در ایران، دومین گروه مشاوران هاروارد در ایران، تاس مک‌لنود. ترجمه علی اعظم محمدیگی. انتشارات نی
۳. آمریکایی‌ها در ایران، نوشته آرتور میلیسو. ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی. انتشارات البرز
۴. مأموریت آمریکایی‌ها در ایران، نوشته آرتور میلیسو. ترجمه حسن ابوترابیان
۵. مستخدمین بلژیکی در خدمت دولت ایران، نوشته آنت دُستره. ترجمه منصوره اتحادیه. انتشارات تاریخ ایران
۶. اختناق ایران، نوشته مورگان شوستر. ترجمه حسن افشار. انتشارات ماهی
۷. برنامه‌ریزی در ایران و چشم‌انداز آینده آن، فیروز توفیق، انتشارات آگاه
۸. پنجاه سال برنامه‌ریزی، هدی صابر، انتشارات پارسه
۹. هفتاد سال برنامه‌ریزی توسعه در ایران؛ آسیب‌ها و چالش‌ها، فتح‌الله آقاسی‌زاده، سعید غلامی نتاج‌امیری، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۱۰. زوال برنامه، سید عمادالدین محمودی، انتشارات نگارستان اندیشه
۱۱. راهبردهای توسعه فضایی ایران (تلفیق مطالعات سند ملی آمایش سرزمین)، با مقدمه فیروز توفیق و به همت مهرداد کاشف، محسن ابراهیمی خوسفی، مینا ابوطالبی، مهدی رازپور، مصطفی کشتکار، مرتضی مهرعلی‌تبار فیروزجائی، انتشارات مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
۱۲. خاطرات عبدالمجید مجیدی وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه (۱۳۵۶ - ۱۳۵۱)، از مجموعه تاریخ شفاهی هاروارد، انتشارات گام نو
۱۳. خاطرات علینقی عالیخانی (اقتصاد و امنیت)، از مجموعه تاریخ شفاهی هاروارد ویراسته حبیب لاجوردی، انتشارات آبی
۱۴. سلطان‌نیمس علیه بوروکراسی، علینقی عالیخانی، انتشارات لوح فکر

۳-۷ روایت‌های توسعه

۱. روایت محمود سریع‌القلم از مسئله توسعه در ایران، مانی کلانی، انتشارات طرح نو
۲. روایت مقصود فراستخواه از مسئله توسعه در ایران، مانی کلانی، فرمان رستمی، انتشارات طرح نو
۳. روایت بایزید مردوخی از مسئله توسعه در ایران، رضا مجیدزاده، مانی کلانی، انتشارات طرح نو
۴. روایت علی رضاقلی از مسئله توسعه در ایران، رضا مجیدزاده، انتشارات کتاب شرق
۵. روایت داریوش آشوری از مسئله توسعه در ایران، مختار نوری، انتشارات کتاب شرق
۶. روایت فرهنگ رجایی از مسئله توسعه در ایران، مختار نوری، انتشارات کتاب شرق
۷. روایت پرویز پیران از مسئله توسعه در ایران، وجیهه جلائیان، نریمان محمدی، مانی کلانی، انتشارات کتاب شرق
۸. روایت مسعود نیلی از مسئله توسعه در ایران، مرتضی درخشان، ابراهیم غلامی رنایی، انتشارات کتاب شرق
۹. روایت همایون کاتوزیان از مسئله توسعه در ایران، عباس حاتمی، انتشارات کتاب شرق
۱۰. روایت سید جواد طباطبایی از مسئله توسعه در ایران، عارف مسعودی، انتشارات کتاب شرق
۱۱. روایت رضا داوری اردکانی از مسئله توسعه در ایران، محمدجواد صافیان، انتشارات کتاب شرق
۱۲. روایت فرشاد مؤمنی از مسئله توسعه در ایران، رضا مجیدزاده، انتشارات کتاب شرق
۱۳. روایت ناصر فکوهی از مسئله توسعه در ایران، مانی کلانی، لیلا صادق‌تبار، انتشارات کتاب شرق

۴-۷ صاحب‌نظران توسعه ایران

۱. جستارهایی درباره تئوری توطئه در ایران، یرواند آبراهامیان، ترجمه محمدابراهیم فتاحی، انتشارات نی
۲. مقالاتی در جامعه‌شناسی سیاسی ایران، یرواند آبراهامیان، ترجمه سهیلا ترابی، انتشارات شیرازه
۳. کودتا، یرواند آبراهامیان، ترجمه محمدابراهیم فتاحی، انتشارات نی
۴. مردم در سیاست ایران، یرواند آبراهامیان، ترجمه بهرنگ رجبی، انتشارات چشمه
۵. تاریخ ایران مدرن، یرواند آبراهامیان، ترجمه محمدابراهیم فتاحی، انتشارات نی
۶. ایران بین دو انقلاب، یرواند آبراهامیان، ترجمه احمد گل محمدی، انتشارات نی
۷. بحران نفت در ایران، یرواند آبراهامیان، ترجمه محمدابراهیم فتاحی، انتشارات نی

۱. مشروطه ایرانی، ماشاءالله آجودانی، انتشارات ختران
۲. یا مرگ یا تجدد، ماشاءالله آجودانی، انتشارات ختران

۱. اقتصاد سیاسی ایران، عباس آخوندی، انتشارات دنیای اقتصاد
۲. ایده ایران، عباس آخوندی، انتشارات دنیای اقتصاد

۱. امیرکبیر و ایران، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۲. ایران و همسایگان، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۳. افکار اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در آثار منتشر نشده دوران قاجار، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۴. جزایر بحرین، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۵. فکر دموکراسی اجتماعی در نهضت مشروطیت ایران، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۶. ایدئولوژی نهضت مشروطیت ایران، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۷. اندیشه ترقی، فریدون آدمیت، انتشارات گستره
۸. فکر آزادی و مقدمه نهضت مشروطیت، فریدون آدمیت، انتشارات گستره

۱. پاتوق و مدرنیته ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات آوای نور

۲. علم و مدرنیته ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات نگارستان اندیشه
۳. نظریه تغییرات فرهنگی در ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات اطلاعات
۴. بنیان‌های فکری نظریه جامعه ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۵. مدرنیته ایرانی: روشنفکران و پارادایم فکری عقب ماندگی در ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات اجتماع
۶. اندیشه نوسازی در ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات دانشگاه تهران
۷. تغییرات، چالش‌ها و آینده خانواده ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات تیسرا
۸. جامعه‌شناسی علم مناقشه برانگیز در ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۹. ساختار نظریه جامعه‌شناختی ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۰. جامعه، سیاست و فرهنگ در ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۱. خانواده ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۲. دانشگاه و چالش‌های جامعه ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۱۳. اندیشه اجتماعی متفکران مسلمان، تقی آزاد ارمکی، انتشارات سروش
۱۴. تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۵. جامعه‌شناسی توسعه، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۶. جامعه‌شناسی ایران، تقی آزاد ارمکی، انتشارات علم
۱۷. جامعه ایرانی، تقی آزاد ارمکی، انتشارات تمدن علمی

۱. ما و مدرنیته، داریوش آشوری، انتشارات صراط
۲. ارمانشهر، داریوش آشوری، انتشارات خوارزمی
۳. شعر و اندیشه، داریوش آشوری، انتشارات مرکز
۴. زبان‌باز، داریوش آشوری، انتشارات مرکز
۵. تعریف‌ها و مفهوم فرهنگ داریوش آشوری، انتشارات آگه
۶. بازاندیشی زبان فارسی، داریوش آشوری، انتشارات مرکز
۷. عرفان و رندی در شعر حافظ، داریوش آشوری، انتشارات مرکز

۱. کتاب تردید، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۲. کار روشنفکری، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۳. دگرگونی جهان، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۴. معمای مدرنیته، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۵. مدرنیته و اندیشه انتقادی، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۶. مارکس و سیاست مدرن، بابک احمدی، انتشارات مرکز
۷. واژه‌نامه فلسفی مارکس، بابک احمدی، انتشارات مرکز

۱. نقد و نظری در علوم انسانی و اجتماعی، احمد اشرف، انتشارات گستره
۲. طبقات اجتماعی، دولت و انقلاب، احمد اشرف، انتشارات نیلوفر
۳. هویت ایرانی، احمد اشرف، ترجمه حمید احمدی، انتشارات نی

۱. ما و جهانی شدن، عماد افروغ، انتشارات سوره مهر
۲. چشم‌انداز نظری به تحلیل طبقاتی و توسعه، عماد افروغ، انتشارات فرهنگ و دانش
۳. فرهنگ‌شناسی و حقوق فرهنگی، عماد افروغ، انتشارات فرهنگ و دانش
۴. رنسانسی دیگر، عماد افروغ، انتشارات کتاب آشنا
۵. چالش‌های کنونی ایران، عماد افروغ، انتشارات سوره مهر
۶. فضا و نابرابری اجتماعی، عماد افروغ، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس

۱. درآمدی بر سرمشق توسعه اقتصاد و جامعه دانش در ایران، کمال اطهاری، انتشارات کتاب شرق
۲. درآمدی بر سرمشق نوین توسعه کشاورزی و روستایی ایران، کمال اطهاری، انتشارات نی

۱. درس‌های دموکراسی برای همه، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر
۲. از بحران تا فروپاشی، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر
۳. گذار به دموکراسی، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر
۴. گذار به مردم‌سالاری، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر

۵. زمینه‌های اجتماعی انقلاب ایران، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر
۶. دولت و انقلاب در ایران، حسین بشیریه، ترجمه محمود رافع، انتشارات مانیاهنر
۷. جامعه‌شناس سیاسی، حسین بشیریه، انتشارات نی
۸. عقل در سیاست، حسین بشیریه، انتشارات نگاه معاصر
۹. از اینجا تا ناکجا، حسین بشیریه، انتشارات نی
۱۰. موانع توسعه سیاسی در ایران، حسین بشیریه، انتشارات گام نو

۱. ایران کجاست ایرانی کیست، الناز نجار نجفی، بهنام ابوترابیان، سید محمد بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه
۲. توسعه در تاریکی، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه
۳. احیای طهران، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی
۴. ایران‌شناسی ایرانی، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات نگارستان اندیشه
۵. دلگردی‌ها، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه
۶. داستان تهران، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی
۷. شیخ‌بهای و توپ مروارید، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه
۸. مسجد ایرانی، سیدمحمد بهشتی شیرازی، انتشارات روزنه

۱. اندیشه پیشرفت و تحولات جدید جامعه ایران، هادی خانیکی، انتشارات نی
۲. در جهان گفت‌وگو، هادی خانیکی، انتشارات هرمس
۳. قدرت، جامعه مدنی و مطبوعات، هادی خانیکی، انتشارات طرح نقد
.....
۱. نقد فرهنگ توسعه نیافتگی (۲ جلد)، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۲. خرد و توسعه، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۳. نقد تجدد و درد توسعه نیافتگی، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۴. درباره غرب، رضا داوری اردکانی، انتشارات هرمس
۵. ما و راه دشوار تجدد، رضا داوری اردکانی، نقد فرهنگ
۶. علوم انسانی و برنامه‌ریزی توسعه، در انتظار فردایی دیگر، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۷. سیر تجدد و علم جدید در انتظار فردایی دیگر، رضا داوری اردکانی، انتشارات آگاه
۸. خرد سیاسی در زمانه توسعه نیافتگی، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۹. گسست تاریخی و شرق شناسی، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۱۰. وضع کنونی تفکر در ایران، رضا داوری اردکانی، انتشارات سروش
۱۱. بلای بی تاریخی و جهان بی آینده، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۱۲. اکنون و آینده ما، رضا داوری اردکانی، ن انتشارات نقد فرهنگ
۱۳. ناسیونالیسم، ملت و ملیت، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۱۴. نقد فرهنگ توسعه نیافتگی (ج ۱، ۲، ۳)، رضا داوری اردکانی، انتشارات نقد فرهنگ
۱۵. اخلاق در زندگی کنونی و شرایط اخلاقی پیشرفت و اعتلای علوم انسانی، رضا داوری اردکانی، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۱۶. درباره علم، رضا داوری اردکانی، انتشارات هرمس
۱۷. درباره علوم انسانی، رضا داوری اردکانی، انتشارات پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۱۸. سیری در تاریخ روشنفکری در ایران و جهان، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۱۹. فرهنگ، خرد و آزادی، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن

۲۰. نگاهی فلسفی به مسائل کنونی ایران، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۱. اندیشه پست مدرن، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۲. فلسفه معاصر ایران، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۳. اخلاق در عصر مدرن، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۴. علم، اخلاق، سیاست، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۵. فرهنگ و کارآمدی، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۶. فلسفه و آینده‌نگری، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۷. نگاهی نو به سیاست و فرهنگ، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۸. نگاهی نو به فلسفه و فرهنگ، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
۲۹. درباره تعلیم و تربیت در ایران، رضا داوری اردکانی، انتشارات سخن
.....
۱. نابرابری‌ها در آینه پژوهش، حسین راغفر، محمدرضا واعظ مهدوی، فرشاد مؤمنی، فاطمه حیدری، انتشارات دانشگاه شاهد
۲. گفتاری در باب نابرابری، حسین راغفر، حمید جاودانی، انتشارات مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی
۳. نظریه ارزش: یک تحلیل اصل موضوعی از تعادل اقتصادی، حسین راغفر، کبری سنگری مهذب، انتشارات نهادگرا
.....
۱. مشکله هویت ایرانیان امروز، فرهنگ رجایی، انتشارات نی
۲. اندیشه و اندیشه‌ورزی، فرهنگ رجایی، انتشارات فرهنگ جاوید
۳. بازیگری در تاریخ هویت ایرانی، فرهنگ رجایی، انتشارات نی
۴. زندگی فضیلت‌مند در عصر سکولار، فرهنگ رجایی، انتشارات آگاه
۵. پدیده جهانی شدن، فرهنگ رجایی، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، انتشارات آگه
۶. اندیشه سیاسی در شرق، فرهنگ رجایی، انتشارات نگارستان اندیشه
۷. حضور و بازیگری در امر سیاسی، فرهنگ رجایی، انتشارات نگارستان اندیشه
۸. در ادب تعلیم و تربیت، فرهنگ رجایی، انتشارات نگارستان اندیشه
۹. جمهوری خردورزی، فرهنگ رجایی، انتشارات نگارستان اندیشه
.....

۱. جامعه‌شناسی نخبه کشی، علی رضاقلی، انتشارات نی
۲. جامعه‌شناسی خودکامگی، علی رضاقلی، انتشارات نی
۳. اگر نورث ایرانی بود، علی رضاقلی، انتشارات نهادگرا
۴. اندیشه بی‌خانمان، علی رضاقلی، انتشارات نهادگرا
۵. سراب گرایی صنعتی در نظام قبایلی ایران، علی رضاقلی، انتشارات نهادگرا

۱. توسعه و تضاد، فرامرز رفیع‌پور، انتشارات شرکت سهامی انتشار
۲. سرطان اجتماعی فساد، فرامرز رفیع‌پور، انتشارات شرکت سهامی انتشار
۳. آناتومی جامعه، فرامرز رفیع‌پور، انتشارات شرکت سهامی انتشار
۴. دریغ است ایران که ویران شود، فرامرز رفیع‌پور، انتشارات شرکت سهامی انتشار

۱. چرخه‌های افول اخلاق و اقتصاد، محسن رنانی، انتشارات طرح نقد
۲. اقتصاد سیاسی مناقشه‌آتمی ایران، محسن رنانی، انتشارات نور علم
۳. توسعه به معنای پرورش نخبگان معمولی، محسن رنانی، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۴. بازار یا نابازار: بررسی موانع نهادی کارایی نظام اقتصادی بازار در اقتصاد ایران، محسن رنانی، انتشارات موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت

۵. درس‌گفتارهای توسعه (۱)، محسن رنانی، پادکست
۶. درس‌گفتارهای توسعه (۱)، محسن رنانی، پادکست

۱. ما چگونه ما شدیم، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۲. غرب چگونه غرب شد، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۳. تحولات سیاسی و اجتماعی ایران ۱۳۲۲-۱۳۷۰، صادق زیباکلام، انتشارات سمت
۴. سنت و مدرنیته (بشه یابی علل ناکامی اصلاحات و نوسازی در ایران عصر قاجار)، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۵. مقدمه‌ای بر انقلاب اسلامی، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۶. اشغال، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه

۷. جامعه‌شناسی به زبان ساده، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۸. یادداشت‌های انقلاب، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۹. دانشگاه و انقلاب، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۱۰. رأی ملت، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۱۱. دکتر محمد ملکی، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۱۲. از دموکراسی تا مردم‌سالاری دینی، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه
۱۳. پنج گفتار در باب حکومت، صادق زیباکلام، انتشارات روزنه

۱. عقلانیت و آینده توسعه‌یافتگی ایران، محمود سریع‌القلم، انتشارات موسسه نشر فرزانه روز
۲. فرهنگ سیاسی ایران، محمود سریع‌القلم، انتشارات موسسه نشر فرزانه روز
۳. اقتدارگرایی ایرانی در عهد قاجار، محمود سریع‌القلم، انتشارات موسسه نشر فرزانه روز
۴. اقتدارگرایی ایرانی در عهد پهلوی، محمود سریع‌القلم، انتشارات موسسه نشر فرزانه روز
۵. ۳۰ ویژگی‌ها، محمود سریع‌القلم، انتشارات موسسه نشر فرزانه روز
۶. ایران و جهانی شدن، محمود سریع‌القلم، انتشارات مرکز تحقیقات استراتژیک

۱. آسیا در برابر غرب، داریوش شایگان، انتشارات فرزانه روز
 ۲. آمیزش افق‌ها، داریوش شایگان، انتشارات فرزانه روز
 ۳. در جست و جوی فضاهای گمشده، داریوش شایگان، انتشارات فرهنگ معاصر
 ۴. بت‌های ذهنی و خاطره ازلی، داریوش شایگان، انتشارات فرزانه روز
 ۵. پنج اقلیم حضور، داریوش شایگان، انتشارات فرهنگ معاصر
 ۶. زیر آسمان‌های جهان، داریوش شایگان، ترجمه نازی عظیمی، انتشارات فرزانه روز
-
۱. زوال اندیشه سیاسی در ایران، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۲. تأملی درباره ایران (ج ۱، ج ۲)، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۳. ملت، دولت و حکومت قانون، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۴. دیباچه‌ای بر نظریه انحطاط در ایران، سید جواد طباطبایی، انتشارات نگاه معاصر
 ۵. خواجه نظام‌الملک طوسی، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۶. سقوط اصفهان به روایت کروسینسکی، سید جواد طباطبایی، انتشارات هرمس
 ۷. ملاحظات درباره دانشگاه، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۸. تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۹. فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
 ۱۰. مفهوم ولایت مطلقه، سید جواد طباطبایی، انتشارات نگاه معاصر
 ۱۱. جدال قدیم و جدید در الهیات و سیاست، سید جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد
-
۱. در جستجوی معاصریت، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۲. عدالت به مثابه امکان، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۳. پرسش از امکان امر دینی در جهان معاصر، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۴. رهایی‌بخشی یا سلطه، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۵. مونیسم یا پلورالیسم، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۶. گفتمان انقلاب در سه روایت، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ

۷. غروب زیست‌جهان ایرانی، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۸. هایدگر در افق تاریخی ما، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۹. هایدگر و استعلا، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۱۰. آینده روحانیت و جهان معاصر، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۱۱. تاملاتی بر نسبت ساحت قدس وجود و تاریخ (۱-۳)، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
 ۱۲. ما و جهان نیچه‌ای، بیژن عبدالکریمی، انتشارات نقد فرهنگ
-
۱. اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ، حسین عظیمی، انتشارات نی
 ۲. مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، حسین عظیمی، انتشارات نی
 ۳. اقتصاد ایران امروز، حسین عظیمی، انتشارات نی
 ۴. ایران امروز در آینه مباحث توسعه، حسین عظیمی، انتشارات فرهنگ اسلامی
-
۱. چرا ایران عقب ماند و غرب پیش رفت، کاظم علمداری، انتشارات توسعه
 ۲. سوسیالیسم و محیط زیست کاظم علمداری، انتشارات توسعه
 ۳. هنر و ادبیات در سوسیالیسم، کاظم علمداری، انتشارات توسعه
 ۴. جنبش‌های اجتماعی جدید و جامعه مدنی، کاظم علمداری، انتشارات توسعه
-
۱. گفتارهایی در روش‌شناسی علم اقتصاد، موسی غنی‌نژاد، انتشارات مرکز
 ۲. گفتارهایی در معرفت‌شناسی علم اقتصاد، موسی غنی‌نژاد، انتشارات مرکز
 ۳. تجددطلبی و توسعه در ایران معاصر، موسی غنی‌نژاد، انتشارات مرکز
 ۴. اقتصاد به روایت دیگر، موسی غنی‌نژاد، انتشارات دنیای اقتصاد
 ۵. اقتصاد و دولت در ایران، موسی غنی‌نژاد، انتشارات دنیای اقتصاد
 ۶. پیکتی: مغالطه قرن بیست و یکم، موسی غنی‌نژاد، انتشارات دنیای اقتصاد
 ۷. جامعه مدنی، موسی غنی‌نژاد، انتشارات مینوی خرد
 ۸. درباره هایک، موسی غنی‌نژاد، انتشارات نگاه معاصر

۹. آزادسازی و عملکرد اقتصادی، موسی غنی‌نژاد، انتشارات دنیای اقتصاد
۱۰. برندها در تجارت الکترونیک، موسی غنی‌نژاد، انتشارات دنیای اقتصاد
-
۱. ایران بر لبه تیغ، محمد فاضلی، انتشارات روزنه
۲. مدیریت شهری و توسعه دانش شهری، محمد فاضلی، انتشارات تیسرا
۳. مصرف و سبک زندگی، محمد فاضلی، انتشارات علمی و فرهنگی
۴. جامعه‌شناسی کنش محیط زیستی، محمد فاضلی، انتشارات علمی و فرهنگی
۵. دغدغه ایران، محمد فاضلی، انتشارات کویر
۶. اربابی تأثیرات اجتماعی، محمد فاضلی، انتشارات تیسرا
۷. بنیان‌های ساختاری تحکیم دموکراسی، محمد فاضلی، انتشارات کند و کاو
۱. تجربه تجدد، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی
۲. صلح ایرانی، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات همرخ
۳. صلح زیسته ایرانی، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات همرخ
۴. ابعاد سیاسی فرهنگ در ایران، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات سیزان
۵. تاریخ فرهنگی ایران مدرن، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات اندیشه احسان
۶. انسان‌شناسی مدرن در ایران معاصر، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات نسل آفتاب
۷. کلانشهر و فرهنگ، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات فرهامه
۸. فرهنگ و فاجعه، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات فرهامه
۹. کافی شاپ و زندگی شهری، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات تیسرا
۱۰. پشت دریاها شهری است، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات تیسرا
۱۱. فرهنگ و شهر، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات تیسرا
۱۲. زندگی روزمره ایرانی، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات همرخ
۱۳. الفبای زندگی، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات همرخ
۱۴. نوروز نو، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات همرخ
۱۵. زندگی سراسر فهم مسئله است، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۱۶. علوم انسانی و اجتماعی در ایران، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۱۷. مسئله مدرسه، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات هوش ناب
۱۸. در حوالی همین کوچه‌ها، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات علم
۱۹. بررسی متون طنزآمیز عامیانه ایرانی، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات علم
۲۰. زنانه شدن شهر، نعمت‌الله فاضلی، انتشارات علمی و فرهنگی
-
۱. مسئله ایران، مقصود فراستخواه، انتشارات آگاه
۲. ما ایرانیان، زمینه‌کاوی تاریخی و اجتماعی خلیفات ایرانی، مقصود فراستخواه، انتشارات نی
۳. کنشگران مرزی، مقصود فراستخواه، انتشارات گام نو
۴. اخلاق در ایران، بین زمین و آسمان، مقصود فراستخواه، انتشارات پارسه
۵. ذهن و همه چیز، مقصود فراستخواه، انتشارات کرگدن
۶. سرگذشت و سوانح دانشگاه در ایران: بررسی تاریخی آموزش عالی و تحولات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی موثر بر آن، مقصود فراستخواه، انتشارات نگارستان اندیشه
۷. استادانِ استادان چه کردند؟ مقصود فراستخواه، نشر نی
۸. آینده‌پژوهی آموزش عالی و دانشگاه در ایران (۲ و ۱)، مقصود فراستخواه، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۹. تحولات بین نسلی در زندگی دانشگاهی ایران، مقصود فراستخواه - زهرا محمدی، انتشارات موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۱. مکتب نوسازی و دشواری‌های بومی سازی در ایران، مرتضی فرهادی، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۲. صنعت بر فراز سنت (۱ و ۲)، مرتضی فرهادی، مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی
۳. فرهنگ یاریگری در ایران: درآمدی به مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی تعاون: یاریگری سنتی در آبیاری و کشتکاری، مرتضی فرهادی، مرکز نشر دانشگاهی
۴. انسان‌شناسی یاریگری، مرتضی فرهادی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات
۵. واره، مرتضی فرهادی، انتشارات شرکت سهامی انتشار
-
۱. آرمانشهر، رویای جهان برتر، ناصر فکوهی، کتابکده کسری
۲. صد و یک پرسش از فرهنگ، ناصر فکوهی، انتشارات تیسرا
۳. قوم‌شناسی سیاسی، ناصر فکوهی، انتشارات نی
۴. در تار و پود فرهنگ‌ها و موقعیت ما، ناصر فکوهی، انتشارات ثالث
۵. انسان‌شناسی شهری، ناصر فکوهی، انتشارات نی
۶. شهر شرکت‌ها، ناصر فکوهی، انتشارات انسان‌شناسی
۷. تاریخ اندیشه و نظریه‌های انسان‌شناسی، ناصر فکوهی، انتشارات نی
۸. فرهنگ اوهام، ناصر فکوهی، انتشارات کتابکده کسری
۹. دانشگاهی که بود، ناصر فکوهی، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۱۰. انسان‌شناسی فرهنگی شهر تهران، ناصر فکوهی، انتشارات تیسرا
۱۱. گفتمان‌های انسان‌شناختی از نظریه تا میدان، ناصر فکوهی، انتشارات علم
۱۲. همسازي و تعارض در هویت و قومیت، ناصر فکوهی، انتشارات گل آذین
۱۳. گفت و گوهای درباره انسان و فرهنگ، ناصر فکوهی، انتشارات فرهنگ جاوید
-
۱. تأملی بر عقب ماندگی ما، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۲. نوسازی سیاسی در عصر مشروطه ایرانی، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۳. مارکس و دموکراسی، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۴. تأملات ابزاری، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران

۵. گذارها به دموکراسی، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۶. ملکم خان، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۷. استبداد در ایران، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۸. در پیرامون خودمداری ایرانیان، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۹. شوق گفت‌وگو، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۱۰. در فضیلت مدنیت، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
۱۱. کار و فراغت ایرانیان، حسن قاضی‌مرادی، انتشارات اختران
-
۱. ایرانیان: دوره باستان تا دوره معاصر، همایون کاتوزیان، ترجمه حسین شهیدی، انتشارات مرکز
۲. ایران در دوران حکومت پهلوی، همایون کاتوزیان، انتشارات شهاب ثاقب
۳. در جستجوی جامعه بلندمدت، همایون کاتوزیان، انتشارات نی
۴. نوسازی ناتمام، همایون کاتوزیان، انتشارات پایان
۵. ایران جامعه کوتاه‌مدت و سه مقاله دیگر، همایون کاتوزیان، ترجمه عبدالله کوثری، انتشارات نی
۶. سیاست، اجتماع ادبیات، همایون کاتوزیان، انتشارات مروارید
۷. فرهنگ، تاریخ، سیاست، همایون کاتوزیان، انتشارات شرکت سهامی انتشار
۸. دولت و جامعه در ایران، همایون کاتوزیان، ترجمه حسن افشار، انتشارات مرکز
۹. آدام اسمیت و ثروت ملل، همایون کاتوزیان، انتشارات امیرکبیر
۱۰. تاریخ چیست؟، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۱. تضاد دولت و ملت، همایون کاتوزیان، ترجمه علیرضا طیب، انتشارات نی
۱۲. نه مقاله در جامعه‌شناسی تاریخی ایران، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۳. چهارده مقاله در ادبیات، اجتماع، فلسفه و اقتصاد، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۴. نوسازی ناتمام، گفت و گو با همایون کاتوزیان، انتشارات پایان
۱۵. استبداد دموکراسی و نهضت ملی، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۶. اقتصاد سیاسی ایران، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۷. ایدئولوژی و روش در اقتصاد، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز

۱۸. مصدق و مبارزه برای قدرت در ایران، همایون کاتوزیان، انتشارات مرکز
۱۹. درباره جمال‌زاده و جمال‌زاده شناسی، همایون کاتوزیان، انتشارات سخن
۲۰. نامه‌های خلیل ملکی، همایون کاتوزیان، انتشارات سخن

.....

۱. اقتصاد سیاسی توسعه در ایران امروز، فرشاد مؤمنی، انتشارات نقش و نگار
۲. تحولات تکنولوژی و آینده توسعه در ایران، فرشاد مؤمنی، انتشارات نهادگرا
۳. عدالت اجتماعی، آزادی و توسعه در ایران امروز، فرشاد مؤمنی، انتشارات نقش و نگار
۴. سیاست‌های نفت و انرژی در ایران، مجموعه نویسندگان (فرشاد مؤمنی، محمدحسین رفیعی و ...)، انتشارات نگارستان اندیشه
۵. اقتصاد ایران در دوران دولت ملی، فرشاد مؤمنی، انتشارات نهادگرا
۶. اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری، فرشاد مؤمنی، انتشارات نقش و نگار
۷. پرچمدار اقتصاد ملی، فرشاد مؤمنی، انتشارات نهادگرا

.....

۱. انسان ایرانی آینده ایران، رضا منصوری، انتشارات فرهنگان
۲. ایران ۱۴۲۷، رضا منصوری، انتشارات دیایه
۳. معماری علم در ایران، رضا منصوری، انتشارات دیایه
۴. توسعه علمی ایران، رضا منصوری، انتشارات دیایه

.....

۱. تأملی در مدرنیته ایرانی، علی میرسپاسی، ترجمه جلال توکلیان، انتشارات ثالث
۲. اخلاق در حوزه عمومی (تأملاتی در باب ارزش‌ها و نهادهای دموکراتیک)، علی میرسپاسی، انتشارات ثالث
۳. روشنگری و بیم و امیدهای روشنفکران در ایران، علی میرسپاسی، ترجمه کاوه حسین زاده راد، انتشارات طرح نو
۴. روشنفکران ایران، علی میرسپاسی، ترجمه عباس مخبر، انتشارات توسعه
۵. کشف ایران (تقی ارانی و جهان وطن‌گرایی رادیکال او)، علی میرسپاسی، ترجمه رامین کریمیان، انتشارات نی
۶. چگونه به آبادانی ایران فکر کنیم؟، علی میرسپاسی، انتشارات طرح نو
۷. دموکراسی یا حقیقت، علی میرسپاسی، انتشارات طرح نو

۸. فراملی‌گرایی در اندیشه سیاسی ایرانیان، علی میرسپاسی، ترجمه یاسر فراشاهی‌نژاد، انتشارات طرح نو
۹. انقلاب آرام ایران، علی میرسپاسی، ترجمه محمدرضا بیگدلی، انتشارات پارسه

.....

۱. ایران چه حرفی برای گفتن دارد، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۲. ایران و تنهاییش، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۳. دیروز، امروز و فردا، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۴. راه و بی‌راه، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۵. گفتیم و نگفتیم، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۶. ایران و یونان در بستر باستان، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۷. پیروزی آینده دموکراسی، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۸. مرزهای ناپیدا، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۹. فرهنگ و شبه فرهنگ، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات شرکت سهامی انتشارات
۱۰. سرو سایه فکن، محمدعلی اسلامی ندوشن، انتشارات کتابسرای میردشتی

.....

۱. مبانی اقتصاد، مسعود نیلی، انتشارات نی
۲. مباحثی از اقتصاد کلان پیشرفته، مسعود نیلی، موسسه انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف
۳. دولت و رشد اقتصادی در ایران، مسعود نیلی، انتشارات نی
۴. اقتصاد ایران به کدام سو می‌رود؟، مسعود نیلی، انتشارات دنیای اقتصاد
۵. اقتصاد ایران و معمای توسعه نیافتگی، مسعود نیلی، موسسه انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف
۶. خلاصه مطالعات طرح استراتژی توسعه صنعتی کشور، مسعود نیلی، موسسه انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف
۷. چالش‌های صنعتی شدن ایران، مسعود نیلی، انتشارات دنیای اقتصاد
۸. بهره‌وری صنعت ایران، مسعود نیلی، انتشارات دنیای اقتصاد
۹. برنامه‌ریزی در ایران، مسعود نیلی، انتشارات نی

.....

اقدامات پس از نمایشگاه کتاب

طرح فرهنگی خرید تسهیلاتی کتاب تاریخ مصور ایران

در ادامه برنامه‌های هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب، و در راستای تسهیل دسترسی همکاران به آثار شاخص و ارزشمند، امکان خرید تسهیلاتی مجموعه ۸ جلدی «تاریخ مصور ایران» برای کارکنان مرکز فراهم شد. این اقدام با هدف تقویت سطح دانش عمومی و تاریخی همکاران و بهره‌مندی بیشتر آنان از منابع معتبر و تصویری در حوزه تاریخ ایران انجام گرفت.

این برنامه فرهنگی با استقبال مطلوب و مشارکت قابل توجه همکاران مواجه شد و نشان‌دهنده علاقه‌مندی آنان به بهره‌گیری از منابع علمی و تاریخی بود. اجرای این طرح ضمن ایجاد فرصت مناسب برای تهیه یکی از مجموعه‌های مهم تاریخی، زمینه تقویت فرهنگ مطالعه در میان کارکنان مرکز را نیز فراهم ساخت.

آیین قدردانی از همیاران برگزاری نمایشگاه

آیین قدردانی از همیاران مرکز در برگزاری هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب تهران در تالار توسعه برگزار شد. این برنامه با هدف تقدیر از تلاش‌ها، همراهی‌ها و نقش‌آفرینی همیاران مرکز در فرآیند برگزاری نمایشگاه و به‌صورت یک دوره‌ی صمیمانه و جمعی طراحی و اجرا گردید.

برنامه با خوشامدگویی و آغاز رسمی مراسم آغاز شد. در این بخش، ضمن خیرمقدم به حاضران، بر اهمیت نقش همکاران در پیشبرد فعالیت‌های نمایشگاه و همراهی مستمر آنان با دفتر تدوین و نشر منابع علمی مرکز تأکید شد.

در ادامه، گزارشی کوتاه از دستاوردهای حضور مرکز در نمایشگاه با عنوان «گزارشی کوتاه از یک تلاش جمعی» ارائه شد و مروری بر مهم‌ترین اقدامات، نتایج و فعالیت‌های انجام‌شده صورت گرفت. سپس کلیپ اختتامیه نمایشگاه برای مرور تصویری روند فعالیت‌ها پخش گردید.

در بخش بعدی، ارتباط آنلاین و عیادت از جناب آقای دکتر جباری انجام شد و حاضران ضمن احوال‌پرسی، برای ایشان آرزوی سلامتی و بازگشت سریع به جمع همکاران داشتند.

در ادامه مراسم، متن رسمی تقدیرنامه قرائت شد و از زحمات همیاران مرکز در طول برگزاری نمایشگاه تقدیر به عمل آمد.

پس از آن، ثبت عکس یادگاری گروهی انجام شد و در ادامه، مراسم برش کیک و دوره‌ی صمیمانه با هدف ایجاد فضای قدردانی و همبستگی جمعی برگزار گردید.

در پایان برنامه از حضور و مشارکت تمامی همکاران قدردانی شد و بر نقش تلاش‌های جمعی در تحقق اهداف مرکز در حوزه نشر، توسعه و آینده‌نگری تأکید گردید. این آیین در فضایی صمیمی و قدردانی‌محور به پایان رسید.

بسم الله الرحمن الرحیم
 این کتابخانه استوار و پویا، در راستای اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران و در جهت ارتقای سطح آگاهی و سواد عمومی شهروندان، با همکاری و مساعدت اساتید و نویسندگان برجسته، اقدام به گردآوری و انتشار این مجموعه ارزشمند نموده است. امید است که این مجموعه با بهره‌گیری از روش‌های نوین آموزشی و پژوهشی، زمینه‌ساز ارتقای سطح علمی و فرهنگی جامعه باشد. این مجموعه با رعایت دقیق اصول علمی و پژوهشی، در راستای اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران و در جهت ارتقای سطح آگاهی و سواد عمومی شهروندان، با همکاری و مساعدت اساتید و نویسندگان برجسته، اقدام به گردآوری و انتشار این مجموعه ارزشمند نموده است. امید است که این مجموعه با بهره‌گیری از روش‌های نوین آموزشی و پژوهشی، زمینه‌ساز ارتقای سطح علمی و فرهنگی جامعه باشد.

مهرماه ۱۳۹۳
 دکتر سید علی حسینی
 مدیرعامل

این کتابخانه استوار و پویا
 مهرماه ۱۳۹۳

ردیف	عنوان کتاب	نویسنده	موضوع
۱	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۲	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۳	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۴	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۵	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۶	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۷	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۸	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۹	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه
۱۰	کتابخانه استوار و پویا	سید علی حسینی	کتابخانه

تألیف: سید علی حسینی
 ویراسته: سید علی حسینی

مراسم جشن عید غدیر و قدردانی از همیاران
برگزاری نمایشگاه

در پایان و به پاس تلاش‌ها و همکاری‌های مؤثر دست‌اندرکاران برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب، مراسمی هم‌زمان با فرارسیدن عید سعید غدیر خم در مرکز برگزار شد. در این مراسم، ضمن قدردانی از زحمات و خدمات ارزشمند همکاران و عوامل اجرایی که با برنامه‌ریزی، هماهنگی و پیگیری مستمر زمینه حضور موفق و مؤثر مرکز در نمایشگاه مجازی کتاب را فراهم آوردند، از نقش آنان در تحقق اهداف فرهنگی و اجرایی این رویداد تقدیر به عمل آمد.

در ادامه، رئیس مرکز با اشاره به اهمیت فعالیت‌های انجام‌شده و نتایج حاصل از حضور مرکز در نمایشگاه، از تلاش‌های تمامی همکاران و دست‌اندرکاران قدردانی کرد و بر ضرورت تداوم این همکاری‌ها در برنامه‌های آتی تأکید نمود. همچنین به رسم سپاس و قدردانی، لوح تقدیری از سوی رئیس مرکز به دست‌اندرکاران و عوامل مؤثر در برگزاری و اجرای برنامه‌های نمایشگاه مجازی کتاب اهدا شد.

چالش‌ها و مسائل و پیشنهادها برای دوره‌های بعد

بررسی روند حضور مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در هفتمین نمایشگاه مجازی کتاب نشان می‌دهد که با وجود دستاوردهای قابل توجه در حوزه فروش، برگزاری نشست‌ها و فعالیت‌های فرهنگی، برخی چالش‌ها و نکات قابل بهبود نیز در فرآیند اجرا وجود داشته است.

از جمله مهم‌ترین چالش‌ها می‌توان به ضرورت تقویت برنامه‌ریزی پیش‌دستانه برای تأمین و عرضه کتاب‌های فاخر و ارزشمند، تکمیل و به‌روزرسانی مستمر سید آثار منتشرشده، و افزایش تنوع و عمق آثار ارائه‌شده در حوزه‌های تخصصی مرکز اشاره کرد. همچنین، نیاز به انسجام بیشتر در معرفی هدفمند آثار و بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های تبلیغاتی و رسانه‌ای برای معرفی کتاب‌های شاخص از دیگر موارد قابل توجه است.

در این راستا ضرورت دارد با آغاز برنامه‌ریزی از ماه‌های ابتدایی سال، فرآیند تولید، انتخاب و عرضه کتاب‌های فاخر و اثرگذار با دقت و حساسیت بیشتری دنبال شود. همچنین تقویت همکاری میان واحدهای علمی، پژوهشی و دفتر نشر برای شناسایی آثار اولویت‌دار، و حمایت از انتشار کتاب‌های مرجع و راهبردی می‌تواند نقش مهمی در ارتقای کیفیت حضور مرکز در نمایشگاه داشته باشد.

با توجه به تجربه این دوره، ضروری است مرکز با رویکردی فعال‌تر و هدفمندتر، در سال آینده با مجموعه‌ای غنی‌تر از کتاب‌های فاخر و ارزشمند به استقبال نمایشگاه کتاب برود تا ضمن ارتقای سطح اثرگذاری، جایگاه علمی و فرهنگی مرکز بیش از پیش تقویت شود.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

نشانی: تهران، خیابان استاد نجات‌اللّهی، خیابان استاد جعفر شهری (سپند)، شماره ۱۶، کدپستی: ۱۵۹۸۹۹۴۹۱۱

تلفن: ۰۲۱۴۳۳۰۶۰۰۰ وبگاه مرکز: www.cdrf.ir وبگاه انتشارات: <https://shop.cdrf.ir>